

เปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยในช่วงก่อน
และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยวิธี “ส่วนแบ่งตลาดคงที่”

นิตารัตน์ เขียนนิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2548

ISBN : 974-9746-06-6

**Comparison of Thailand's Export Structure Prior to and After the Economic Crisis in 1997 : A Constant
Market Share Approach**

Nisarat Keannil

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the degree Master of Economics

Department of Economics

Graduate School Dhurakij Pundit University

2005

ISBN : 974-9746-06-6

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ขึ้นมาได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุพจน์ จุennonัฒนธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สมัย โกรทินธาคม ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา และคำแนะนำที่ดี รวมถึงได้สละเวลาในการตรวจสอบวิทยานิพนธ์อย่างเอาใจใส่ตลอดมา นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้รับคำแนะนำที่ดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรรมนุญ พงษ์ศรีกูร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการอีก 2 ท่านคือ อาจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ คนจริง และรองศาสตราจารย์ ดร. เรืองโร โตกฤษณะ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เนื่องด้วยผู้ศึกษาได้มีโอกาสมาทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยที่สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ (ISES) ทำให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจในการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรากรณ์ สามโกเศศ และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ทำให้โอกาสมาทำงานที่นี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงตรงตามกำหนดเวลาไปไม่ได้ถ้าปราศจากความช่วยเหลือและกำลังใจที่ดีจากอาจารย์และนักวิจัย รวมถึงพี่น้องชาว ISES ทุกท่าน รุ่นพี่รุ่นน้อง ชาวเศรษฐศาสตร์ เจ้าหน้าที่ทุกท่านในบัณฑิตวิทยาลัย และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือท่านอื่นๆ ที่ผู้ศึกษาไม่ได้กล่าวถึง ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงด้วยใจจริง

ทั้งนี้คุณประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้กับบิดามารดา พี่ชายและคนในครอบครัวทุกท่านที่เป็นกำลังใจและคอยถามถึงความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งหากมีข้อผิดพลาดตรงส่วนใดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษากราบขอภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นิตารัตน์ เขียนนิล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของการศึกษา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
4. ขอบเขตการศึกษา.....	6
5. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	7
6. วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา.....	8
7. องค์ประกอบวิทยานิพนธ์.....	9
8. สมมติฐานในการศึกษา.....	9
9. แหล่งที่มาของข้อมูล.....	10
10. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2 สภาวะการณ์การค้าของโลกและโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย.....	15
1. สภาวะการณ์การค้าของโลก.....	15
2. การค้าระหว่างประเทศของไทย.....	22
2.1 โครงสร้างการนำเข้าของไทย.....	22
2.2 โครงสร้างการส่งออกของไทย.....	29
3 นโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่สำคัญต่อภาคการส่งออก.....	38
นโยบายของรัฐที่สำคัญต่อการส่งออก.....	39
มาตรการต่าง ๆ ที่สำคัญต่อภาคการส่งออก.....	41
4 แนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา.....	50
5 ผลการศึกษา.....	65
1. ขั้นตอนและข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ.....	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ผลการคำนวณการส่งออกตามแบบจำลอง CMS.....	68
2.1 ผลการคำนวณการส่งออกโดยรวมของไทย.....	68
2.2 ผลการคำนวณสินค้าออกที่สำคัญเชิงไทย 14 รายการ.....	71
สรุป.....	76
6 บทสรุป.....	87
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	110
ภาคผนวก ค.....	114
ภาคผนวก ง.....	126
ภาคผนวก จ.....	159

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	สัดส่วนการส่งออกของประเทศต่างๆ ในตลาดโลก.....	2
2	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทียบกับผลผลิตมวลรวมภายในประเทศของไทย พ.ศ. 2533-2545.....	3
3	สัดส่วนการส่งออกของไทยแบ่งตามโครงสร้างสินค้า.....	4
4	อัตราการขยายตัวการส่งออกของไทยและตลาดส่งออกอื่น ๆ.....	5
5	การขยายตัวของปริมาณการค้าโลก ปี 2529-2546.....	16
6	การค้าของโลก ปี 2538-2546.....	18
7	โครงสร้างสินค้าออกของโลก ปี 2533-2546.....	19
8	อัตราการขยายตัวของสินค้าออกที่สำคัญของโลก ปี 2534-2546.....	21
9	สัดส่วนการนำเข้าของประเทศไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546.....	24
10	อัตราการขยายตัวของการนำเข้าของไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546.....	26
11	สัดส่วนการนำเข้าของไทยจำแนกตามประเทศนำเข้าที่สำคัญ.....	27
12	อัตราการขยายตัวของการนำเข้าของประเทศไทยจำแนกตามประเทศนำเข้าที่สำคัญ.....	28
13	สัดส่วนการส่งออกของประเทศไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546.....	31
14	อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546.....	32
15	สัดส่วนการส่งออกของไทยจำแนกตามประเทศส่งออกที่สำคัญ.....	34
16	อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยจำแนกตามประเทศส่งออกที่สำคัญ.....	35
17	สินค้าส่งออกที่สำคัญ 20 รายการแรกของไทย ปี 2535-2546.....	37
18	สัดส่วนการส่งออกของไทยแยกตามประเภทไปชนสินค้าปี 2539-2547.....	45
19	ตัวอย่างการจัดเก็บข้อมูล.....	67
20	เปรียบเทียบผลการคำนวณมูลค่าส่งออกโดยรวมในช่วง 2533-2538 และ 2540-2546.....	70
21	ผลการคำนวณสินค้า 14 รายการที่สำคัญของไทย.....	72
22	ดัชนีค่าเงิน (NEER) และดัชนีค่าเงินที่แท้จริง (REER) รายเดือนตั้งแต่มกราคม 2533 ถึง ธันวาคม 2547 (ก.ค. 2540 = 100).....	81
23	อัตราการขยายตัวของการส่งออกรวมและการส่งออกไปยังตลาดคู่ค้าที่สำคัญ ของไทยรายไตรมาสตั้งแต่ปี 2537-2547.....	85
24	มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI)ปี 2530-2546.....	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่		หน้า
25	สัดส่วนของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ปี 2530-2546.....	112
26	การเปลี่ยนแปลงรายปีของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ปี 2530-2546.....	113
27	สินค้าส่งออกที่สำคัญ 20 รายการแรกของไทย ปี 2535-2546	115
28	จำนวนสมาชิก กิจกรรมและวงเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละปี.....	117
29	จำนวนกิจกรรม และวงเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละกลุ่มประเทศ.....	118
30	จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออก ในแต่ละกลุ่มประเทศ.....	119
31	แสดงผลการคำนวณ cms มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงก่อน วิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538).....	127
32	แสดงผลการคำนวณ cms มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546).....	129
33	คำนวณ cms สินค้าประเภทปลาและสัตว์น้ำ (SITC 03) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	131
34	คำนวณ cms สินค้าประเภทข้าวและผลิตภัณฑ์ (SITC 04) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	133
35	คำนวณ cms สินค้าประเภทผักและผลไม้ (SITC 05) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	135
36	คำนวณ cms สินค้าประเภทน้ำตาลและน้ำผึ้ง (SITC 06) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	137
37	คำนวณ cms สินค้าประเภทยางดิบ (SITC 23) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	139
38	คำนวณ cms สินค้าประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ (SITC 65) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	141
39	คำนวณ cms สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ (SITC 66) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	143
40	คำนวณ cms สินค้าประเภทเครื่องมือในโรงงาน (SITC 74) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

41	คำนวณ cms สินค้าประเภทเครื่องมือสำหรับสำนักงาน (SITC 75) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	147
42	คำนวณ cms สินค้าประเภทวิทยุและวิทยุสื่อสาร (SITC 76) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	149
43	คำนวณ cms สินค้าประเภทเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ (SITC 77) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	151
44	คำนวณ cms สินค้าประเภทเครื่องแต่งกาย (SITC 84) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	153
45	คำนวณ cms สินค้าประเภทรองเท้า (SITC 85) ช่วงก่อนและหลัง วิกฤตเศรษฐกิจ.....	155
46	คำนวณ cms สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ (SITC 89) ช่วงก่อน และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ.....	157
47	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2539.....	160
48	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2540.....	161
49	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2541.....	162
50	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2542.....	164
51	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2543.....	166
52	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2544.....	168
53	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2545.....	170
54	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2546.....	172
55	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตสินค้า ปี 2547.....	174

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

- 1 ค่าดัชนี Real Effective Exchange Rate และ Nominal Effective Exchange Rate
รายเดือน ตั้งแต่ มกราคม 2533 ถึง ธันวาคม 2547.....80
- 2 อัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกของไทย ในรูปของเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐฯ
รายไตรมาสตั้งแต่ปี 2537-2547.....84

DPU

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยวิธี “ส่วนแบ่งตลาดคงที่”
ชื่อนักศึกษา	นิศารัตน์ เขียนนิล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุพจน์ จุennonันตธรรม
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ (การเงินการคลัง)
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การส่งออกของไทยมีการขยายตัวสูงติดต่อกันมาตลอดในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) โดยเฉพาะในปี 2538 ซึ่งเป็นปีที่มีอัตราการขยายตัวของการส่งออกสูงที่สุดเป็นอัตราร้อยละ 24.7 หลังจากนั้นในปี 2539 การส่งออกมีมูลค่าลดลงและมีอัตราการขยายตัวติดลบร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับปีก่อน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจตามมาในปี 2540 และจากการที่เงินลงทุนจากต่างประเทศที่เคยไหลเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนเป็นการลงทุนในภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มากเกินไปทำให้เกิดอุปทานส่วนเกินขึ้นในธุรกิจประเภทนี้ นำไปสู่ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ส่งผลให้ทางการต้องปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นแบบลอยตัวมากขึ้น และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

การศึกษานี้เป็นการเปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ “ส่วนแบ่งตลาดคงที่” (Constant Market Share : CMS) ซึ่งอธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกในช่วงเวลาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากปัจจัยใดบ้าง ขั้นตอนการศึกษาแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เปรียบเทียบภาพรวมของการส่งออกในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการคำนวณทั้ง 3 ระดับ ประกอบด้วย ผลจาก (1) World Trade Effect (2) Commodity-Composition Effect (3) Market-Distribution Effect และ (4) Competitiveness Effect ส่วนที่สอง เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของสินค้าออกของไทยที่สำคัญ 14 รายการ (มีมูลค่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขึ้นไปในปี 2538) ในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ใช้วิธีการคำนวณใน 2 ระดับ ประกอบด้วยผลจาก (1) World Trade Effect (2) Market-Distribution Effect และ (3) Competitiveness Effect

ผลการศึกษาส่วนเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออกรวมในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) จะเห็นว่าผลจาก World Trade Effect, Market-Distribution Effect และ Competitiveness Effect เป็นบวก ยกเว้นผลจาก Commodity-Composition Effect ติดลบร้อยละ 0.71% และหลัง

วิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) ผลจาก World Trade Effect เป็นบวกสูงขึ้น ขณะที่ผลจาก Competitiveness Effect ไม่แตกต่างจากช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามผลที่ได้จาก Commodity-Composition Effect และ Market-Distribution Effect มีค่าติดลบ

ทางด้านผลการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของสินค้าออกที่สำคัญของไทย เปรียบเทียบช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจพบว่า สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) หรือมีผลจาก Competitiveness Effect เป็นบวก ได้แก่ น้ำตาลและน้ำผึ้ง ยางดิบ ผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ เครื่องมือในโรงงาน และเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ สินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันเป็นลบ ได้แก่ ปลาและสัตว์น้ำ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ผักและผลไม้ ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ เครื่องมือสำหรับสำนักงาน วิทยุและวิทยุสื่อสาร เครื่องแต่งกาย รองเท้า และผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ

จากผลการศึกษาในข้างต้นจะพบว่า การที่ค่าเงินบาทลดลงในปี 2540 มีส่วนทำให้การส่งออกของไทยขยายตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การส่งออกของไทยยังขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลงภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชียในปี 2540 นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า การส่งออกของไทยรายสินค้าส่วนใหญ่สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเกิดจากโครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยยังคงเป็นกลุ่มเดิม และตลาดส่งออกของไทยยังคงพึ่งพิงตลาดหลัก 3 แห่งคือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดที่ขยายตัวช้าในช่วงปี 2540-2546 แม้จะมีการขยายตัวไปยังตลาดอาเซียนสูงขึ้นก็ตาม

Thesis Title Comparison of Thailand 's Export Structure Prior to and After the Economic Crisis in 1997 : A Constant Market Share Approach

Name Nisarath Keannil

Thesis Advisor Assoc.Prof. Dr.Supote Chunanuntathum

Department Economics

Academic Year 2004

ABSTRACT

The growth of Thai export had continued for years prior to the economic crisis (1990-1995) especially in 1995 where there was the highest export growth rate of 24.7 percent. But in 1996 the Thai export declined giving rise to a negative growth rate of -1.3 percent. It was one of the reasons of the coming economic crisis in 1997. Since the foreign investment flowing in the industrial sector was also shifted to the investment in the real-estate sector over, it brought a surplus in the supply of non-tradables as well as a problem for the current account deficit. This led finally to the adjustment of the fixed exchange system to a floating rate regime.

This study aims to compare the export structure and potential in the pre- and post-crisis period using the analytical method of "Constant Market Share" (CMS) to explain the factors which change the values of the export in those periods.

The study is divided in two parts. First, comparing the aggregate figure of the export in the pre-and post-crisis period by the CMS model at three levels, resulting in an estimation for world trade effect, commodity – composition effect, market – distribution effect and competitiveness.

Second, the study compares the export potential of the main 14 export items (with a value of one billion U.S. dollar up in 1995) in pre-and post – crisis. The CMS calculation of is based on the two level analysis world trade effect, market – distribution effect and competitiveness.

The result of the study for the Thai aggregate export in the pre – crisis (1990-1995) indicates that the world trade effect, market distribution effect and the competitiveness effect all turned out to be positive. The only slight negative effect (-0.71%) was the commodity composition. In the post – crisis period (1997-2003), the world trade effect was positively larger while the competitiveness effect was not different from the earlier period. The large depreciation of the baht after the currency crisis in 1997 helped to restore the Thai export competitiveness during 1997-2003. However, there were negative commodity composition and market distribution effects.

As for the studies on the change of export market shares in selected major export products, it is found that the goods with positive competitiveness effect in the post – crisis period (1997-2003) comprised of sugar and honey, raw rubber, non – metal – mineral products, factory – tools and electronics machine while the goods that had a negative competitiveness effect were fish and water animals, fabric and its products, stationary, radio and walky – talky, accessories shoes and other industrial products.

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของการศึกษา

ประเทศส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้มักจะมีระบบเศรษฐกิจเป็นแบบเปิด (open economy) โดยภาคต่างประเทศ (Export-Import: X-M) มีบทบาทมากขึ้นแตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ ซึ่งพิจารณาได้จากสัดส่วนของการค้าระหว่างประเทศเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ประเทศที่มีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศเทียบกับผลผลิตรวมของประเทศสูงกว่า การค้าระหว่างประเทศก็จะมีผลสำคัญต่อกิจกรรมและความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศที่มีสัดส่วน ดังกล่าวต่ำกว่า

การติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศให้มีมูลค่าและปริมาณที่สูงขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศนั้น ๆ เช่น บางประเทศมีความได้เปรียบทางด้านแรงงาน บางประเทศมีความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรและแร่ธาตุ และบางประเทศก็มีความได้เปรียบทางด้านทุนและเทคโนโลยี เป็นต้น การค้าระหว่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมโลก เพราะเป็นการนำทรัพยากรของโลกที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีส่วนทำให้รายได้ประชาชาติของแต่ละประเทศสูงขึ้น โดยผ่านทางภาคการส่งออกและการนำเข้า ซึ่งในแต่ละปี มูลค่าการส่งออกในแต่ละประเทศแตกต่างกันไปตามปัจจัยภายในและภายนอกของแต่ละประเทศ ปัจจัยภายใน อาทิเช่น ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ ภาวะเงินเฟ้อ และปัจจัยภายนอก อาทิเช่น ภาวะเศรษฐกิจโลก ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าออกของประเทศเปรียบเทียบกับ ต่างประเทศ เป็นต้น

สัดส่วนการส่งออกของโลกแยกตามประเทศและกลุ่มประเทศตั้งแต่ปี 2533 – 2546 แสดงในตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ตั้งแต่อดีตมาถึงปัจจุบันยังคงมีสัดส่วนการส่งออกสูงกว่าประเทศในกลุ่มกำลังพัฒนาโดยตลอด โดยมีสัดส่วนการส่งออกรวมกันประมาณครึ่งหนึ่งของการส่งออกทั้งโลก ขณะที่กลุ่มอาเซียนมีสัดส่วนการส่งออกไม่ถึงร้อยละ 10 แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ทางการค้าร่วมกันในลักษณะพหุภาคีและทวิภาคีเพิ่มขึ้น ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกสูงขึ้น ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียนที่มีสัดส่วนการส่งออกที่สูงขึ้น และมีสัดส่วนการส่งออกที่สูงเป็นอันดับ 3 รองจากประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซียตามลำดับ

ตารางที่ 1 สัดส่วนการส่งออกของประเทศต่างๆ ในตลาดโลก

ประเทศ / กลุ่มประเทศ	สัดส่วนการส่งออก													
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
โลก (พันล้านดอลลาร์)	3,448.7	3,514.9	3,765.6	3,777.1	4,325.7	5,161.7	5,391.3	5,577.2	5,496.1	5,708.5	6,446.2	6,196.8	6,481.3	7,502.9
ร้อยละ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
สหรัฐอเมริกา	11.41	12.00	11.90	12.31	11.85	11.33	11.59	12.35	12.41	12.14	12.12	11.79	10.71	9.65
EU (15)	43.75	42.47	42.07	39.42	39.37	40.37	39.97	38.39	40.64	39.20	35.93	37.42	38.05	38.66
แอฟริกา	3.07	2.84	2.57	2.46	2.24	2.17	2.32	2.28	1.91	2.05	2.28	2.22	2.18	2.31
ตะวันออกกลาง	4.01	3.46	3.54	3.32	3.14	2.91	3.22	3.24	2.63	3.26	4.14	3.98	3.89	3.98
เอเชีย	22.98	25.21	26.05	28.19	28.39	28.03	27.17	27.68	26.35	27.09	28.44	26.99	27.85	28.13
จีน	1.80	2.05	2.26	2.43	2.80	2.88	2.80	3.28	3.34	3.41	3.87	4.29	5.02	5.84
ญี่ปุ่น	8.34	8.96	9.03	9.59	9.18	8.58	7.62	7.55	7.06	7.35	7.43	6.51	6.43	6.29
ฮ่องกง	2.39	2.81	3.18	3.58	3.50	3.37	3.36	3.37	3.18	3.06	3.14	3.08	3.12	3.05
ไต้หวัน	1.95	2.18	2.18	2.27	2.17	2.19	2.18	2.21	2.05	2.16	2.35	2.03	2.08	2.00
เกาหลี	1.89	2.04	2.04	2.18	2.22	2.42	2.41	2.44	2.41	2.52	2.67	2.43	2.51	2.58
อินเดีย	0.52	0.50	0.52	0.57	0.58	0.59	0.61	0.63	0.61	0.62	0.66	0.70	0.76	0.75
อาเซียน	4.18	4.70	4.95	5.62	6.06	6.23	6.32	6.33	6.00	6.30	6.65	6.25	6.26	6.01
1. สิงคโปร์	1.53	1.68	1.69	1.96	2.24	2.29	2.32	2.24	2.00	2.01	2.14	1.96	1.93	1.92
2. มาเลเซีย	0.85	0.98	1.08	1.25	1.36	1.43	1.45	1.41	1.33	1.48	1.52	1.42	1.44	1.32
3. ไทย	0.67	0.81	0.86	0.98	1.05	1.09	1.03	1.03	0.99	1.02	1.07	1.05	1.06	1.07
4. อินโดนีเซีย	0.74	0.83	0.90	0.97	0.93	0.88	0.92	0.96	0.89	0.85	0.96	0.91	0.88	0.81
5. ฟิลิปปินส์	0.24	0.25	0.26	0.29	0.31	0.34	0.38	0.45	0.54	0.64	0.62	0.53	0.56	0.49
6. อื่น ๆ	0.15	0.16	0.16	0.17	0.18	0.19	0.21	0.24	0.25	0.29	0.34	0.37	0.39	0.39

ที่มา: คำนวณจาก WTO, World merchandise exports by region and selected economy, 1989-03.

(<http://stat.wto.org/StatisticalProgram/WSDDBViewData.aspx?Language=E>)

ประเทศไทยจัดได้ว่ายังอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ระบบเศรษฐกิจทั้งการบริโภคและการลงทุนภายในประเทศ ความรู้วิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงปัจจัยการผลิตบางอย่างที่สำคัญในการผลิต อาทิเช่น เครื่องจักรต่างๆ ยังต้องพึ่งพาภาคต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนของไทยทำให้ภาคการส่งออกมีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ขยายตัวไปได้ท่ามกลางการแข่งขันที่สูงขึ้น จากตารางที่ 2 เห็นได้ว่า มูลค่าการส่งออกต่อผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด ยกเว้นปี 2539 ที่สัดส่วนการส่งออกต่อ GDP มีอัตราลดลงจากร้อยละ 33 ในปี 2538 มาเป็นร้อยละ 30 หลังจากนั้นสัดส่วนการส่งออกของไทยต่อ GDP ได้สูงขึ้นเป็นร้อยละ 38 ในปี 2540 และมีสัดส่วนที่สูงขึ้นหลังจากผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ จากสัดส่วนมูลค่าการส่งออกต่อ GDP แสดงให้เห็นว่าภาคการส่งออกมีความสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ

ตารางที่ 2 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทียบกับผลผลิตมวลรวมภายในประเทศของไทย
พ.ศ. 2533-2545

ปี	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท) (1)	ผลผลิตมวลรวม ภายในประเทศ (ล้านบาท) (2)	สัดส่วน (%) (1)/(2)
2533	583,206	2,183,500	27
2534	720,545	2,506,600	29
2535	815,202	2,830,900	29
2536	921,433	3,165,200	29
2537	1,118,049	3,629,300	31
2538	1,381,660	4,186,200	33
2539	1,378,902	4,611,000	30
2540	1,789,833	4,732,600	38
2541	2,181,082	4,626,400	47
2542	2,150,049	4,637,100	46
2543	2,730,943	4,923,300	55
2544	2,802,530	5,133,800	55
2545	2,837,663	5,451,900	52

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สัดส่วนของสินค้าออกของไทยแบ่งตามหมวดสินค้าในปี 2533-2546 ซึ่งแสดงในตารางที่ 3 ซึ่งให้เห็นว่า โครงสร้างการส่งออกของประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ (Principal Manufacturing Products) และมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่การส่งออกสินค้าในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Products) และอุตสาหกรรมการเกษตร (Agro-Industrial Products) มีแนวโน้มลดลง ส่วนการส่งออกสินค้าแร่และเชื้อเพลิง (Mining and Fuel Products) และสินค้าอื่น ๆ ถึงแม้จะมีสัดส่วนการส่งออกไม่สูงนักแต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในปี 2539 มูลค่าการส่งออกของไทยมีค่าน้อยกว่าปี 2538 โดยเฉพาะสินค้าส่งออกประเภทอุตสาหกรรมที่สำคัญ (Principal Manufacturing Products) ได้แก่ สิ่งทอ รองเท้า เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น และการตกต่ำของการส่งออกในปีนี้ยังเป็นสาเหตุให้เกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจตามมาในปี 2540 (สมัย, 2543)

ตารางที่ 3 สัดส่วนการส่งออกของไทยแบ่งตามโครงสร้างสินค้า

หน่วย : ร้อยละ

สินค้า	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
สินค้าเกษตรกรรม	22.4	20.9	20.6	17.4	17.0	16.2	16.1	13.9	13.1	12.0	10.5	10.8	10.4	11.0
สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ¹	11.2	10.5	10.0	8.3	8.4	8.1	8.9	8.4	7.8	7.8	6.8	7.4	7.5	7.4
สินค้าอุตสาหกรรมสำคัญ ²	63.5	65.9	67.0	71.4	72.8	73.8	71.8	72.3	73.9	75.2	76.4	75.3	76.1	76.5
สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	1.6	1.5	1.4	1.4	1.1	1.0	2.0	2.8	2.0	2.2	3.5	3.1	2.9	2.9
สินค้าอื่น ๆ ³	1.2	1.2	1.0	1.5	0.7	0.9	1.1	2.7	3.2	2.9	2.7	3.3	3.0	2.2

หมายเหตุ : 1. อาหารแปรรูปต่าง ๆ รวมไปถึงไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์

2. ได้แก่ สิ่งทอต่าง ๆ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรต่าง ๆ ยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ

3. ธุรกรรมพิเศษ (special transaction: articles, accompanied with the owner)

ที่มา : โครงสร้างสินค้าออกของไทย, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (<http://www.ops2.moc.go.th/tradeth/cgi/exctrstru1.asp>)

การศึกษาครั้งนี้ต้องการทราบถึงโครงสร้างการส่งออกของไทยและส่วนแบ่งตลาดส่งออกของไทยกับตลาดโลกว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด หลังจากเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยภาพรวมของการส่งออกของโลกแสดงให้เห็นในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อัตราการขยายตัวการส่งออกของไทยและตลาดส่งออกอื่นๆ

ตลาดส่งออก	อัตราการขยายตัว (%)													
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
โลก	11.3	1.9	7.1	0.3	14.5	19.3	4.4	3.4	-1.5	3.9	12.9	-3.9	4.6	15.8
สหรัฐอเมริกา	8.2	7.1	6.3	3.7	10.3	14.1	6.9	10.2	-1.0	1.6	12.8	-6.4	-5.1	4.3
EU (15)	21.3	-1.1	6.1	-6.0	14.4	22.4	3.4	-0.7	4.3	0.2	3.5	0.1	6.4	17.6
จีน	18.2	15.8	18.1	8.0	31.9	23.0	1.5	21.0	0.5	6.1	27.8	6.8	22.4	34.5
ญี่ปุ่น	5.0	9.5	8.0	6.6	9.6	11.6	-7.3	2.4	-7.8	8.1	14.3	-15.8	3.3	13.2
ไทย	14.9	23.2	14.2	13.8	22.4	24.7	-1.3	3.0	-5.1	7.3	18.2	-5.7	5.6	17.1

ที่มา : คำนวณจาก WTO, World merchandise exports by region and selected economy, 1989-03.

(<http://stat.wto.org/StatisticalProgram/WSDBViewData.aspx?Language=E>)

จากตารางจะเห็นได้ว่าก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยในแต่ละปีเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้ามีการขยายตัวในอัตราที่สูง โดยเฉพาะปี 2538 มูลค่าการส่งออกขยายตัวร้อยละ 24.7 แต่ในปี 2539 กลับมีอัตราที่ติดลบร้อยละ 1.3 จนเป็นสาเหตุให้เศรษฐกิจโดยรวมตกต่ำไปด้วย ภาพรวมการส่งออกของโลกมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงจากร้อยละ 19.3 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 4.4 ในปี 2539 และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) การขยายตัวของการส่งออกของโลกลดลงมาติดลบร้อยละ 1.5 ในปี 2541 และขยายตัวเพิ่มขึ้นมากในปี 2543 ถึงร้อยละ 12.9 แล้วกลับมาติดลบอีกครั้งที่ร้อยละ 3.9 ในปีต่อมา ส่วนการส่งออกของไทยในปี 2540 มีการขยายตัวร้อยละ 3 อาจเป็นเพราะรัฐบาลได้ใช้มาตรการต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนไปเป็นแบบลอยตัว เป็นผลให้ค่าเงินบาทลดค่าลงจนทำให้การส่งออกมีการขยายตัว แต่ในปี 2541 และ 2544 ไทยสามารถส่งออกได้น้อยลงซึ่งก็มีความสอดคล้องกับทิศทางส่งออกของโลกไม่ว่าจะเป็น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น แต่ก็น่าสังเกตว่าการส่งออกของจีนมีการขยายตัวมากกว่าประเทศอื่นๆ ดังนั้นจึงน่าพิจารณาต่อไปว่าโครงสร้างการส่งออกของไทยในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้มากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างและความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกของไทย ใช้การวิเคราะห์โดยวิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share : CMS) เพื่อดูการขยายตัวของ การส่งออกไทยก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร แตกต่างหรือสอดคล้องกับการขยายตัวของการค้าโลก

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ทำให้ทราบถึงความสามารถในการส่งออกของไทยเทียบกับของโลกแล้วมีส่วนแบ่งตลาดของไทยโดยรวมเป็นอย่างไร สามารถแข่งขันกับประเทศคู่ค้าและประเทศคู่แข่งได้มากน้อยเพียงใด

3.2 ทำให้ทราบแนวทางในเบื้องต้นว่ารัฐบาล ควรจะสนับสนุนการส่งออกสินค้าประเภทใดบ้างเพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ศึกษาภาพรวมการส่งออกของไทยช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546)

4.2 การศึกษานี้ ศึกษาเฉพาะการค้าสินค้า (Commodity) เท่านั้น ไม่ได้รวมภาคบริการ

4.3 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสินค้าส่งออกที่สำคัญ โดยแบ่งกลุ่มสินค้าตามรหัส SITC 2 digit¹ ตามข้อมูลการส่งออกของ United Nations (UN)

4.4 เปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยเทียบกับของโลก โดยแยกเป็นประเทศคู่ค้าและกลุ่มประเทศคู่ค้า ดังนี้

---

¹ Standard International Trade Classification (SITC) การจำแนกพิภักทางการค้าระหว่างประเทศแบบมาตรฐาน เป็นการจัดแบ่งประเภทสินค้าประเภทต่างๆ ที่มีการค้าขายกันระหว่างประเทศออกเป็นหมวดหมู่ตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ เพื่อประโยชน์ในการเก็บสถิติการส่งออก-นำเข้า สินค้าเป็นหลัก โดยแบ่งสินค้าออกเป็น 10 กลุ่ม (0-9) เรียกว่า SITC 1 digit และในแต่ละกลุ่มยังจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ต่อไปอีกได้แก่ SITC 2 digit SITC 3 digit เป็นต้น (ศิริพร สัจจามันท์, 2541 : 245-246)

ประเทศคู่ค้า ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์

กลุ่มประเทศคู่ค้า ได้แก่ อาเซียน สหภาพยุโรป (EU) บางประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ (NIC)

5. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลสินค้าตามรหัส SITC 2 digit โดยเลือกสินค้าที่มีความสำคัญมา 14 รายการดังนี้

หมวดอาหาร

- 5.1 SITC 03 – Fish, Crustaceans, Mollusc
- 5.2 SITC 04 – Cereals and cereal preparations
- 5.3 SITC 05 – Vegetables and fruit
- 5.4 SITC 06 – Sugar, sugar preparations and honey

หมวดวัตถุดิบ

- 5.5 SITC 23 – Crude rubber (including synthetic and reclaimed)

หมวดสินค้าหัตถอุตสาหกรรม

- 5.6 SITC 65 – Textile yarn, fabrics, made – up articles, n.e.s., and related products
- 5.7 SITC 66 – Non – metallic mineral manufactures, n.e.s.

หมวดเครื่องจักรและยานพาหนะ

- 5.8 SITC 74 – General industrial machinery and equipment, n.e.s., and machine parts, n.e.s.

- 5.9 SITC 75 – Office machines and automatic data processing machines

- 5.10 SITC 76 – Telecommunication and sound recording and reproducing apparatus and equipment

- 5.11 SITC 77 – Electrical machinery, apparatus and appliances, n.e.s., and electrical parts thereof (including non – electrical counterparts n.e.s. of electrical household type equipment)

หมวดสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด

- 5.12 SITC 84 – Articles of apparel and clothing accessories

5.13 SITC 85 – Footwear

5.14 SITC 89 – Miscellaneous manufactured articles, n.e.s.

หลักเกณฑ์ในการเลือกสินค้าคือ จะเลือกสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกหนึ่งพันล้านเหรียญสหรัฐขึ้นไป โดยใช้ปี 2538 เป็นเกณฑ์ในการเลือก เนื่องจากปีนี้เป็นปีที่มูลค่าการส่งออกของไทยสูงกว่าปีอื่นๆ ในช่วง 5 ปีก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และจากหลักเกณฑ์นี้ทำให้ได้สินค้า 14 รายการซึ่งมีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 70 ของยอดการส่งออกรวมดังนั้นจึงน่าจะสะท้อนทิศทางการเปลี่ยนแปลงของภาคการส่งออกของไทยได้เป็นอย่างดี

6. วิธีการศึกษาและขั้นตอนการศึกษา

6.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Constant Market Share (CMS) เพื่อพิจารณาว่าการส่งออกของไทยมีความสามารถในการแข่งขันมากน้อยเพียงใด การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ช่วงระหว่างช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546)

6.2 ขั้นตอนการศึกษา

ขั้นตอนการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ **ส่วนแรก** เปรียบเทียบภาพรวมการส่งออกในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการคำนวณ 3 ระดับ เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกใน 2 ช่วงเวลา เป็นผลมาจาก (1) World Trade Effect (2) Commodity-Composition Effect (3) Market-Distribution Effect และ (4) Competitiveness Effect **ส่วนที่สอง** เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของสินค้าออกของไทยที่สำคัญ 14 รายการ (มีมูลค่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐขึ้นไปในปี 2538) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ใช้วิธีการคำนวณ 2 ระดับ ประกอบด้วย ผลจาก (1) World Trade Effect (2) Market-Distribution Effect และ (3) Competitiveness Effect รวมถึงพิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนว่ามีผลต่อความสามารถในการส่งออกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือไม่

7. องค์ประกอบวิทยานิพนธ์

การศึกษาในครั้งนี้จะประกอบไปด้วย 6 บท กล่าวคือ **บทที่ 1** จะเป็นในลักษณะบทนำเพื่อให้เห็นความสำคัญของการส่งออก **บทที่ 2** เป็นการอธิบายสภาพการณ์การค้าของโลกโดยทั่วไปและศึกษาโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย **บทที่ 3** ว่าด้วยเรื่องนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่สำคัญต่อภาคการส่งออกของไทย **บทที่ 4** อธิบายแนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share : CMS) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ **บทที่ 5** เป็นผลการศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการศึกษาภาพรวมการส่งออกในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ และส่วนที่สอง เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของสินค้าออกของไทยที่สำคัญ (มีมูลค่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาขึ้นไป) ในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ และ**บทที่ 6** บทสรุปของการศึกษา รวมถึงข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะสนใจจะทำการศึกษาในลักษณะคล้ายคลึงกัน

8. สมมติฐานในการศึกษา

เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวค่อนข้างมากในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเกิดการลงทุนจากต่างประเทศที่ไหลเข้าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงปี 2531-2532 มีเงินลงทุนไหลเข้าเฉลี่ยปีละ 1 พันกว่าล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 24 ในภาคผนวก) ต่อมาประเทศไทยได้เปิดเสรีทางการเงินในระหว่างปี 2533-2539 ทำให้เงินทุนต่างประเทศไหลเข้าเพิ่มเป็น 2,542 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2533 และส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนที่มาจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (ตารางที่ 24 และ 25 ในภาคผนวก) ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้นำเงินมาลงทุนในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ และมีผลทำให้มูลค่าการส่งออกในภาคการผลิตนี้มีสัดส่วนที่สูงตามไปด้วย ภายหลังจากเงินลงทุนที่ไหลเข้ามาส่วนใหญ่มาก่อนให้เกิดการลงทุนที่สิ้นเกินในภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงในปี 2539 ยอดการส่งออกลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่งผลให้ทางการมีการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนไปเป็นแบบลอยตัวมากขึ้น และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อฟื้นฟูภาคการส่งออก ภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจถึงแม้ว่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยรวมจะมีค่าค่อนข้างสูงก็ตาม แต่พบว่าความผันผวนของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวมีสูงกว่าช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (พรายพล และสมัย, 2545) ซึ่งจะส่งผล

เสียต่อการลงทุนในภาคเอกชน เช่นในปี 2542 เงินลงทุนไหลเข้าจากญี่ปุ่นมีมูลค่า 489 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปี 2533 ที่มีมูลค่าของเงินลงทุน 1,096 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมีมูลค่าสูงสุดในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่ามูลค่าของเงินลงทุนจากญี่ปุ่นลดลงร้อยละ 55.4 ของเงินลงทุนในปี 2533 ดังนั้นจึงเป็นที่น่าศึกษาต่อไปว่าหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจมานี้ ภาคการส่งออกของไทยน่าจะมีความสามารถในการแข่งขันลดลงเมื่อเทียบกับในช่วง 5 ปีก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ

9. แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลการส่งออก รวบรวมจากหลายแห่ง คือ

8.1 หนังสือ Foreign Trade by Commodities

8.2 หนังสือ International Trade Statistics Yearbook

8.3 Commodity Trade Statistics, Issued in Microfiche Format by the Statistics Division of the United Nations ในห้องสมุดของกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์

8.4 UNSD Comtrade Database ในเว็บไซต์ unstats.un.org

10. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำว่า “ความสามารถในการแข่งขัน” เป็นการเปรียบเทียบความได้เปรียบในการแข่งขันกันระหว่างประเทศในด้านต่างๆ อาทิเช่น ความสามารถในการผลิตเทคโนโลยีและวิวัฒนาการสมัยใหม่ ความสามารถในการค้นคว้าวิจัย ความสามารถในการบริหารจัดการประเทศของภาครัฐบาล ความสามารถในการค้าและการลงทุน เป็นต้น นอกจากนี้ยังดูได้จากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของส่วนแบ่งตลาด ซึ่ง **Leamer and Stern (1970)** ได้ให้คำนิยามความสามารถในการแข่งขันไว้ว่า ถ้าหากประเทศใดก็ตามรักษาส่วนแบ่งการค้าในตลาดโลกไว้ได้ โดยการเพิ่มการส่งออกให้ได้เท่ากับอัตราการขยายตัวของตลาดโลก ถือได้ว่าประเทศนั้นมีความสามารถในการแข่งขัน ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศทั้งสิ้น โดยเฉพาะหลังจากที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในปี 2540 ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจมาโดยตลอด

ดังนั้น การศึกษาถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะในเรื่องของการส่งออกซึ่งสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นสำคัญ และศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก การศึกษาดังกล่าวได้มีผู้เสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

นิสิต ชีรสุขพิมล (2538) วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการส่งออกของประเทศไทย ในช่วงปี 2523 – 2527 และช่วงปี 2527 – 2531 **ผลสรุปว่าช่วงปี 2523 – 2527** ความสามารถในการแข่งขันมีผลต่อการส่งออกในทางบวกมากที่สุด รองลงมาเป็นผลมาจากส่วนประกอบของตลาด เนื่องจากสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่ในขณะนั้นมีความต้องการจากตลาดต่างประเทศสูงขึ้น และสินค้าไทยได้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับจากตลาดต่างประเทศด้วย ส่วนปัจจัยทางด้านการค้าโลกและส่วนประกอบของสินค้านั้นมีค่าเป็นลบสะท้อนให้เห็นว่าการส่งออกของไทยลดลง โดยเฉพาะปี 2526 มูลค่าการส่งออกของไทยลดลงไปมาก เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2523 ทำให้มูลค่าการส่งออกของสินค้าเกษตรหลักเกือบทุกชนิดลดลง **ช่วงปี 2527 – 2531** ผลจากความสามารถในการแข่งขันที่มีต่อการส่งออกของไทยยังคงมากที่สุดรองลงมาเป็นผลจากการขยายตัวของการค้าโลก เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของโลกอยู่ในช่วงฟื้นตัว ประกอบกับที่รัฐบาลเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบคงที่มาเป็นระบบตะกร้าเงินหรือผูกค่าเงินบาทไว้กับกลุ่มเงินที่เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลกสูงขึ้น นอกจากนี้ยังเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมผลิตเพื่อการส่งออกที่ทำให้การส่งออกของไทยสูงขึ้นและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ อย่างไรก็ตามการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ ยังคงมีอยู่ภายใต้ภาวะการแข่งขันทำให้ภาครัฐและเอกชนต้องให้ความสนใจปรับปรุงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมและเอื้อประโยชน์ให้มีการส่งออกได้เพิ่มมากขึ้น อาทิเช่น ปัจจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าและเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าส่งออก ปัจจัยด้านบุคลากรเพื่อให้บุคลากรไทยได้มีการพัฒนาความรู้และฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เป็นต้น

วนิดา วัฒนชีวินปกรณ์ (2541) ศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์การอ่อนตัวของค่าเงินบาทหลังการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวว่าส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าสำคัญๆ ของไทยอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า สินค้าอุตสาหกรรมโดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรม

ใหม่ เช่น แผงวงจรไฟฟ้า และรถยนต์ เป็นสินค้าที่มีต้นทุนนำเข้าปัจจัยการผลิตสูงกว่าสินค้าเกษตรกรรม ดังนั้นหลังจากค่าเงินบาทอ่อนตัวลงราคาสินค้าอุตสาหกรรมจึงปรับลดลงได้น้อยกว่าเมื่อวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาส่งออก ปรากฏว่าไม่สามารถระบุอย่างชัดเจนได้ว่าหมวดใดมีความยืดหยุ่นมากหรือน้อยกว่ากัน แต่จะระบุได้เป็นรายสินค้าเท่านั้นเช่น สินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาส่งออกมากที่สุด และยางพาราเป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาต่ำที่สุด เป็นต้น เมื่อพิจารณาประกอบกันทั้งด้านราคาและความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาส่งออก พบว่าสินค้าที่มีการพึ่งพาวัตถุดิบนำเข้าต่ำหรือสินค้าเกษตรกรรมที่มีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาส่งออกสูง จะเพิ่มปริมาณส่งออกมากที่สุดเมื่อค่าเงินบาทอ่อนตัวลง และเป็นหมวดสินค้าที่รายได้สุทธิจากการส่งออกลดลงน้อยที่สุดด้วย

จารุมา อชกุล (2541) ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ความสามารถในการแข่งขันของไทยในเศรษฐกิจโลก สรุปได้ว่า ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีมานานตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นเป็นฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ. 2504 มาจนถึงปัจจุบันซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จากในอดีตที่เน้นโครงสร้างการผลิตด้านเกษตรกรรมก็เปลี่ยนมาเป็นโครงสร้างการผลิตด้านอุตสาหกรรมและเน้นเพื่อการส่งออกเป็นหลัก ทำให้การพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในเวทีการค้าโลกเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งและบรรลุไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ด้วย ดังนั้นจึงได้มีการศึกษาสถานการณ์ในการแข่งขันของไทยว่าอยู่ในอันดับที่เท่าไรเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยจะมีสถาบัน International Institute for Management Development (IMD) ร่วมกับ World Economic Forum (WEF) ได้ร่วมกันจัดทำรายงาน The World Competitiveness Report เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของไทยนอกจากการส่งออกซึ่งรวมอยู่ในด้านเศรษฐกิจแล้วยังต้องดูในด้านอื่น ๆ ด้วย อาทิเช่น ทรัพยากรมนุษย์ การบริหารและการจัดการของภาครัฐและเอกชน การพัฒนาและวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น การศึกษาความสามารถในการแข่งขันของไทยในช่วงปี 2537 – 2538 พบว่าเศรษฐกิจไทยมีการเจริญเติบโตในระดับสูงเกินควร และมีการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องมาจากการเปิดเสรีทางการเงินของประเทศในแถบเอเชีย ทำให้มีการลงทุนในระดับสูงในภาคสังหาริมทรัพย์ นำไปสู่ปัญหาอุปทานส่วนเกิน ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และภาวะหนี้ในภาคเอกชนในระดับสูง ทำให้ในปี

2539 ภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ไม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆ นี้ได้ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยต้องถดถอยอย่างหนักในช่วงปี 2539 – 2540

สมัย โกรทิงธาคม (2543) ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้การส่งออกของไทยตกต่ำในปี 2539 จนเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ช่วงเวลาในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ช่วง ระหว่างช่วงปี 2533 – 2538 และปี 2538- 2539 งานวิจัยชิ้นนี้ยังได้คำนวณหาอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง เพื่อศึกษาว่าการส่งออกตกต่ำในปี 2539 นั้นมาจากค่าเงินบาทที่แท้จริงเมื่อเทียบกับเงินตราสกุลที่สำคัญทำให้การส่งออกในปี 2539 ตกต่ำหรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า สาเหตุจากการที่การส่งออกของไทยตกต่ำในปี 2539 เป็นผลจากการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันไม่สามารถขยายการส่งออกให้ได้เท่ากับการขยายตัวของส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยในหลายๆ สินค้า เช่น สิ่งทอ รองเท้า เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก รวมทั้งสินค้าประเภทอุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคม เครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วน และ แผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น ประกอบกับประเทศคู่แข่งมีการขยายตัวของส่งออกได้ไม่มากเช่นกันทำให้โดยภาพรวมแล้วการค้าของโลกในปี 2539 มีการขยายตัวน้อยมาก ในส่วนของกรณีวิเคราะห์อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงพบว่า ค่าที่แท้จริงของเงินบาทได้ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ทำให้การส่งออกของไทยไปยังประเทศคู่ค้ามีการขยายตัวที่ลดลง ดังนั้นการที่ค่าเงินบาทที่แท้จริงมีการปรับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การส่งออกของไทยตกต่ำลงในปี 2539 จากที่เคยมีการขยายตัวในอัตราที่สูงมาโดยตลอด

พรายพล กุ่มทรัพย์ และสมัย โกรทิงธาคม (2545) วิจัยเรื่อง “เสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยนและเศรษฐกิจไทยช่วงหลังวิกฤต” โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ (1) ศึกษาว่าระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวได้ทำให้ค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับสกุลเงินหลักๆ เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร และมีความผันผวนมากขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด (2) วิเคราะห์และประเมินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนในระบบลอยตัวว่า การเปลี่ยนแปลงและความผันผวนของค่าเงินบาท มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร ผลการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวของไทยทำให้ค่าเงินบาทมีความผันผวนมากขึ้น และมากกว่าในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ยังพบว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามาแทรกแซงในตลาดเงินตราต่างประเทศและตลาดเงินในประเทศเป็นครั้งคราว เพื่อลดความผันผวนและกคค่าเงินบาทให้อยู่ในเกณฑ์ต่ำลงมา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความผันผวนในระบบอัตราแลกเปลี่ยน

ลอยตัวยังส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยในระดับหนึ่ง (ช่วงปี 2541-2544) และตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ายังไม่สามารถทำหน้าที่ในการเลี่ยงความเสี่ยงจากค่าเงินได้ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบว่าความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลกระทบต่อ การลงทุนในภาคเอกชนในประเทศกำลังพัฒนา

เอกสาร สรศิลป์ (2547) ศึกษาผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนการส่งออกของไทยเปรียบเทียบกับก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมและมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ในส่วนที่ 1 ตลอดทั้งช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจของสินค้าส่งออกทั้งสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมจากประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น พบว่ารายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่นและอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยเมื่อแยกพิจารณาในส่วนของสินค้าเกษตรกรรมทั้งรายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่นและอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกเช่นเดียวกัน ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น แต่รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่นในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจนั้นไม่มีนัยสำคัญต่อมูลค่าการส่งออก ในส่วนที่ 2 ตลอดทั้งช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจของสินค้าส่งออกทั้งสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมจากประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้นที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออก ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนกลับไม่มีนัยสำคัญต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทย แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสินค้าเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียวในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจพบว่ามีเพียงรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออก แต่อัตราแลกเปลี่ยนกลับมีผลต่อมูลค่าการส่งออกของไทยเฉพาะในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจเท่านั้น ส่วนในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจพบว่ารายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกามีผลต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทย ส่วนในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวมีผลต่อมูลค่าการส่งออกอย่างมีนัยสำคัญคือ เมื่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้นจะทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงโดยเปรียบเทียบนั้นหมายความว่าสินค้าของไทยมีราคาถูกในสายตาของชาวต่างประเทศส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยเพิ่มขึ้น

บทที่ 2

สภาพการณ์การค้าของโลกและโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย

1. สภาพการณ์การค้าของโลก

จากสถิติปริมาณการค้าของโลกและกลุ่มประเทศต่างๆ ในตารางที่ 5 จะเห็นว่า ปริมาณการค้าระหว่างประเทศของโลกที่เฉลี่ยจากปริมาณการนำเข้าและปริมาณการส่งออกช่วงปี 2529-2538 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.4 ต่อปี ซึ่งอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วงนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าในช่วง 2539-2546 เนื่องจากปริมาณการค้าในปี 2541 และ 2542 มีอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าในช่วง 2529-2538 สาเหตุมาจากผลกระทบจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียในปี 2540 และในปี 2544 ปริมาณการค้าโลกเทียบกับปี 2543 มีการขยายตัวลดลงจนกระทั่งติดลบร้อยละ 0.4 และต่อมาในปี 2545 ปริมาณการค้าโลกได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 และ 5.5 ในปี 2546 เมื่อพิจารณาตัวเลขของการขยายตัวที่สูงขึ้นในปี 2545 และ 2546 ยังคงต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของปริมาณการค้าในช่วง 2529-2538

ตารางที่ 5 การขยายตัวของปริมาณการค้าโลกปี 2529-2546

หน่วย : ร้อยละ

	เฉลี่ย								
	2529-38	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
การค้าโลก									
ปริมาณ	6.4	7.2	10.9	4.7	5.8	13.3	-0.4	3.5	5.5
ปริมาณการค้า (Volume)									
การส่งออก									
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	6.4	5.8	11.1	4.4	5.2	12.5	-1.5	1.9	2.6

กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	6.7	10.8	11.5	5.8	4.5	15.9	3.0	7.7	12.3
ผู้ส่งออกน้ำมัน	7.1	6.8	7.8	1.3	-3.1	8.2	0.7	1.6	9.8
ผู้ไม่ส่งออกน้ำมัน	6.4	11.6	12.4	6.9	5.7	17.5	3.6	9.1	12.9
การนำเข้า									
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	6.9	6.1	10.3	6.0	8.5	12.4	-1.6	2.6	4.0
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	4.9	13.3	11.4	0.4	0.2	16.5	3.4	6.9	11.1
ผู้ส่งออกน้ำมัน	-1.6	6.6	17.3	1.1	1.0	12.7	11.4	8.6	3.9
ผู้ไม่ส่งออกน้ำมัน	6.2	14.2	10.6	0.3	0.1	17.0	2.5	6.6	12.1

ที่มา : IMF , World Economic Outlook , September 2004 , P.227-228

ข้อมูลในตารางที่ 6 สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของการส่งออกและการนำเข้าของตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา พบว่าสัดส่วนการส่งออกของโลกในปี 2538 ของกลุ่มประเทศพัฒนา อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น เป็นต้น สูงกว่าสัดส่วนการส่งออกของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ ละตินอเมริกา แอฟริกา ตะวันออกกลาง และประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นต้น และในปี 2540 ซึ่งเป็นปีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินในภูมิภาคเอเชีย ทำให้สัดส่วนของการส่งออกของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาคงที่หรือเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่มาก ส่วนกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมีสัดส่วนการส่งออกที่ลดลงและเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในบางประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนการส่งออกที่ลดลงจากร้อยละ 7.6 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 7.5 ในปี 2540 สาเหตุมาจากประเทศคู่ค้าที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นลดลง เป็นต้น ส่วนการนำเข้าของโลกนั้น กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีสัดส่วนการนำเข้าในปริมาณที่สูงกว่ากลุ่มประเทศกำลังพัฒนาพิจารณาจากสัดส่วนการนำเข้าของโลกในปี 2538 (ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ) และปี 2546 (หลังวิกฤตเศรษฐกิจ) ทางด้านการขยายตัวของการค้าโลกซึ่งประกอบไปด้วยการส่งออกและการนำเข้าของโลกมีอัตราการขยายตัวที่สูงเทียบเท่ากันถึงร้อยละ 19.3 ในปี 2538 และในปี 2541 หลังปีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ตัวเลขการขยายตัวของการส่งออกและนำเข้าของโลกคิดลบร้อยละ 1.5 และ 1.1 ตามลำดับ

การค้าโลกในปี 2543 อัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกที่สูงถึงร้อยละ 12.9 โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในตะวันออกกลางมีการขยายตัวของการส่งออกสูงถึงร้อยละ 43.5 ต่อมาในปี 2544 ปริมาณการค้าโลกของประเทศต่างๆ ลดลงมาก โดยการส่งออกของโลกขยายตัวร้อยละ -3.9 และการนำเข้าขยายตัวร้อยละ -3.6 สาเหตุหนึ่งมาจากเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดการค้าแห่งใหญ่แห่งหนึ่งของโลกได้รับผลกระทบจากเหตุก่อการร้ายในปี 2543 จึงส่งผลให้เศรษฐกิจทั่วโลกซบเซาตามไปด้วย หลังจากนั้นในปี 2545 และ 2546 การค้าโลกมีการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ ประเทศในแถบแอฟริกาอัตราการขยายตัวของการส่งออกสูงถึงร้อยละ 22.8 ในปี 2546

ตารางที่ 6 การค้าของโลก ปี 2538-2546

	สัดส่วนการค้าในตลาดโลก				อัตราการขยายตัว								
	2538	2539	2540	2546	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
การส่งออกของโลก													
มูลค่ารวม (พันล้านดอลลาร์*)	5,162	5,391	5,577	7,503									
ร้อยละ	100	100	100	100	19.33	4.44	3.45	-1.45	3.86	12.93	-3.86	4.58	15.77
สหรัฐอเมริกา	11.33	11.59	12.35	9.65	14.07	6.90	10.18	-0.95	1.56	12.75	-6.44	-5.06	4.32
EU (15)	14.53	14.75	14.67	14.73	19.62	6.00	2.89	0.49	-1.46	7.41	1.49	6.80	17.18
ละตินอเมริกา	4.43	4.74	5.10	5.03	21.93	11.86	11.19	-1.02	6.65	20.20	-3.47	-0.17	8.66
แอฟริกา	2.17	2.32	2.28	2.31	15.60	11.80	1.68	-17.30	10.93	25.88	-6.26	2.47	22.75
ตะวันออกกลาง	2.91	3.22	3.24	3.98	10.67	15.29	4.33	-20.12	28.86	43.50	-7.82	2.23	18.63
เอเชีย	28.03	27.17	27.68	28.13	17.81	1.22	5.40	-6.17	6.76	18.54	-8.75	7.92	16.93
จีน	2.88	2.80	3.28	5.84	22.95	1.52	21.02	0.50	6.11	27.84	6.78	22.36	34.49
ญี่ปุ่น	8.58	7.62	7.55	6.29	11.61	-7.27	2.45	-7.85	8.10	14.28	-15.81	3.28	13.22

อินเดีย	0.59	0.61	0.63	0.75	22.41	8.08	5.75	-4.49	6.67	18.82	2.28	13.76	13.53
อาเซียน (10)	4.65	4.71	4.75	4.61	21.83	5.83	4.33	-3.02	8.56	16.85	-9.20	4.39	11.97
การนำเข้าของโลก													
มูลค่ารวม (พันล้านดอลลาร์ฯ)	5,279	5,535	5,725	7,778									
ร้อยละ	100	100	100	100	19.27	4.85	3.43	-1.07	4.20	13.61	-3.56	3.84	15.85
สหรัฐอเมริกา	14.60	14.85	15.70	16.75	11.84	6.64	9.37	5.04	12.19	18.86	-6.36	1.78	8.57
EU (15)	13.51	13.33	13.33	14.39	16.50	3.51	3.39	4.46	4.27	14.80	-3.46	1.52	19.68
ละตินอเมริกา	4.78	4.98	5.73	4.71	12.87	9.07	19.03	5.58	-3.96	16.79	-2.04	-6.94	3.42
แอฟริกา	2.40	2.27	2.32	2.13	19.04	-1.18	5.82	0.23	-3.53	1.09	4.16	1.55	20.92
ตะวันออกกลาง	2.46	2.50	2.55	2.46	10.67	6.94	5.27	-3.36	-0.71	13.86	5.27	4.53	9.24
เอเชีย	26.58	26.61	25.93	25.05	22.33	4.97	0.78	-16.59	9.40	22.96	-7.06	6.14	18.59
จีน	2.50	2.51	2.49	5.31	14.24	5.11	2.55	-1.50	18.16	35.85	8.20	21.19	39.94
ญี่ปุ่น	6.36	6.31	5.92	4.92	22.03	3.95	-2.98	-17.20	10.97	21.93	-8.02	-3.41	13.56
อินเดีย	0.66	0.69	0.72	0.91	29.30	9.32	9.20	3.74	9.30	9.67	-2.20	12.15	25.11
อาเซียน (10)	5.46	5.46	5.19	3.83	27.43	4.86	-1.66	-27.27	7.41	21.98	-7.07	3.04	9.96

หมายเหตุ : การค้าของกลุ่มประเทศ EU (15) และอาเซียน (10) เป็นตัวเลข Extra - Exports

ที่มา : คำนวณจาก WTO , International Trade Statistics 2004 , Table A3 (Extra - Exports) และ Table A6 - A7

จะเห็นได้ว่าการค้าของโลกในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ(2541-2545) ยังคงชะงักหรือขยายตัวไม่สูงมากเมื่อเทียบกับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการค้าโลกน่าจะขยายตัวต่อเนื่องไปอีก เนื่องจากประเทศต่างๆ มีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าอย่างกว้างขวางขึ้น ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มีมากขึ้น

นอกจากการค้าของโลกพิจารณาเป็นรายประเทศแล้ว โครงสร้างสินค้าออกของโลกแยกเป็นรายสินค้ายังมีส่วนสำคัญในการพิจารณาสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยตารางที่ 7 ได้แสดงกลุ่มของสินค้าตามการจัดแบ่งสินค้าแบบ Standard International Trade Classification (SITC) ซึ่งแยกสินค้าออกเป็น 10 หมวด โดย หมวด 0-4 รวมกันเป็นกลุ่มสินค้าขั้นปฐม (Primary products) หมวด 5-8 รวมกันเป็นกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (Manufactured product) และหมวด 9 เป็นสินค้าจำพวกเบ็ดเตล็ดที่ไม่จัดอยู่ในหมวดใดๆ

ตารางที่ 7 โครงสร้างสินค้าออกของโลก ปี 2533-2546

ประเภทสินค้า (SITC)	สัดส่วนโครงสร้างสินค้าออกของโลก (%)									
	2533	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
0&1 อาหาร & เครื่องดื่มและยาสูบ	8.7	8.3	8.3	8.0	7.7	7.2	6.3	6.8	6.8	6.8
2&4 วัตถุดิบ & น้ำมันพืชและสัตว์	5.1	4.6	4.2	4.2	3.9	3.5	3.4	3.4	3.4	3.6
3 น้ำมันเชื้อเพลิงและถ่านหิน	6.2	5.6	7.4	6.6	5.6	6.7	9.8	8.2	8.4	7.5
5 เคมีภัณฑ์	9.6	9.7	9.4	9.5	9.9	9.8	9.4	10.2	10.9	11.3
6&8 สินค้าอุตสาหกรรม และเบ็ดเตล็ด	28.6	28.9	28.1	28.3	28.2	27.4	26.2	26.9	26.7	26.4
7 เครื่องจักรและยานพาหนะ	39.8	39.8	39.5	40.5	42.0	42.5	42.1	41.9	41.5	41.5
9 สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ	2.1	3.1	3.1	3.0	2.8	2.7	2.7	2.6	2.4	3.0
สินค้าขั้นปฐม (0-4)	20.0	18.5	19.9	18.7	17.2	17.5	19.5	18.3	18.6	17.8
สินค้าอุตสาหกรรม (5-8)	78.0	78.4	77.0	78.3	80.0	79.8	77.7	79.1	79.0	79.2

สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ (9)	2.1	3.1	3.1	3.0	2.8	2.7	2.7	2.6	2.4	3.0
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
มูลค่ารวม (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ*)	2,836.3	4,726.7	5,023.9	5,200.8	5,182.7	5,361.1	6,032.5	5,772.8	5,964.0	6,865.9

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของ UN , United Nations Statistics Division - Commodity Trade Statistics Databases, 2003

จากตารางจะพบว่า กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการส่งออกสูงกว่ากลุ่มสินค้าประเภทอื่นๆ ประมาณร้อยละ 70-80 ของสินค้าออกทั้งหมดของโลก โดยเฉพาะในปี 2541 มีสัดส่วนการส่งออกที่สูงถึงร้อยละ 80 และสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มสินค้าประเภทนี้ที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุดคือ เครื่องจักรและยานพาหนะ (หมวด 7) รองลงมาเป็นสินค้าหัตถอุตสาหกรรมและเบ็ดเตล็ด (หมวด 6&8)

สินค้าขั้นปฐม (หมวด 0-4) ซึ่งประกอบไปด้วยสินค้าในภาคเกษตรกรรมและแร่ธาตุเป็นส่วนใหญ่ การควบคุมด้านการผลิตและด้านราคาเป็นไปค่อนข้างลำบาก เนื่องจากต้องพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักและมีความอ่อนไหวต่อสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้ง่าย การควบคุมการผลิตและการส่งออกทำได้ยากกว่าสินค้าอุตสาหกรรม (5-8) สังเกตได้จากในปี 2540 ซึ่งเป็นปีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ในภูมิภาคเอเชีย ทำให้ทั่วโลกประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำตามไปด้วยในปี 2541 โดยสัดส่วนการส่งออกของสินค้าขั้นปฐมลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 18.7 จากที่เคยสูงร้อยละ 19.9 ในปี 2539 และลดลงมาต่ำสุดที่ร้อยละ 17.2 ในปี 2541 แล้วปรับตัวสูงขึ้นในปี 2542 และ ปี 2543 ภายหลังปรับตัวลดลงอีกเหลือร้อยละ 18.3 ในปี 2544 และร้อยละ 17.8 ในปี 2546 โดยหมวดสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มสินค้าขั้นปฐมส่วนใหญ่มีสัดส่วนการส่งออกสูงในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533 และ 2538) และในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2541-2546) ได้ปรับตัวลดลงมาต่ำกว่าปีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ (2540)

สภาพการแข่งขันทางการค้าที่สูงขึ้น ทำให้ประเทศต่างๆ หันมาพัฒนาศักยภาพทางการส่งออกของตนให้เข้มแข็งมากขึ้น และเร่งผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการในตลาดโลกให้ได้มากที่สุด ดังนั้นตารางที่ 8 ได้แสดงถึงอัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกในสินค้าประเภทต่างๆ ที่มีความสำคัญในตลาดโลก โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 8 อัตราการขยายตัวของสินค้าออกที่สำคัญของโลก ปี 2534-2546

	อัตราการขยายตัว (%)												
	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
สินค้าเกษตร	0.8	7.1	-4.1	16.7	17.7	2.5	-1.3	-4.6	-3.7	0.6	0.3	5.6	15.4
อาหาร	3.4	8.2	-4.0	15.1	16.1	5.6	-1.1	-3.0	-4.3	-1.6	2.8	5.9	15.6
ผลิตภัณฑ์แร่โลหะ	-6.2	-0.9	-3.5	8.1	15.2	14.2	2.7	-20.6	15.6	47.1	-8.0	-0.5	21.4
เชื้อเพลิง	-6.1	-0.6	-5.4	5.8	10.9	23.2	0.9	-25.9	24.0	57.0	-8.2	-0.5	22.6
สินค้าอุตสาหกรรม	3.3	8.0	0.01	16.1	20.1	3.6	4.6	2.3	3.3	10.2	-3.8	5.2	14.5
เหล็กและยาง	-2.2	0.4	2.8	14.2	26.9	-8.4	3.6	-2.0	-13.6	14.1	-6.9	8.9	25.9
เคมีภัณฑ์	3.2	7.7	-1.0	19.9	24.3	1.5	4.2	1.1	3.5	9.0	2.6	11.0	19.0

เครื่องจักรและยานพาหนะ	3.9	8.3	1.0	17.0	20.3	5.2	5.8	3.5	5.1	11.7	-5.8	3.5	13.0
ยานยนต์	1.9	11.2	-3.4	14.8	14.5	5.0	4.1	5.5	5.1	3.6	-1.2	10.3	15.2
เครื่องมือในสำนักงานและ เครื่องมือสื่อสาร	7.4	9.0	9.9	24.2	26.8	5.0	9.6	1.2	11.6	22.3	-13.0	1.0	10.4
สิ่งทอและผ้าฝ้าย	4.4	7.6	-3.2	16.1	15.7	0.3	2.0	-3.8	-2.4	5.5	-4.9	4.0	10.9
เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม	8.4	12.8	-2.5	9.3	12.5	4.9	6.9	4.7	-0.7	7.0	-1.5	4.0	11.7

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของ WTO, Merchandise Trade by Commodity, WTO Statistics Databases, 2003

การส่งออกสินค้าเกษตรโดยรวมของโลกมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 17.7 ในปี 2538 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจโลกมีการขยายตัวในอัตราที่สูงเช่นกัน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชีย ต่อมาในปี 2539 การส่งออกของโลกในสินค้าเกษตรมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงเหลือร้อยละ 2.5 เนื่องจากภาวะการส่งออกสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มลดลงจนในที่สุดมาติดลบที่ร้อยละ 1.3 ในปี 2540 และติดลบต่อเนื่อง โดยในปี 2541 ติดลบร้อยละ 4.6 และปี 2542 ติดลบร้อยละ 3.7 ภายหลังจากการส่งออกสินค้าเกษตรของโลกสูงขึ้นเป็นบวกร้อยละ 0.6 ในปี 2543 และสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2546 มีอัตราการขยายตัวสูงร้อยละ 15.4 ซึ่งการขยายตัวส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มสินค้าประเภทเชื้อเพลิง เพราะมีความต้องการจากภาคการผลิตในอัตราก่อนข้างสูง รongลงมาเป็นสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์แร่โลหะ และประเภทอาหาร ตามลำดับ

สินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าออกที่สำคัญของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เพราะมีความถนัดและความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตมากกว่ากลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของโลกมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าสินค้าเกษตร และสูงสุดร้อยละ 20.1 ในปี 2538 ต่อมาในปี 2539 การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมีการขยายตัวลดลงเหลือร้อยละ 3.6 โดยเฉพาะสินค้าประเภทเหล็กและยางจะมีอัตราการขยายตัวลดลงเหลือร้อยละ -8.4 และปรับตัวสูงขึ้นมาในปี 2540 เป็นที่น่าสังเกตว่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของโลกโดยรวมมีการขยายตัวลดลงมาติดลบร้อยละ 3.8 ในปี 2544 หลังจากที่มีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 10.2 ในปี 2543 นั้นเป็นเพราะว่า สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของโลกที่สำคัญเกือบทุกประเภทมีอัตราการ

ขยายตัวที่คิดลบเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ยกเว้นสินค้าประเภทเคมีภัณฑ์เท่านั้นที่มีอัตราการขยายตัวของการส่งออกยังคงเป็นบวก จากการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของโลกที่ลดลงดังกล่าว ทำให้ส่งผลกระทบต่อการชะลอตัวลงของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาซึ่งส่งออก สินค้าอุตสาหกรรมเป็นหลัก ต่อมาการขยายตัวของการส่งออกในกลุ่มอุตสาหกรรมในปี 2545 และในปี 2546 มีการขยายตัวของการส่งออกสูงถึงร้อยละ 14.5 แต่มีการขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าสินค้าเกษตร จะเห็นได้ว่า ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกมีปริมาณที่สูงขึ้น

2. การค้าระหว่างประเทศของไทย

2.1 โครงสร้างการนำเข้าของไทย

การนำเข้าของประเทศไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันมีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด จากตารางที่ 9 ได้แสดงสัดส่วนการนำเข้าของไทยรายสินค้าย้อนหลังไปตั้งแต่ปี 2533 จนมาถึงปี 2546 มูลค่าการนำเข้าของไทยโดยรวมในปี 2533 มีมูลค่า 844,448 ล้านบาท และสูงขึ้นมาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้กระทั่งในปี 2539 และ 2540 ซึ่งเป็นช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในไทย ตัวเลขการนำเข้าจากต่างประเทศยังคงมีมูลค่าที่สูง ต่อมาในปี 2541 การขยายตัวของการส่งออกของโลกมีมูลค่าติดลบ (ตารางที่ 4) ตลาดโลกเกิดภาวะซบเซาทำให้ตัวเลขการนำเข้าในปีนี้ของไทยมีมูลค่าที่ลดลงจาก 1,924,281 ล้านบาทในปี 2540 มาเป็น 1,774,076 ล้านบาทในปี 2541 หลังจากนั้นการนำเข้าได้เพิ่มขึ้นในปี 2542 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน การนำเข้าของไทยในปี 2533-2546 ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 70-80 และกลุ่มสินค้าขั้นปฐมประมาณร้อยละ 10-20 ประเภทของสินค้าที่มีสัดส่วนการนำเข้าสูงเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 4 อันดับแรก ได้แก่ สินค้าประเภทเครื่องจักรและยานพาหนะ สินค้าประเภทหัตถอุตสาหกรรม สินค้าเคมีภัณฑ์ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

DRU

DRU

DRU

การขยายตัวของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยแบ่งตามประเภทสินค้านั้นแสดงไว้ในตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า การขยายตัวของสินค้านำเข้ารวมในปี 2538 มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 28.8 ซึ่งเป็นปีที่การส่งออกและเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเติบโตสูงมาก ต่อมาในปี 2539 การนำเข้าของประเทศไทยขยายตัวลดลงเหลือร้อยละ 3.9 สาเหตุมาจากการปรับตัวของค่าเงินบาทที่สูงขึ้น การส่งออกตกต่ำส่งผลให้การนำเข้าลดลงตามไปด้วย จนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นในประเทศไทยในปี 2540 ทำให้ต้องเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นแบบลอยตัว การนำเข้าของไทยจึงมีอัตราการขยายตัวที่สูงขึ้นร้อยละ 5 ในปี 2540 และขยายตัวลดลงมาติดลบร้อยละ 7.8 ในปี 2541 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มชะลอตัวลง ซึ่งเป็นผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2543 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสูงถึงร้อยละ 30.8 โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 67.6 สาเหตุการนำเข้าที่สูงในปีนี้มีมาจากการเร่งขยายการผลิตภายในประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ในปี 2544 และ 2545 การนำเข้าของไทยลดลงซึ่งเป็นผลมาจากการที่อุปสงค์ของสินค้าเข้าในหลายๆ ประเภทลดลง ได้แก่ สินค้าประเภทวัตถุดิบ น้ำมัน และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น

DRU

DRU

ประเทศนำเข้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป อาเซียน และประเทศอื่นๆ คูได้จากสัดส่วนการนำเข้าของไทยจากประเทศต่างๆ ดังกล่าวเทียบกับการนำเข้าจากประเทศทั้งหมด ดังปรากฏในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สัดส่วนการนำเข้าของไทยจำแนกตามประเทศนำเข้าที่สำคัญ

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ญี่ปุ่น	30.3	30.2	30.5	28.3	25.6	23.7	24.4	24.7	22.3	23.0	24.1
จีน	2.4	2.5	3.0	2.7	3.6	4.2	5.0	5.4	6.0	7.6	8.0
สหรัฐอเมริกา	11.7	11.8	12.0	12.5	13.9	14.1	12.8	11.8	11.6	9.6	9.4
มาเลเซีย	3.6	4.8	4.6	5.0	4.8	5.1	5.0	5.4	5.0	5.6	6.0
สิงคโปร์	6.4	6.3	5.9	5.5	5.0	5.6	5.9	5.5	4.6	4.5	4.3
ไต้หวัน	5.1	5.1	4.8	4.3	4.6	5.2	4.7	4.7	4.2	4.5	4.3
เกาหลีใต้	4.2	3.6	3.5	3.7	3.6	3.5	3.5	3.5	3.4	3.9	3.8
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	1.0	1.0	1.0	1.1	1.4	1.7	1.7	2.9	2.5	2.2	2.7
เยอรมนี	5.4	5.8	5.3	5.1	4.7	4.3	3.2	3.1	4.1	3.8	3.3
ซาอุดีอาระเบีย	1.1	1.0	0.8	0.9	1.4	1.2	1.3	1.9	2.2	1.9	2.2

อินโดนีเซีย	0.8	0.8	1.0	1.3	1.4	2.1	2.2	2.1	2.2	2.4	2.3
ออสเตรเลีย	2.1	2.0	1.9	1.9	2.0	2.1	1.9	1.9	2.2	2.3	2.1
ฟิลิปปินส์	0.4	0.6	0.8	0.8	0.9	1.4	1.6	1.8	1.8	1.7	1.8
สหราชอาณาจักร	2.3	2.1	2.1	2.2	2.1	1.7	1.5	1.5	1.6	1.3	1.2
โอมาน	0.7	0.7	1.0	1.5	2.3	2.6	2.1	1.6	2.0	1.9	1.9
ฮ่องกง	1.2	1.3	1.1	1.2	1.3	1.8	1.4	1.4	1.3	1.4	1.4
พม่า	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.2	0.4	1.3	1.4	1.2
รวม 17 ประเทศ	78.9	80.2	79.4	78.1	78.6	80.3	78.4	79.6	78.3	79.1	80.1
อื่นๆ	21.1	19.8	20.6	21.9	21.4	19.7	21.6	20.4	21.7	20.9	19.9
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (พันล้านบาท)	1,167	1,369	1,764	1,833	1,924	1,774	1,907	2,494	2,752	2,775	3,138

ที่มา : สถิติการค้าของไทยรายประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 46.1

การนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศญี่ปุ่นมีการขยายตัวที่สูงร้อยละ 30.3 ในปี 2538 และลดลงในปี 2539 ในอัตราที่ติดลบร้อยละ 3.8 และติดลบอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปี 2541 แล้วจึงกลับมานำเข้าเพิ่มสูงขึ้นในปี 2542 และ 2543 ต่อมาในปี 2544 การขยายตัวของการนำเข้าลดลงมาติดลบร้อยละ 0.3 แต่มีการขยายตัวสูงขึ้นในปี 2545 และ 2546

การนำเข้าสินค้าของไทยจากสหรัฐอเมริกามีการขยายตัวที่สูงร้อยละ 30.8 ในปี 2538 และมีการขยายตัวที่ลดลงในปี 2539 อยู่ที่ร้อยละ 8 และในปี 2540 ได้เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 16.7 อันเป็นผลเนื่องจากการที่อัตราแลกเปลี่ยนของไทยเป็นระบบลอยตัวมากขึ้น ทำให้การส่งออกขยายตัวมากขึ้น แต่การนำเข้ามีการขยายตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ต่อมาในปี 2541 และ 2542 อัตราการขยายตัวของการนำเข้ามาคิดลบที่ร้อยละ 6.6 และ 2.5 ตามลำดับ ซึ่งมีสาเหตุมาจากค่าเงินบาทของไทยที่อ่อนค่าลงอย่างมาก ทำให้ราคาสินค้าเข้ามีมูลค่าที่สูงขึ้น หลังจากนั้นการขยายตัวของการนำเข้าได้เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 20.6 และ 8.6 ในปี 2543 และ 2544

ในด้านการนำเข้าของไทยจากสหภาพยุโรปและประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้นจะมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจไทย และช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำในปี 2544 และ 2545 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าของประเทศไทยจำแนกตามประเทศนำเข้าที่สำคัญ

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ญี่ปุ่น	16.9	30.3	-3.8	-5.0	-14.6	10.5	32.5	-0.3	4.2	18.3
จีน	26.4	49.5	-5.1	40.3	7.7	26.5	43.5	21.6	28.3	18.6
สหรัฐอเมริกา	19.1	30.8	8.0	16.7	-6.6	-2.5	20.6	8.6	-16.6	11.5
มาเลเซีย	56.6	21.4	13.4	0.2	-1.4	5.5	41.4	1.5	14.4	20.0
สิงคโปร์	15.0	19.9	-2.2	-4.4	1.9	14.4	21.2	-7.6	-1.5	8.5
ไต้หวัน	17.3	22.9	-6.5	10.6	4.7	-3.1	30.2	-0.7	8.0	7.2

ตารางที่ 12 (ต่อ)

เกาหลีใต้	0.9	23.9	10.3	1.1	-9.9	7.9	30.5	8.1	15.1	11.2
สหรัฐอเมริกา	26.6	17.9	16.8	33.3	12.4	11.9	116.6	-5.3	-9.9	37.4
เยอรมนี	27.3	16.7	-0.9	-1.7	-16.3	-21.1	30.4	45.1	-7.4	-0.3
ซาอุดีอาระเบีย	8.1	7.6	10.1	66.2	-15.0	14.5	85.3	27.7	-12.5	33.7

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
อินโดนีเซีย	17.6	47.6	42.1	14.4	33.7	14.9	24.1	16.5	10.5	10.2
ออสเตรเลีย	12.5	21.4	7.9	10.9	-6.4	0.5	26.4	28.7	7.1	1.7
ฟิลิปปินส์	94.3	62.5	1.0	16.9	49.7	21.2	44.6	12.0	-7.7	21.2
สหราชอาณาจักร	8.0	25.5	10.9	-1.6	-25.3	-6.6	38.1	14.3	-16.1	5.2
โอมาน	30.9	70.8	56.9	62.6	5.1	-11.5	-3.4	44.6	-8.6	13.2
ฮ่องกง	27.9	7.0	16.5	17.4	24.4	-15.5	33.2	3.0	6.6	13.9
พม่า	0.7	39.5	-40.2	-23.1	2.2	64.5	145.5	241.9	8.8	-4.4
รวม 17 ประเทศ	19.3	27.6	2.2	5.7	-5.8	4.9	32.8	8.6	1.8	14.6
อื่นๆ	10.1	33.8	10.6	2.5	-15.1	18.0	23.6	17.0	-2.6	7.4
รวม	17.4	28.8	3.9	5.0	-7.8	7.5	30.8	10.4	0.8	13.1

ที่มา : คำนวณจากสถิติการค้าของไทยรายประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 46.1

2.2 โครงสร้างการส่งออกของไทย

การส่งออกของประเทศไทยรายสินค้าแบ่งเป็นช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) โดยพิจารณาข้อมูลของสัดส่วนและการขยายตัวของประเทศไทยแบ่งตามประเภทสินค้าในตารางที่ 13 และ 14 สรุปได้ดังนี้

ปี 2533-2538 มีมูลค่าส่งออกที่สูงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะในปี 2538 การส่งออกรวมทุกสินค้านี้มีมูลค่าเท่ากับ 1,406,311 ล้านบาท และสินค้าออกที่สำคัญอยู่ในหมวดอุตสาหกรรมเรียงตามลำดับสัดส่วนสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกจากสูงไปต่ำใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) สินค้าเคมีภัณฑ์ มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 77.9 (2) สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ มีการขยายตัวร้อยละ 47.2 และ (3) สินค้าหัตถอุตสาหกรรม มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 34.2 ส่วนสินค้าขั้นปฐม สินค้าที่มีสัดส่วนของการส่งออกที่สูงในปี 2538 ได้แก่ สินค้าประเภทอาหารและวัตถุดิบ สินค้าประเภทอาหารมีการขยายตัวร้อยละ 13.8 และสินค้าประเภทวัตถุดิบมีการขยายตัวร้อยละ 44.8

ปี 2540-2546 สินค้าส่งออกสำคัญยังอยู่ในหมวดอุตสาหกรรม และสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ในหมวดนี้มีการขยายตัวของการส่งออกที่ลดลงจากปี 2538 ที่ใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสินค้าประเภทหัตถอุตสาหกรรมมีการขยายตัวที่ลดลงจากร้อยละ 34.2 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 24.2 ในปี 2540 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกลดลงไปอีก ส่วนสินค้าออกขั้นปฐมมีการขยายตัวที่ลดลงเช่นกัน แต่ยังมีสินค้าบางประเภทในกลุ่มสินค้าขั้นปฐมที่มีการขยายตัวของการส่งออกสูงกว่าช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสินค้าประเภทน้ำมันจากพืชและสัตว์มีการขยายตัวร้อยละ 524.8 ในปี 2540 จากที่เคยมีการขยายตัวติดลบร้อยละ 8.5 ในปี 2538 และในปี 2546 มีอัตราการขยายตัวสูงร้อยละ 56

DRU

DRU

DRU

DRU

การส่งออกของไทยไปยังประเทศที่สำคัญ (ตารางที่ 15 และ 16) ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และประเทศจีน เป็นต้น โดยในปี 2538 สินค้าส่งออกของไทยขยายตัวไปกลุ่มอาเซียนสูงที่สุด เช่น การส่งออกของไทยไปประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 84.1 การส่งออกไปอินโดนีเซียขยายตัวร้อยละ 82.6 และการส่งออกไปเวียดนามมีการขยายตัวร้อยละ 82.7 เป็นต้น และตลาดส่งออกของไทยในกลุ่มอาเซียนยังคงมีบทบาทสำคัญต่อไทยต่อไปอีกภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ เพราะยังคงมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และประเทศในทวีปยุโรป เช่น การส่งออกของไทยไปอินโดนีเซียในปี 2540 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 57.8 ในขณะที่การส่งออกของไทยไปสหรัฐอเมริกามีการขยายตัวร้อยละ 39.7 และการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นมีการขยายตัวร้อยละ 14

DPU

ตารางที่ 15 สัดส่วนการส่งออกของไทยจำแนกตามประเทศส่งออกที่สำคัญ

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
สหรัฐอเมริกา	21.6	21.0	17.8	18.0	19.6	22.3	21.6	21.3	20.2	19.8	17.0

ญี่ปุ่น	17.0	17.1	16.8	16.8	15.0	13.7	14.1	14.7	15.3	14.6	14.2
สิงคโปร์	12.1	13.6	14.0	12.1	11.0	8.7	8.7	8.7	8.1	8.1	7.3
จีน	1.5	2.1	2.9	3.4	3.1	3.2	3.2	4.1	4.4	5.2	7.1
ฮ่องกง	5.3	5.3	5.2	5.8	6.0	5.1	5.1	5.0	5.1	5.4	5.4
มาเลเซีย	2.3	2.4	2.8	3.6	4.3	3.3	3.6	4.1	4.2	4.2	4.8
ไต้หวัน	2.0	2.2	2.4	2.6	2.7	3.2	3.5	3.5	2.9	2.9	3.2
สหราชอาณาจักร	3.2	3.0	2.9	3.3	3.7	3.9	3.6	3.4	3.6	3.5	3.2
เนเธอร์แลนด์	3.1	2.8	3.2	3.2	3.2	4.0	3.8	3.3	3.1	2.8	3.0
อินโดนีเซีย	0.5	1.0	1.4	1.7	2.1	1.9	1.7	1.9	2.1	2.5	2.8
ออสเตรเลีย	1.4	1.4	1.4	1.5	1.6	1.8	2.3	2.3	2.1	2.4	2.7
เยอรมนี	4.0	3.5	2.9	2.9	2.5	2.8	2.5	2.4	2.4	2.3	2.2
ฟิลิปปินส์	0.5	0.5	0.7	1.1	1.2	1.4	1.6	1.6	1.8	1.9	2.0
เกาหลีใต้	1.2	1.3	1.4	1.8	1.7	1.1	1.6	1.8	1.9	2.1	2.0
เวียดนาม	0.3	0.6	0.8	1.0	0.9	1.1	1.0	1.2	1.2	1.4	1.6
เบลเยียม	1.6	1.4	1.3	1.4	1.5	1.4	1.5	1.6	2.2	2.0	1.4
อิตาลี	1.3	1.0	1.0	1.0	1.1	1.3	1.2	1.2	1.0	1.0	1.2
ฝรั่งเศส	2.1	1.8	1.7	1.8	1.6	1.6	1.4	1.3	1.3	1.2	1.2
แคนาดา	1.4	1.3	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2

สวีตเซอร์แลนด์	1.0	0.8	0.9	0.8	0.8	1.1	0.9	0.8	1.0	0.8	1.1
รวม 20 ประเทศ	83.4	84.0	82.7	85.0	84.8	84.0	84.0	85.5	85.2	85.2	84.6
อื่นๆ	16.6	16.0	17.3	15.0	15.2	16.0	16.0	14.5	14.8	14.8	15.4
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
รวม (พันล้านบาท)	935.9	1,137.6	1,406.3	1,412.1	1,806.7	2,247.5	2,215.2	2,773.8	2,886.8	2,923.9	3,326.0

ที่มา : คำนวณจากสถิติการค้าของไทยรายประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 46.1

ตารางที่ 16 อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยจำแนกตามประเทศส่งออกที่สำคัญ

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
สหรัฐอเมริกา	18.2	4.8	1.2	39.7	41.2	-4.3	23.4	-1.2	-0.9	-2.4
ญี่ปุ่น	21.8	21.5	0.6	14.0	13.9	1.4	30.5	8.2	-3.4	10.6
สิงคโปร์	37.4	27.3	-13.3	16.6	-2.5	-1.2	25.9	-3.6	2.2	2.0
จีน	71.1	75.1	15.9	17.2	31.3	-3.1	60.5	12.3	20.0	54.7
ฮ่องกง	21.0	21.3	12.8	31.0	7.1	-2.1	23.9	4.7	8.0	13.3
มาเลเซีย	29.6	40.1	31.9	52.1	-5.7	9.8	40.9	6.7	0.5	32.0
ไต้หวัน	32.1	36.6	6.8	37.0	44.6	8.4	25.0	-11.9	-0.6	26.7
สหราชอาณาจักร	12.4	19.3	15.4	42.7	33.1	-10.5	20.0	8.8	-0.8	4.4

เนเธอร์แลนด์	8.0	41.9	1.1	28.1	54.1	-7.2	8.9	-0.6	-9.7	21.0
อินโดนีเซีย	116.2	82.6	20.7	57.8	8.6	-12.1	46.3	12.6	19.0	30.7
ออสเตรเลีย	24.6	20.0	10.0	39.4	35.3	24.1	30.5	-7.3	16.6	27.4
เยอรมนี	6.9	2.0	0.0	9.3	43.4	-13.7	19.4	5.5	-5.3	12.9
ฟิลิปปินส์	12.1	84.1	54.8	34.9	40.7	15.6	23.8	18.2	6.5	22.9
เกาหลีใต้	23.0	38.7	28.7	20.1	-16.4	34.0	47.4	7.4	9.9	9.7
เวียดนาม	117.7	82.7	25.8	16.2	43.0	-11.0	56.1	4.7	14.6	29.0
เบลเยียม	12.5	12.2	9.3	33.3	18.4	5.1	35.6	38.5	-7.4	-19.4
อิตาลี	0.9	20.4	1.4	32.5	51.2	-7.2	24.4	-10.5	0.7	31.6
ฝรั่งเศส	4.1	19.6	3.3	15.2	25.6	-13.5	13.9	3.3	-4.8	12.1
แคนาดา	8.9	6.9	-0.6	31.0	28.3	4.3	17.4	12.2	-1.2	12.6
สวิตเซอร์แลนด์	7.9	26.8	-8.3	37.0	56.9	-15.1	9.7	28.9	-17.5	52.7
รวม 20 ประเทศ	22.5	21.6	3.2	27.7	23.2	-1.5	27.5	3.6	1.3	13.0
อื่นๆ	16.9	34.2	-13.0	29.5	31.0	-1.2	13.1	6.6	1.0	18.3
รวม	21.6	23.6	0.4	27.9	24.4	-1.4	25.2	4.1	1.3	13.8

ที่มา : คำนวณจากสถิติการค้าของไทยรายประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 46.1

สรุปสินค้าออกที่สำคัญของไทย 20 อันดับแรก (ตารางที่ 17) ที่มีการเจริญเติบโตของการส่งออกสูงขึ้น ซึ่งพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตราการขยายตัวของการส่งออกในช่วง 2535-2538 เทียบกับช่วง 2540-2546 ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป น้ำมันสำเร็จรูป และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ ส่วนสินค้าที่มีการเจริญเติบโตของการส่งออกลดลงในช่วง 2535-2538 เทียบกับช่วง 2540-2546 อาทิเช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 12 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบขยายตัวลดลงร้อยละ 19 ยางพาราและข้าวซึ่งเป็นสินค้าออกในภาคเกษตรที่สำคัญของไทยมีการขยายตัวของการส่งออกที่ลดลงเช่นกัน

ดังนั้นพบว่า จากข้อมูลที่น่าเสนอมานี้จะเห็นได้ว่า สินค้าออกของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากสาเหตุใดบ้างนั้น ผู้ศึกษาจะนำเสนอรายละเอียดในบทต่อไป

ตารางที่ 17 สินค้าส่งออกที่สำคัญ 20 รายการแรกของไทย ปี 2535-2546

รายการ	อัตราการขยายตัว (%)		
	เฉลี่ย		
	2535-38	2539	2540-46
1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	29.17	28.3	11.87
2 รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	49.78	-0.03	41.76
3 แผงวงจรไฟฟ้า	22.78	0.6	20.83
4 ยางพารา	26.65	3.4	11.94
5 เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	23.98	9.2	18.26
6 เสื้อผ้าสำเร็จรูป	4.27	-21.7	6.19

7 เม็ดพลาสติก	44.79	-2.1	41.26
8 อัญมณีและเครื่องประดับ	9.11	2.7	10.10
9 ข้าว	13.17	4.3	7.22
10 เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	30.49	-3.8	22.12
11 อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	7.34	3.0	12.86
12 เคมีภัณฑ์	43.40	-22.0	22.68
13 เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	43.49	19.3	14.45
14 เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	47.68	-2.0	23.33
15 ผลิตภัณฑ์ยาง	31.08	-7.9	20.05
16 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	48.44	7.6	19.18
17 น้ำมันสำเร็จรูป	19.34	245.0	23.89
18 วงจรพิมพ์	85.05	-15.9	20.41
19 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	69.53	-58.5	14.20
20 เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	33.29	20.7	36.79
รวมส่งออก 20 รายการ	20.21	0.4	15.17
อื่นๆ	15.97	0.2	11.84
รวมส่งออกทั้งสิ้น	18.07	0.3	13.61

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 26 ในภาคผนวก

ตารางที่ 9 สัดส่วนการนำเข้าของประเทศไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทสินค้า	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
0 อาหาร	4.0	4.4	4.3	3.6	3.3	2.9	3.1	3.3	4.1	3.6	3.0	3.5	3.4	3.3
1 เครื่องดื่มและยาสูบ	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3
2 วัตถุดิบ	6.4	6.2	6.4	6.0	5.7	5.4	5.1	5.2	5.0	4.9	4.8	4.9	4.9	4.6
3 น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	9.3	9.1	8.1	7.4	6.7	6.5	8.6	8.7	7.4	8.6	11.0	11.6	11.5	11.9
4 น้ำมันจากพืชและสัตว์	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
5 เคมีภัณฑ์	10.1	9.2	10.1	9.8	9.9	10.1	9.4	9.8	11.2	11.5	11.4	10.5	10.4	10.4
6 สินค้าตัดอุตสาหกรรม	22.1	24.2	21.7	20.5	20.1	20.6	18.6	18.3	20.2	21.1	18.3	17.1	18.4	19.2
7 เครื่องจักรและยานพาหนะ	41.2	40.5	42.7	46.0	48.2	49.0	48.9	48.6	46.0	44.6	46.1	46.2	45.3	44.8
8 สินค้าตัดอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด	2.9	3.0	3.0	3.2	2.8	2.6	2.8	3.0	2.9	2.6	2.7	2.8	2.7	2.8
9 สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ	2.5	2.3	2.6	2.3	2.1	1.8	2.6	2.2	2.3	2.2	1.5	1.9	1.9	2.0
สินค้าขั้นปฐม (0-4)	20.4	20.4	19.4	17.7	16.3	15.3	17.3	17.7	16.9	17.5	19.3	20.3	20.3	20.1
สินค้าอุตสาหกรรม (5-8)	76.4	76.9	77.4	79.4	81.1	82.3	79.6	79.7	80.3	79.8	78.4	76.6	76.8	77.2
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	844,448	958,831	1,033,242	1,166,595	1,369,037	1,763,587	1,832,836	1,924,281	1,774,076	1,907,392	2,494,141	2,752,430	2,774,840	3,137,923

หมายเหตุ : จำแนกประเภทสินค้าตามรหัสฮาร์โมนไนซ์ 10 digit (revision, 1996)

ที่มา : สถิติการค้าของไทยจำแนกตามสินค้า, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 44

ตารางที่ 10 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าของไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546

ประเภทสินค้า	หน่วย : ร้อยละ													
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
0 อาหาร	11.9	24.9	6.9	-5.5	7.1	13.2	10.3	12.9	14.6	-7.5	8.6	29.3	0.4	6.8
1 เครื่องดื่มและยาสูบ	55.3	2.6	-4.4	14.2	-1.5	8.2	8.5	-9.0	-4.4	20.1	23.3	5.9	-1.5	3.3
2 วัตถุดิบ	19.7	9.8	10.9	6.8	11.6	20.9	-1.6	6.5	-11.0	5.1	30.2	11.3	0.2	6.9
3 น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	31.0	11.9	-4.5	3.2	6.0	25.8	36.6	7.0	-22.4	25.6	67.6	15.7	0.7	16.1
4 น้ำมันจากพืชและสัตว์	-4.2	8.0	43.3	8.1	17.0	44.5	0.9	3.6	-18.1	32.7	-5.0	18.1	7.8	30.8
5 เคมีภัณฑ์	15.3	3.2	18.1	9.2	18.9	31.5	-3.4	10.0	4.7	10.4	29.4	2.0	-0.5	13.4
6 สินค้าหัตถอุตสาหกรรม	24.8	24.1	-3.3	6.4	15.3	32.1	-6.1	3.3	1.4	12.4	13.3	3.0	8.4	18.3
7 เครื่องจักรและยานพาหนะ	38.7	11.5	13.5	21.8	22.9	30.9	3.6	4.4	-12.6	4.1	35.2	10.7	-1.2	11.8
8 สินค้าหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด	-14.7	15.7	7.2	20.2	4.5	20.2	9.1	12.7	-8.5	-3.2	34.0	12.9	-0.8	15.8
9 สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ	23.0	4.8	23.3	-0.7	4.9	13.9	45.1	-9.7	-3.1	4.2	-11.6	39.3	2.2	14.0
สินค้าขั้นปฐม (0-4)	23.7	13.5	2.8	2.8	8.0	21.1	17.2	7.5	-11.7	11.4	43.8	16.5	0.5	12.2
สินค้าอุตสาหกรรม (5-8)	28.1	14.2	8.5	15.8	19.7	30.9	0.5	5.1	-7.1	6.8	28.5	7.7	1.1	13.7
รวม	27.4	13.5	7.8	12.9	17.4	28.8	3.9	5.0	-7.8	7.5	30.8	10.4	0.8	13.1

ที่มา : คำนวณจากสถิติการค้าของไทยจำแนกตามสินค้า, ธนาคารแห่งประเทศไทย, Table 44

ตารางที่ 13 สัดส่วนการส่งออกของประเทศไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทสินค้า	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
0 อาหาร	28.2	26.5	25.6	21.5	20.7	19.1	19.4	18.0	17.5	16.7	14.1	15.0	14.2	13.8
1 เครื่องดื่มและยาสูบ	0.4	0.5	0.5	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2
2 วัตถุดิบ	5.7	5.1	4.9	4.3	4.9	5.8	5.8	4.5	3.7	3.3	3.7	3.4	4.0	5.0
3 น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	0.8	1.0	1.0	1.0	0.7	0.6	1.6	2.2	1.4	1.6	2.7	2.5	2.4	2.5
4 น้ำมันจากพืชและสัตว์	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2
5 เคมีภัณฑ์	1.4	1.9	1.8	2.2	2.1	3.1	2.7	3.7	4.0	4.7	5.7	5.5	5.7	6.0
6 สินค้าตัดอุตสาหกรรม	18.3	16.7	16.5	19.0	16.7	18.1	15.9	15.5	15.4	15.5	15.4	15.7	16.2	15.8
7 เครื่องจักรและยานพาหนะ	22.2	24.2	26.7	30.0	33.5	33.8	38.0	39.0	40.2	42.1	43.7	42.3	42.7	44.3
8 สินค้าตัดอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด	21.4	22.6	21.6	20.3	20.0	18.2	14.7	13.3	13.1	12.2	11.3	11.6	10.9	9.4
9 สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ	1.2	1.2	1.1	1.0	0.8	0.9	1.2	3.0	4.1	3.3	2.8	3.4	3.3	2.7
สินค้าขั้นปฐม (0-4)	35.2	33.0	32.0	27.3	26.8	25.8	27.2	25.2	23.0	22.0	20.9	21.3	21.1	21.6
สินค้าอุตสาหกรรม (5-8)	63.4	65.4	66.7	71.5	72.3	73.1	71.4	71.5	72.7	74.5	76.2	75.1	75.4	75.5
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	589,813	725,630	824,644	935,862	1,137,600	1,406,311	1,412,111	1,806,699	2,247,454	2,215,178	2,773,826	2,886,794	2,923,940	3,326,014

หมายเหตุ : จำแนกประเภทสินค้าตามรหัสฮาร์โมนไนซ์ 10 digit (revision, 1996)

ที่มา : สถิติการค้าระหว่างประเทศจำแนกตามสินค้า, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 44

ตารางที่ 14 อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยแบ่งตามประเภทสินค้า ปี 2533-2546

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทสินค้า	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
0 อาหาร	-4.1	15.5	9.9	-4.4	16.8	13.8	2.3	18.7	20.7	-5.8	5.9	10.7	-4.0	9.8
1 เครื่องดื่มและยาสูบ	28.9	48.5	32.1	-14.2	7.7	-13.9	49.0	20.5	-0.2	-5.7	14.4	9.9	-0.8	10.3
2 วัตถุดิบ	-4.2	9.2	9.6	-0.5	39.3	44.8	0.8	-0.5	2.8	-14.1	42.8	-3.5	18.1	41.0
3 น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	32.5	47.2	12.0	19.2	-11.7	5.5	146.1	77.2	-19.5	15.3	108.4	-6.7	0.9	15.6
4 น้ำมันจากพืชและสัตว์	2.5	1.2	1.2	4.8	207.4	-8.5	-30.7	524.8	2.1	26.9	2.6	61.6	-10.0	56.0
5 เคมีภัณฑ์	29.0	68.0	8.6	34.1	18.6	77.9	-10.0	72.7	32.9	16.6	54.0	-0.4	4.8	20.2
6 สินค้าหัตถอุตสาหกรรม	15.6	11.8	12.6	30.4	6.8	34.2	-11.5	24.2	23.5	-0.5	24.1	6.5	4.1	11.4
7 เครื่องจักรและยานพาหนะ	42.6	34.2	25.3	27.7	35.4	24.9	12.9	31.4	28.2	3.1	30.1	0.7	2.2	17.9
8 สินค้าหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด	22.9	30.0	8.7	6.4	19.7	12.5	-18.9	15.9	22.5	-8.1	16.0	6.5	-4.8	-1.6
9 สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ	12.4	25.8	2.7	5.0	-8.3	47.2	36.4	207.3	70.3	-20.2	5.5	27.5	-3.0	-7.0
สินค้าขั้นปฐม (0-4)	-3.2	15.5	10.2	-3.3	19.3	18.9	6.0	18.4	13.7	-5.7	19.1	6.1	0.1	16.7
สินค้าอุตสาหกรรม (5-8)	26.9	27.0	15.9	21.7	22.9	25.2	-2.0	28.2	26.4	1.0	28.0	2.6	1.7	13.9
รวม	14.2	23.0	13.6	13.5	21.6	23.6	0.4	27.9	24.4	-1.4	25.2	4.1	1.3	13.8

ที่มา : จำนวนจากสถิติการค้าของไทยจำแนกตามสินค้า, ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th), Table 44

บทที่ 3

นโยบายและมาตรการต่างๆ ที่สำคัญต่อภาคการส่งออก

การดำเนินธุรกิจใดๆ ซึ่งรวมไปถึงการค้าระหว่างประเทศนั้นจำเป็นต้องมี กฎระเบียบ และกติกาให้ทุกประเทศได้ปฏิบัติ ดังนั้นจึงเกิดมีการรวมตัวกันของประเทศที่มีลักษณะทางภูมิภาค และเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน รวมไปถึงมีจุดประสงค์และเป้าหมายเดียวกันมารวมตัวกัน เพื่อลดความไม่เป็นธรรมและการกีดกันทางการค้า นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้าให้กลุ่มประเทศของตนอีกด้วย ยกตัวอย่าง การรวมตัวกันของกลุ่มประเทศที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เปิดเสรีทางการค้าภายในกลุ่ม และลดหรือขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ โดยอยู่ในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าหรือแกตต์ (General Agreement on tariffs and Trade – GATT) ต่อมาภายหลังได้พัฒนามาเป็น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 148 ประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2547 จากเว็บไซต์ของ WTO) ถือได้ว่า WTO เป็นองค์การทางการค้าที่มีขนาดใหญ่ และมีอำนาจการต่อรองทางการค้าที่สูงตามไปด้วย ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในสมาชิกของ WTO ดังนั้นจึงได้รับสิทธิประโยชน์ เงื่อนไขต่างๆ และข้อปฏิบัติทางการค้าร่วมกันกับประเทศสมาชิกอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคที่สำคัญ และมีผลกระทบทางด้านการค้าและการลงทุนของไทย ได้แก่ สหภาพยุโรป (European Union) กลุ่มข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement : NAFTA) กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเขตเอเชียและแปซิฟิก (Asia – Pacific Economic Cooperation : APEC) และเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ปัจจุบันไทยมีการเจรจาการค้าในแบบทวิภาคี (Free Trade area : FTA) เพิ่มขึ้น โดยมีเงื่อนไขและข้อปฏิบัติที่ไม่ยุ่งยาก สะดวก รวดเร็วและเป็นประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย เช่น ความตกลงเสรีการค้าไทย – ออสเตรเลีย ความตกลงการค้าเสรีไทย – อินเดีย และความตกลงการค้าเสรีไทย – จีน เป็นต้น

การที่ประเทศต่างๆ มีการรวมกลุ่มกันสูงขึ้นนั้น ไม่ว่าจะเป็นในระดับพหุภาคี หรือทวิภาคีล้วนแล้วเพื่อแก้ปัญหาการกีดกันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม รวมถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติขององค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้เกิดผลกระทบต่อการค้าโลกอยู่ 2 ประการใหญ่ๆ ดังนี้ (ศุภชัย, 2544 : 31-33)

1. มีการขยายตัวของตลาดส่งออกโลกสูงขึ้น เนื่องจากผลของการปรับลดมาตรการด้านภาษี (Tariff) และไม่ใช้ภาษี (Non tariff) ทำให้ภาษีทั่วโลกลดลง ส่งผลให้การค้าโลกเพิ่มขึ้น มีการปรับโครงสร้างการผลิตและการเคลื่อนย้ายทรัพยากรและการลงทุนทั่วโลกอย่างเสรี เนื่องจากการปรับลดภาษีและการยกเลิกโควต้า ยังทำให้การผลิตเป็นไปตามกลไกของตลาด โดยประเทศ

ต่างๆ จะต้องพึ่งพาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของตน เช่น ความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ (ที่ดิน ป่าไม้ แร่ธาตุ อื่นๆ) ทางด้านแรงงาน และทางด้านเทคโนโลยีที่มีอยู่ เป็นต้น นอกเหนือจากนี้ยังก่อให้เกิดแนวโน้มของการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปิดการค้าเสรีภายในกลุ่มและอยู่ในกรอบข้อตกลงของ WTO

2. ผลกระทบต่อไทย ทำให้ภาวะเศรษฐกิจในประเทศเปลี่ยนแปลงไป ยกตัวอย่างเช่น แนวโน้มการพึ่งพาการค้าและการเงินจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น การทำงานของรัฐบาลจะต้องเป็นสากลมากขึ้น เนื่องจากจะมีบริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนในไทยและมีการร่วมทุนกับต่างชาติสูงขึ้น ต้องให้ความสนใจและรักษาภาวะแวดล้อมมากขึ้น รวมไปถึงการดูแลเรื่องสิทธิมนุษยชนและการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตร

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจเปิดกว้างมากขึ้น ข้อได้เปรียบทางด้านค่าจ้างแรงงานของไทยจะหมดไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับประเทศที่มีอัตราค่าจ้างต่ำกว่าไทย และการผลิตเพื่อการส่งออกและที่ต้องแข่งขันกับการนำเข้าจะได้รับผลกระทบจากการเปิดประเทศเป็นกลุ่มแรก ดังนั้นภายใต้โลกแห่งการแข่งขันที่สูงขึ้นและการส่งออกที่ตกต่ำของไทยในปี 2539 จนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นในปี 2540 ทำให้การดำเนินนโยบายและมาตรการต่างๆ ของรัฐจึงเป็นสิ่งสำคัญ และต้องปฏิบัติอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแข่งขัน และเพิ่มศักยภาพให้กับสินค้าออกของไทย

นโยบายของรัฐที่สำคัญต่อภาคการส่งออก

นโยบายของรัฐในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเน้นไปในด้านการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในระบบเศรษฐกิจ การบริหาร สังคมและการเมือง เนื่องจากผลสืบเนื่องที่มาจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ยังคงมีอยู่ รัฐจึงมุ่งเน้นไปที่การสร้างรายได้ให้กับประชาชนและประเทศชาติ การส่งออกเป็นคู่ทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างรายได้ อีกทางหนึ่ง ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อเร่งรัดการส่งออกในทุกๆ ระดับสู่ตลาดโลกมากขึ้น โดยกำหนดนโยบายเป็นแนวทางดังนี้ (คำแถลงนโยบาย ของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี, 2544)

1. ด้านการพาณิชย์

1.1 สนับสนุนและผลักดันให้ภาคเอกชนยกระดับความพร้อมในการเผชิญการแข่งขันเสรีในเวทีการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้แนวคิดการตลาดสมัยใหม่ การพัฒนาองค์กรและบุคลากร

การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร การวางแผนและพัฒนาการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด และสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการจำหน่ายให้ได้ประโยชน์สูงสุดในเชิงต้นทุนและการตลาด ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในเชิงของทักษะ เทคโนโลยี และวิทยาการที่จำเป็นในการแข่งขันระดับโลก

1.2 พัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้าสินค้าและบริการในภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางการแสดงสินค้าระหว่างประเทศ

1.3 ส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างโอกาสแก่ผู้ประกอบการในการเข้าสู่ตลาดโลก โดยเร่งผลักดันมาตรการและกฎหมายที่จำเป็นต่อการประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

1.4 เร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการกิจการสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกทั้งในด้านการตลาด และข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนช่วยเหลือผู้ประกอบการค้าในต่างประเทศ

2. ด้านการค้าสินค้าและบริการ

2.1 ส่งเสริมให้กิจการของไทยสามารถครอบครองเทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาที่มาจากแหล่งอื่น แล้วนำมาพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้สามารถทำการผลิตที่มีความหลากหลายกว่าของเดิม และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนเพื่อเปิดโอกาสให้นักคิดและผู้ประกอบการไทยพัฒนาภูมิปัญญาไทยเข้าสู่ระบบการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย

2.2 ส่งเสริมให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถดำรงอยู่ และปรับตัวรองรับการแข่งขันการเปิดเสรีด้านการค้าบริการได้

2.3 กำหนดมาตรการให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ที่จะเกิดขึ้นใหม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบเทศบัญญัติที่ว่าด้วยการแบ่งเขตสถานที่ของธุรกิจค้าปลีกในอนาคต

2.4 จะส่งเสริมและพัฒนาบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย และกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้บริโภคและยกระดับผลผลิตและบริการของประเทศ

3. ด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

3.1 สนับสนุนการค้าเสรีในการค้าระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงระดับความพร้อมและผลประโยชน์ของประเทศและผู้ประกอบการภายในประเทศ รวมทั้งผลักดันการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อภาคเอกชนไทยในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ

3.2 เน้นบทบาทเชิงรุกในเวทีการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งผลักดันให้เกิดการเจรจาในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมและคำนึงถึงผลประโยชน์ และข้อจำกัดของประเทศกำลังพัฒนา

3.3 สนับสนุนและผลักดันนโยบายการค้าเสรีของเขตการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน และการค้าชายแดน และการพัฒนาไปสู่ฐานการผลิตสินค้า หรือการให้บริการร่วมกันในภูมิภาค

3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านการค้าและการลงทุน และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎข้อบังคับทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ของนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งการเจรจาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

มาตรการต่างๆ ที่สำคัญต่อภาคการส่งออก

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านการส่งออกเป็นหนึ่งในนโยบายของรัฐ โดยมีหน่วยงานที่ต้องร่วมมือกันหลายหน่วยงาน ยกตัวอย่าง กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งดูแลในด้านการตลาด (ส่งเสริมการขาย) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งดูแลในด้านการผลิต และควบคุมคุณภาพของสินค้า ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์อื่นๆ ดูแลในส่วนของการให้สินเชื่อในการลงทุน นอกจากหน่วยงานดังกล่าวแล้ว ยังมีอีกหนึ่งหน่วยงานคือ กรมศุลกากร ที่ให้การสนับสนุนและสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายกำหนดแก่ผู้ส่งออก เพื่อเป็นการลดต้นทุนและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็น “ศูนย์กลางการผลิตที่สำคัญของโลก” (กรมศุลกากร, 2547 : 1)

1. สิทธิประโยชน์และมาตรการต่างๆ ที่ทางศุลกากรได้กำหนดไว้

การส่งเสริมการส่งออก เป็นนโยบายที่รัฐให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนมาโดยตลอด ในเรื่องของสิทธิประโยชน์และมาตรการที่เป็นการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการส่งออกได้มอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

- การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน
- การส่งเสริมการลงทุน
- การนิคมอุตสาหกรรม

- การคืนอากรวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิต เพื่อการส่งออกตามมาตรา 19 ทวิ
- การชดเชยค่าภาษีอากร
- ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกระดับบัตรทอง (Gold Card)
- การจัดระดับตัวแทนออกของรับอนุญาต (Licensed Customs Broker)
- การให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ
- เขตปลอดอากร (Free Zone)
- การคืนอากรสำหรับของที่นำเข้ามาแล้วส่งกลับออกไป

และวางเงื่อนไขให้กับผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออกได้ปฏิบัติ ซึ่งได้สรุปเป็นสาระสำคัญไว้ดังนี้ (ดูรายละเอียดของสิทธิประโยชน์ต่างๆ ได้ในภาคผนวก ก)

การคืนเงินอากรตามมาตรา 19 ทวิ เป็นสิทธิประโยชน์ที่ให้กับผู้ส่งออกที่ต้องการนำวัตถุดิบเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิต ประกอบ หรือบรรจุ เป็นสินค้าส่งออก เช่น ผ้า กระจกม ชิป ด้าย เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตต่างๆ เป็นต้น จะได้รับการคืนภาษีอากรนำเข้า ซึ่งได้แก่ อากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมภาษีอื่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีมหาศไทย ที่ผู้นำเข้าได้เสียไว้หรือได้วางประกันไว้ขณะนำเข้า ทั้งนี้ต้องไม่รวมของที่ไม่ได้รับคืนอากร เช่น เครื่องจักร เครื่องมือ แม่พิมพ์ และเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิต เป็นต้น ในการคืนภาษีอากรนำเข้านั้นจะคืนให้ก็ต่อเมื่อส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศแล้ว และจะคำนวณค่าภาษีอากรที่คืนให้ตามสูตรการผลิต โดยมีเงื่อนไขว่าต้องผลิตเพื่อส่งออกให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้นำของเข้ามาในประเทศ

การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกโดยการงดเว้นภาษีอากรให้แก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และได้เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกไปยังนอกประเทศ ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม หรือประกอบเป็นอย่างอื่นแล้วก็ตาม ซึ่งคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรมีด้วยกัน 7 ประเภท ได้แก่ 1. คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า 2. คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป 3. คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร 4. คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ (คสท.) 5. คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับเก็บน้ำมัน (คสน.) 6. คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอยู่ซ่อมหรือสร้างเรือ 7. เขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาระทางภาษีอากร สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการยกเว้นอากรขาเข้าและขาออกให้กับวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อนำมาผลิต ผสม ประกอบ แล้วส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่น

- คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า ได้รับยกเว้นอากรเครื่องจักร และวัตถุดิบ ที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าแล้วส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งวัตถุดิบกลับออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้า

- คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป ได้รับยกเว้นอากรแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อการเก็บรักษา การบรรจุ หรือแบ่งบรรจุ การกระจายสินค้าหรือเพื่อกิจการอื่นๆ อันเป็นการสนับสนุนการผลิต การประกอบอุตสาหกรรมและการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ (คสท.) ยกเว้นอากรแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ หรือของที่นำเข้ามาโดยได้รับสิทธิในการขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ หรือของในประเทศซึ่งไม่มีค่าอากร ที่นำเข้ามาเก็บที่นำเข้ามาเก็บไว้ในคลังฯ เพื่อจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ และจำหน่ายใน คสท.

- คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร ได้รับยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาแสดง และขายในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร

ทั้งนี้ระยะเวลาในการเก็บของไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนดังกล่าวมีกำหนดไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันนำของเข้ามาในประเทศ ยกเว้นคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภท คสท. ที่เก็บของไว้ในคลังฯ ได้จนกว่าการจัดแสดงสินค้านั้นเสร็จสิ้นลง และต้องนำของดังกล่าวออกจากคลังฯ ภายใน 60 วัน นับแต่สิ้นสุดการแสดงสินค้า

การชดเชยค่าภาษีอากร เป็นมาตรการหนึ่งของรัฐบาลในการช่วยลดต้นทุนให้แก่ผู้ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปสามารถแข่งขันทางด้านราคากับตลาดในต่างประเทศได้ โดยการจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรที่แฝงอยู่ในต้นทุนสินค้าที่ส่งออกไปรูปของบัตรภาษี ซึ่งสามารถนำไปจ่ายเป็นค่าภาษีได้ใน 3 หน่วยงาน คือ กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต ซึ่งอายุของบัตรภาษีมีระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ออกบัตร และต่ออายุได้ไม่เกิน 2 คราวๆ ละ 3 ปี

การนิคมอุตสาหกรรม เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมมีชื่อย่อว่า “กนอ.” มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม เพื่อใช้ดำเนินธุรกิจอื่นที่เป็นประโยชน์ และดำเนินการปรับปรุงที่ดินรวมถึงสาธารณูปโภคต่างๆ ให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ 1. พื้นที่เขตอุตสาหกรรมทั่วไป กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม 2. พื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การค้าหรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอุตสาหกรรม เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรสำหรับผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม

กรรม เช่น ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้ง ส่วนประกอบของสิ่งของดังกล่าวที่จำเป็นในการผลิตและของที่ใช้ในการสร้างโรงงานหรืออาคาร และได้รับยกเว้นอากรขาออกในเรื่องของภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตสำหรับของที่นำเข้ามา ผลิตเพื่อส่งออก เป็นต้น

การส่งเสริมการลงทุน เป็นมาตรการที่ใช้ในการดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยมีหน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบด้านการส่งเสริมการลงทุนคือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และได้ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการในเขตส่งเสริมการลงทุน กรมศุลกากรซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและ รับผิดชอบในเรื่องภาษีอากรของรัฐ และเพื่อส่งเสริมการส่งออกแก่ผู้ประกอบการจึงต้องกำหนด ระเบียบปฏิบัติในการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบของผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในด้านภาษีอากรขาเข้า รวมถึง ควบคุมดูแลอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ทางด้านภาษีอากร สิทธิประโยชน์ที่ได้รับเช่น ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือ วัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตรวมไปถึงเครื่องจักรต่างๆ หรือได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับ เครื่องจักรลงกึ่งหนึ่ง เป็นต้น

ตารางที่ 18 สัดส่วนการส่งออกของไทยแยกตามประเภทใบขนสินค้าปี 2539-2547

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดใบขนสินค้า	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
สินค้าขาออกทั่วไป	42.15	35.56	30.14	15.31	16.84	18.50	19.46	21.14	15.91
สินค้าขาออกที่ได้รับสิทธิประโยชน์ ¹	55.11	61.78	66.13	81.70	82.00	80.45	79.57	77.49	82.82
สินค้าขาออกอื่นๆ ²	2.75	2.66	3.73	2.99	1.16	1.04	0.98	1.37	1.27
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100
มูลค่ารวม (พันล้านบาท)	1,408	1,791	2,242	2,195	2,764	2,880	2,918	3,321	3,916

- หมายเหตุ : 1 รวบรวมจากชนิดใบขนสินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กรมศุลกากรกำหนด
 2 สินค้าขาออกอื่นๆ หมายถึง สินค้าที่ไม่ใช่สินค้าขาออกทั่วไปและไม่ได้จัดอยู่ในสินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น สินค้าขาออกโครงการนำร่องต่างๆ สินค้าออกพิเศษ ใบขนเสรีขงเรือ (ของใช้ในเรือ) เป็นต้น (ตารางที่ 47-55 ในภาคผนวก)

ที่มา : จำนวนจากสถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบขนสินค้า ปี 2539-2547 ของกลุ่มงานสารสนเทศ กรมศุลกากร

จากตารางที่ 18 จะพบว่าในปี 2539 ที่การส่งออกของไทยมีการขยายตัวตกต่ำจนกระทั่งติดลบนั้น สัดส่วนของมูลค่าสินค้าขาออกทั่วไปมีสัดส่วนร้อยละ 42 ของมูลค่าส่งออกรวม ในขณะที่สัดส่วนของมูลค่าสินค้าขาออกที่ได้รับสิทธิประโยชน์มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 55 ของมูลค่าส่งออกรวม พบว่ามูลค่าส่งออกทั้ง 2 ประเภทนี้มีสัดส่วนการส่งออกที่ไม่แตกต่างกันมาก ต่อมาในปี 2540 เป็นต้นมา สัดส่วนของมูลค่าสินค้าขาออกที่ได้รับสิทธิประโยชน์มีสัดส่วนที่สูงกว่า สัดส่วนของมูลค่าสินค้าขาออกทั่วไปมาโดยตลอด และพบว่ามูลค่าส่งออกของไทยมีการขยายตัวที่สูงขึ้นมาเช่นกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นอกจากผลกระทบจากการเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนแล้ว มาตรการต่างๆ ที่มาสนับสนุนการส่งออกยังมีส่วนช่วยให้การส่งออกของไทยเพิ่มสูงขึ้น

2. การส่งเสริมการส่งออก ของกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบและดูแลในด้านการตลาดให้กับสินค้าที่จะส่งออกไปยังต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาและ

ข้อเสนอแนะในเรื่องของรูปแบบของผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ (Package) การจัดส่งสินค้า การส่งเสริมการขายด้วยวิธีต่างๆ รวมไปถึงการหาช่องทางขยายตลาดใหม่ๆ ให้กับผู้ส่งออก เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งออกให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังนี้

“ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งออกของประเทศได้กำหนดกลยุทธ์และมาตรการส่งเสริมและพัฒนาการส่งออกที่ชัดเจนและทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกเพื่อเพิ่มศักยภาพในการส่งออก โดยมีแนวทางที่สำคัญหลายประการคือ เร่งรัดการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก ดำเนินนโยบาย ในเรื่องของการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เสริมสร้างศักยภาพในการเจาะตลาดต่างประเทศ ส่งเสริมการส่งออกในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาศักยภาพผู้ส่งออกไทยให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสินค้า ส่งเสริมการค้ารูปแบบ Re-export และการผลักดันการส่งออกไปตลาดใหม่เพื่อกระจายการส่งออกและลดการพึ่งพาทลาดหลัก โดยกำหนดเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการส่งออกไปยังตลาดใหม่จากเดิมร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 40 ในปี 2548” (กรมส่งเสริมการส่งออก, 2546 : 1)

มาตรการผลักดันการส่งออกไปยังตลาดใหม่ เป็นหนึ่งในมาตรการที่กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์เสนอต่อรัฐบาลและได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการโครงการผลักดันการส่งออกไปตลาดใหม่¹ ได้ ซึ่งระยะเวลาดำเนินโครงการเริ่มตั้งแต่ปี 2542 - 2546 การดำเนินโครงการในครั้งนี้จะให้การสนับสนุนแก่ผู้ส่งออกที่มีความต้องการจะขยายตลาดไปยังตลาดใหม่¹ โดยมีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและผลักดันการส่งออกไปยังตลาดใหม่ ได้แก่ 1. กรมส่งเสริมการส่งออก เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการในเรื่องของมาตรการด้านการตลาด 2. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลระเบียบและกฎเกณฑ์การให้บริการด้านสินเชื่อสำหรับผู้ส่งออกไปยังตลาดใหม่ ซึ่งรวมไปถึงมาตรการทางการเงินต่างๆ เช่น รับประกันการส่งออกและชดเชยภาระดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ผู้ส่งออก โดยกระทรวงพาณิชย์ได้จัดสรรเงินให้ ธสน. ชดเชยให้แก่ผู้ส่งออกในอัตราไม่เกินร้อยละ 5 ของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นไปยังตลาดใหม่ในแต่ละปี เป็นต้น 3. กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ดูแลมาตรการทางด้านภาษี

¹ คุณสมบัติผู้ขอรับการสนับสนุนจากโครงการมีดังนี้ 1. เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย 2. มีผู้ถือหุ้นเป็นสัญชาติไทยอย่างน้อยร้อยละ 51 3. เป็นบริษัทที่ดำเนินการส่งออกไปตลาดต่างประเทศไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือเคยร่วมกิจกรรมส่งเสริมการส่งออกในต่างประเทศกับกรม 4. เป็นสมาชิก Exporter List : EL ของกรม

กรมส่งเสริมการส่งออก เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบมาตรการด้านการส่งเสริมการส่งออก แต่เนื่องด้วยกรมส่งเสริมการส่งออกมีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากรที่จะมาดูแลรับผิดชอบ ประกอบกับการจัดงานแสดงสินค้าไปยังตลาดใหม่ยังมีน้อย และไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ไม่สามารถเพิ่มกิจกรรมการส่งเสริมการส่งออกกับตลาดใหม่ได้ จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ผลักดันการส่งออกไปยังตลาดใหม่ ซึ่งเป็นโครงการสนับสนุนการขยายการส่งออกไปสู่ตลาดใหม่ โดยจัดให้ภาคเอกชนเข้าไปดำเนินการเองและกรมส่งเสริมฯ จะเป็นหน่วยงานสนับสนุนในเรื่องของค่าใช้จ่าย² ทั้งนี้ บริษัทหรือผู้ส่งออกต้องยื่นเรื่องและรอการอนุมัติให้ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมฯ ก่อนที่จะไปดำเนินการ เมื่อบริษัทได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการแล้วจะต้องทดลองจ่ายค่าใช้จ่ายไปก่อนแล้วค่อยนำหลักฐานต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย หนังสือแจ้งผลการอนุมัติให้มีการสนับสนุน ใบเสร็จรับเงินของค่าใช้จ่ายที่โครงการสนับสนุน ใบประเมินผลการปฏิบัติงาน มายื่นเรื่องขอรับเงิน หลังจากที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและบริษัทสามารถขอรับการสนับสนุนได้ไม่เกินประเทศละ 3 ครั้ง และกิจกรรมที่กรมส่งเสริมฯ ให้การสนับสนุน ได้แก่

- การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ เป็นไปในลักษณะการเจรจาการค้า จะไม่มีการขายปลีกในงาน แต่สามารถรับคำสั่งซื้อ (order) เพื่อไปดำเนินการต่อไปได้ และงานแสดงสินค้าจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกับงานที่กรมส่งเสริมฯ ได้จัดให้ หรือหน่วยงานอื่นๆ ของภาครัฐให้การสนับสนุนไว้แล้ว

- การเดินทางไปเจรจาการค้า³

กลุ่มประเทศภายใต้โครงการสนับสนุนการขยายการส่งออกไปตลาดใหม่มี 140 ประเทศ (กรมส่งเสริมการส่งออก, 2546 : 3-4) แบ่งเป็น

² การสนับสนุนค่าใช้จ่ายไปดำเนินการ ต่อครั้งต่อบริษัท ได้แก่

- ค่าที่พัก สนับสนุนบริษัทครั้งละไม่เกิน 1 ห้อง และไม่เกิน 9 คืน (ยกเลิกให้การสนับสนุนสำหรับกิจกรรมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าเมื่อมิถุนายน 2544)
- ค่าขนส่งตัวอย่างสินค้าเฉพาะขาไป ทางเรือไม่เกิน 1.5 คิวบิกเมตร ทางอากาศไม่เกิน 60 กิโลกรัม (ไม่รวมภานำเข้า)
- ค่าจ้างล่าม (เฉพาะประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษ) ไม่เกิน 1 คน (ยกเลิกให้การสนับสนุนสำหรับกิจกรรมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าเมื่อมิถุนายน 2544)
- ค่าเช่าพื้นที่ขนาด 9 ตารางเมตร พร้อมอุปกรณ์มาตรฐาน ไม่รวมค่าตกแต่งหรืออุปกรณ์เพิ่มเติม (กรณีการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า) ทั้งนี้ กำหนดวงเงินที่ให้การสนับสนุนไม่เกิน 100,000 บาท ต่อบริษัทต่องาน ตั้งแต่กรกฎาคม 2544

³ ยกเลิกให้การสนับสนุนเมื่อกุมภาพันธ์ 2545

- ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา พม่า ลาว และเวียดนาม
- ประเทศในตะวันออกกลาง ได้แก่ กาตาร์ คูเวต จอร์แดน ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย ไซปรัส ตุรกี บาห์เรน เยเมน เลบานอน อิรัก อิสราเอล อิหร่าน โอมาน
- ประเทศในทวีปแอฟริกา ได้แก่ กานา กาบอง กินีบิสเซา กินี แคมเบีย โกตดิวัวร์ คองโก คอโมโรส เคนยา แคเมอรูน จิบูตี ชาด ซาอีร์ ซิมบับเว ซูดาน เซเชลล์ เซเนกัล เซาโตเมและปรินซิเป เซียร์ราลีโอน แซมเบีย โซมาเลีย ตูนิเซีย โตโก แทนซาเนีย นามิเบีย ไนจีเรีย ไนเจอร์ บริติชอินเดียนโอเชียน บอตสวานา บุรุนดี บุร์กินา-ฟาโซ เบนิน มอริเตเนีย มาดากัสการ์ มาลาวี มาลี โมซัมบิก โมร็อกโก ยูกันดา รวันดา เรอูนียง ลิเบีย ไลบีเรีย สวาซิแลนด์ หมู่เกาะเคปเวอร์ด อังโกลา อียิปต์ เอธิโอเปีย แอฟริกากลาง แอฟริกาใต้ แอลจีเรีย
- ประเทศในลาตินอเมริกา ได้แก่ กวาเตมาลา กัวเตมาลา กายอานา คอสตาริกา คิวบา โคลัมเบีย จาเมกา ชิลี ซูรินาม สาธารณรัฐโดมินิกัน โดมินิกา ตรินิแดด และโตเบโก นิการากัว เนเธอร์แลนด์แอนทิลลีส บราซิล บาร์เบโดส เบลีซ โบลิเวีย ปานามา ปารากวัย เปรู เปรูโตริโก เฟรนช์เกียนา เวเนซุเอลา อาร์เจนตินา อูรุกวัย เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ แอนติกัวแอนด์ บาร์บูดา ฮอนดูรัส เฮติ
- ประเทศในยุโรปตะวันออก ได้แก่ คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน โครเอเชีย จอร์เจีย เติร์กเมนิสถาน ทาจิกิสถาน บอสเนีย/เฮอร์เซโกเวนา บัลแกเรีย เบลารุส โปแลนด์ มอลโดวา มาซิโดเนีย ยูโกสลาเวีย ยูเครน รัสเซีย โรมาเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย สโลวีเนีย สาธารณรัฐเช็ก สาธารณรัฐสโลวัก อาเซอร์ไบจาน อาร์เมเนีย อุซเบกิสถาน เอสโตเนีย แอลเบเนีย ฮังการี
- ประเทศในกลุ่มเอเชียใต้ ได้แก่ เนปาล บังกลาเทศ ปากีสถาน ภูฏาน มัลดีฟส์ ศรีลังกา อัฟกานิสถาน อินเดีย
- ประเทศจีนและมองโกเลีย ได้แก่ จีน (ไม่รวมไต้หวัน/ฮ่องกง/มาเก๊า) และมองโกเลีย
- ประเทศหมู่เกาะแปซิฟิกใต้ ได้แก่ ปาปัวนิวกินี และฟีจี

ผลการดำเนินงานของโครงการสนับสนุนการขยายการส่งออกไปยังตลาดใหม่ภายใต้มาตรการด้านการตลาด จัดทำโดย สำนักพัฒนาตลาดต่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก⁴ สรุปได้ ดังนี้ การดำเนินการที่ผ่านมาตั้งแต่มิถุนายน 2542 ถึง กันยายน 2545 มีบริษัทที่ได้รับอนุมัติให้การสนับสนุนจากโครงการทั้งสิ้น 501 บริษัท (ตารางที่ 28 และ 29 ในภาคผนวก) เรียงลำดับ

⁴ คารววรรณ อุดมรัตน์, กรมส่งเสริมการส่งออกภายใต้โครงการสนับสนุนการขยายการส่งออกไปตลาดใหม่, 2546

ประเภทสินค้าเข้าร่วมโครงการจากมากไปน้อย (ตารางที่ 30 ในภาคผนวก)⁵ ได้แก่ สินค้าอาหาร และเครื่องดื่มน้ำ เครื่องหนังและเครื่องใช้สำหรับเดินทาง ยานพาหนะอุปกรณ์และส่วนประกอบ วัสดุก่อสร้างเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องสำอางสบู่น้ำและผลิตภัณฑ์ถนอมผิว เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร/ในครัวเรือน และสินค้าอื่นๆ โดยกลุ่มประเทศที่ผู้ผลิต/ผู้ส่งออกสินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่มน้ำสนใจไปดำเนินการมากที่สุดคือ ประเทศในตะวันออกกลาง ประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในยุโรปตะวันออก และประเทศจีน ส่วนสินค้าประเภทเครื่องหนังและเครื่องใช้สำหรับเดินทางผู้ผลิต/ผู้ส่งออกส่วนมากไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ประเทศจีน รองลงมาคือประเทศในตะวันออกกลาง และสำหรับสินค้าประเภท ยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผู้ผลิต/ผู้ส่งออกไปดำเนินการมากที่สุดคือ ประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในตะวันออกกลาง ประเทศจีน และประเทศในทวีปแอฟริกา

โครงการสนับสนุนการขยายการส่งออกไปตลาดใหม่เป็นโครงการในระยะสั้นสิ้นสุดปี พ.ศ. 2546 และเป็นโครงการที่ได้รับความสนใจจากภาคเอกชนเป็นจำนวนมาก เพราะสะดวกในการขยายการส่งออกไปยังตลาดใหม่ โดยมีภาครัฐให้การสนับสนุนในเรื่องของค่าใช้จ่าย จนกระทั่ง พฤษภาคม 2545 มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมากทำให้งบประมาณของรัฐที่จัดสรรให้กับโครงการไม่เพียงพอ ทำให้ต้องมีการทบทวนหลักเกณฑ์ของโครงการใหม่ และยกเลิกการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในส่วนของการที่พักรถและค่าจ้างล่ามสำหรับกิจกรรมเข้าร่วมงานแสดงสินค้า และยกเลิกสนับสนุนกิจกรรมการเจรจาการค้า ทำให้วงเงินที่ให้การสนับสนุนลดลง โครงการนี้จึงไม่น่าสนใจสำหรับผู้ผลิต/ผู้ส่งออกที่มีทางเลือกอื่น ดังนั้นการพิจารณานโยบายและเป้าหมายการส่งออกปี 2546 ไปยังตลาดใหม่ เช่น จีน อินเดีย ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ที่เน้นไปในเรื่องของการเจรจาเปิดเขตการค้าเสรีและการเพิ่มการจัดกิจกรรมให้กับสินค้าต่างๆ ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ยางพารา น้ำตาล เครื่องใช้ไฟฟ้า สิ่งทอ สินค้าแฟชั่น เครื่องสำอาง เฟอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์ก่อสร้าง และดูแลการค้าและการดำเนินการของผู้ผลิต/ผู้ส่งออกให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยให้สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศเป็นผู้ประสานงานในขั้นตอนของการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า และการเจรจาการค้า

---

⁵ การประเมินผลจากการเปรียบเทียบจำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศจะเห็นว่า บริษัทที่ขอรับการสนับสนุนจากโครงการเป็นผู้ผลิต/ผู้ส่งออกสินค้าหลากหลายประเภทมาก ในแต่ละกลุ่มประเทศจะมีผู้ผลิต/ผู้ส่งออกสินค้าประเภทเดียวกันมากที่สุด 46, 37, 33, 32, 30, 22, 10 บริษัท และน้อยที่สุด 1 บริษัท (มิถุนายน 2542 – กันยายน 2545) ซึ่งเป็นการยากที่จะสรุปได้ว่าจำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละประเภทสินค้าและในแต่ละกลุ่มประเทศมีผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยเพิ่มขึ้นในกลุ่มประเทศนั้นๆ

บทที่ 4

แนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎี

วิธีวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant – Market – Share) เป็นแนวคิดของ Leamer and Stern (1970) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์การส่งออก โดยพิจารณาจากผลที่ได้จากการขยายตัวของการส่งออกรวม การส่งออกเป็นรายสินค้า การกระจายตลาด และผลจากความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นมูลค่าการส่งออกของประเทศที่เป็นตลาดส่งออกว่ามีอัตราการเจริญเติบโตของการส่งออกอย่างไร และมีแนวโน้มไปในทิศทางใดในช่วงเวลาหนึ่ง

ในกรณีที่พบว่าการส่งออกของประเทศมีอัตราการขยายตัวแบบหดตัว หรือ มีการขยายตัวช้ากว่าการส่งออกสินค้าของโลกโดยเฉลี่ย ซึ่งอาจจะมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ

1. ผลจากการขยายตัวของตลาดโลก (world trade effect) กล่าวคือ ประเทศที่ต้องการศึกษามีอัตราการขยายตัวของการส่งออกรวมต่ำกว่าการขยายตัวของตลาดโลกโดยเฉลี่ย

2. ชนิดหรือประเภทของสินค้าส่งออก (commodity – composition effect) มีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของโลกโดยเฉลี่ย คือ อุปสงค์ หรือ ความต้องการซื้อในสินค้าส่งออกโตค่อนข้างช้า

3. การส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่มีลักษณะค่อนข้างจะชบเซา (market – distribution effect) หรือ เป็นตลาดที่มีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

4. จิตความสามารถในการแข่งขันลดลง (competitiveness effect) คือ มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นต่ำกว่าที่ควรจะเป็น หรือ สูญเสียส่วนแบ่งทางการค้าในตลาดโลก ดังนั้นกล่าวได้ว่า การใช้วิธีวิเคราะห์แบบ CMS สามารถหาสัดส่วนของแต่ละปัจจัยว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงไปของการส่งออก

หลักการสำคัญในการวิเคราะห์โดยใช้วิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ คือ สมมติให้ส่วนแบ่งของประเทศ (Country 's share) ในตลาดโลกคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง โดยพิจารณาจากการขยายตัวของการส่งออกที่แท้จริงว่ามีมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลงไปเนื่องมาจากปัจจัยใดบ้าง ซึ่งอาจจะเป็นผลอันเนื่องมาจากจิตความสามารถในการแข่งขัน ชนิดสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป และการเพิ่มขึ้นของตลาดส่งออกหรือการกระจายตลาด ถ้าสมมติฐานที่ให้ส่วนแบ่งตลาดในตลาดโลก

ของประเทศที่ต้องการศึกษานั้นคงที่ การส่งออกของประเทศปีการศึกษาที่จะต้องเพิ่มขึ้นไปจากปีก่อนหน้านั้นในอัตราเดียวกับการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย การส่งออกที่เพิ่มขึ้นนั้นจึงเป็นผลอันเนื่องมาจากการขยายตัวของตลาดโลก (world trade effect) ซึ่งได้จากการนำเอาอัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้าของโลกโดยเฉลี่ย คูณกับ มูลค่าส่งออกในปีก่อนของประเทศที่ต้องการศึกษา ผลลัพธ์ที่ได้คือ มูลค่าที่เพิ่มของการส่งออกที่ควรจะเป็นตาม constant share norm ของปีที่ศึกษา

ในความเป็นจริง การขยายตัวของการส่งออกจริง (actual export growth) ของประเทศที่ต้องการศึกษาไม่ได้เท่ากับการขยายตัวของการส่งออกของโลกเสมอไป ดังนั้นจึงเกิดความแตกต่างระหว่าง มูลค่าการส่งออกที่เกิดขึ้นจริงกับมูลค่าการส่งออกที่ควรจะเป็น ผลต่างนี้จะเป็นตัวที่จะอธิบายขีดความสามารถในการแข่งขันของการส่งออก (competitiveness effect) ซึ่งนิยามในการวิเคราะห์โดยใช้วิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ (CMS) มีว่า ถ้าหากประเทศที่ต้องการศึกษาสามารถเพิ่มการส่งออกจริงได้มากกว่าที่ควรจะเป็นหรือมากกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยแล้ว ถือได้ว่าประเทศนั้นมีความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออก ในทางตรงข้าม ถ้าประเทศนั้นไม่สามารถเพิ่มการส่งออกให้ได้เท่ากับหรือมากกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลก นั่นแสดงว่ามูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจริงต่ำกว่ามูลค่าการส่งออกที่ควรจะเป็น กล่าวได้ว่า ส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกนั้นลดลง ถือได้ว่าขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลง

วิธีการศึกษา

สมมติให้ประเทศผู้นำเข้าแห่งหนึ่งมีความต้องการสินค้าของประเทศผู้ส่งออก 2 ประเทศ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นคู่แข่งทางการค้ากัน ดังนั้นอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าสามารถแสดงให้อยู่ในรูปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\frac{q_1}{q_2} = f\left(\frac{p_1}{p_2}\right) \quad (1)$$

โดยให้ q_i และ p_i โดย $i = 1, 2$ เป็นปริมาณและราคาขายของสินค้าออกของประเทศผู้ส่งออกทั้ง 2 ซึ่งความสัมพันธ์ในสมการข้างต้นเปรียบได้กับรูปแบบของการศึกษาความยืดหยุ่นต่อสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน ต่อมานำ $\frac{p_1}{p_2}$ คูณทั้ง 2 ข้างในสมการที่ (1) จะได้

$$\frac{p_1 q_1}{p_2 q_2} = \frac{p_1}{p_2} \times f\left(\frac{p_1}{p_2}\right) \quad (2)$$

จากการสมมติที่ให้ประเทศผู้ส่งออกมี 2 ประเทศ เพราะฉะนั้นส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่ 1 เขียนได้เป็น

$$\text{ส่วนแบ่งของประเทศที่ 1} = \frac{TR_1}{GTR}$$

โดยให้ TR_1 = รายรับรวมของประเทศที่ 1 ซึ่งได้จาก p_1 คูณด้วย q_1

และ GTR = รายรับรวมของทั้ง 2 ประเทศซึ่งได้จากรายรับรวมของประเทศที่ 1 บวกด้วย รายรับรวมของประเทศที่ 2 ($p_1 q_1 + p_2 q_2$)

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น} \quad \frac{p_1 q_1}{p_1 q_1 + p_2 q_2} &= \left[\frac{p_1 q_1 + p_2 q_2}{p_1 q_1} \right]^{-1} \\ \frac{p_1 q_1}{p_1 q_1 + p_2 q_2} &= \left[1 + \frac{p_2 q_2}{p_1 q_1} \right]^{-1} \end{aligned} \quad (3)$$

เขียนส่วนแบ่งของประเทศที่ 2 ได้ว่า

$$\text{จากสมการที่ (1)} \quad \frac{q_1}{q_2} = f\left(\frac{p_1}{p_2}\right) \quad \text{เราจึงสามารถเขียนได้ใหม่ว่า}$$

$$\frac{q_2}{q_1} = \frac{1}{f(p_1/p_2)}$$

นำค่า $\frac{q_2}{q_1}$ ที่ได้ไปแทนค่าในสมการที่ (3) ได้เป็น

$$= \left(1 + \frac{p_2}{p_1 \cdot f(p_1/p_2)} \right)^{-1}$$

$$= \left[\left(1 + \frac{p_1 \cdot f(p_1/p_2)}{p_2} \right)^{-1} \right]^{-1} = g \left(\frac{p_1}{p_2} \right) \quad (4)$$

เนื่องจาก $f \left(\frac{p_1}{p_2} \right) = \frac{q_1}{q_2} = \bar{q}$

ดังนั้นจะพบว่าความสัมพันธ์ในสมการที่ (4) แสดงถึง ส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่ 1 นั้นขึ้นอยู่กับราคาโดยเปรียบเทียบ (p_1/p_2) แสดงว่า ถ้าสัดส่วนของ p_1/p_2 เปลี่ยนแปลงไป จะทำให้ส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่ 1 ในประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยสมมติให้ปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากราคาคงที่

การศึกษาการขยายตัวของการส่งออกโดยใช้วิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่นั้นจะใช้ในการพิจารณาความสามารถในการแข่งขันของการส่งออก (competitiveness effect) ซึ่งดูได้จากความแตกต่างระหว่างมูลค่าส่งออกที่เพิ่มขึ้นจริงกับมูลค่าที่ควรจะเป็น ถ้าผลต่างออกมาเป็นลบแสดงว่าประเทศผู้ส่งออกประสบกับความล้มเหลวในการรักษาไว้ซึ่งส่วนแบ่งตลาดของโลก นั้นหมายถึงว่าความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกลดลง อาจเนื่องมาจากราคาสินค้าออกของประเทศผู้ส่งออกนั้นสูงกว่าประเทศคู่แข่ง สิ่งที่ต้องการจะเสริมเข้ามาในเรื่องของความยืดหยุ่นของสินค้าทดแทนกัน คือ สมมติฐานที่ว่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในการทดแทนกันระหว่างสินค้าทั้ง 2 ประเทศจะต้องมีค่ามากกว่า 1 (Richardson, 1970 กล่าวใน Leamer & Stern, 1970) นอกจากเรื่องความยืดหยุ่นแล้ว Richardson ได้ให้แนวคิดในเรื่องความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงนั้น อาจจะเนื่องมาจากการที่มีความต้องการสินค้าหรืออุปสงค์จากตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้กำลังการผลิตภายในประเทศมีไม่เพียงพอจนทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น และเป็นสาเหตุให้ส่วนแบ่งตลาดลดลง ทั้งๆ ที่ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไม่ได้ด้อยไปกว่าประเทศอื่น

ขั้นตอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกของประเทศไทยจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533 - 2538) และช่วงที่สอง หลังวิกฤต (2540 - 2546) ซึ่งได้กำหนดนิยามของตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้

V_i = มูลค่าของการส่งออกของสินค้า i ของประเทศไทยในปีที่ 1

V'_i = มูลค่าของการส่งออกของสินค้า i ของประเทศไทยในปีที่ 2

$V_{.j}$ = มูลค่าของการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศ j ในปีที่ 1

$V'_{.j}$ = มูลค่าของการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศ j ในปีที่ 2

V_{ij} = มูลค่าของการส่งออกสินค้า i ของประเทศไทยไปยังประเทศ j ในปีที่ 1

r = อัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยรวมจากปีที่ 1 ถึงปีที่ 2

r_i = อัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้า i ของโลก จากปีที่ 1 ถึงปีที่ 2

r_{ij} = อัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้า i ของโลก ไปยังประเทศ j จากปีที่ 1 ถึงปีที่ 2 หรือ เป็นการนำเข้าสินค้า i ของประเทศ j ในปีที่ 1 ถึงปีที่ 2

จากนิยามที่กำหนดไว้ในข้างต้นจะใช้พิจารณาทุกชนิดสินค้าและทุกตลาดในปีที่ 1 (Period 1) ได้ดังนี้

$$\sum_j v_{ij} = v_i \quad (5)$$

ความสัมพันธ์ในสมการที่ 5 ได้รวมมูลค่าการส่งออกของสินค้า i ของประเทศไทยไปยังตลาดทุกแห่ง นั่นแสดงว่าเป็นการรวมมูลค่าส่งออกสินค้า i ทั้งสิ้นของประเทศไทย

$$\sum_i v_{ij} = v_j \quad (6)$$

เช่นเดียวกับการรวมมูลค่าส่งออกเป็นรายสินค้าทุกชนิดของประเทศไทยไปยังประเทศ j เรียกได้ว่าเป็นยอดส่งออกรวมของประเทศไทยไปยังประเทศ j ดังสมการที่ 6

ข้อมูลปีที่ 2 (Period 2) เป็นการเพิ่มมูลค่าของการส่งออกของประเทศไทยในปีที่ 1 (Period 1) เข้ามาดังสมการที่ 7

$$\sum_i \sum_j v_{ij} = \sum_i v_i = \sum_j v_j = v_{..} \quad (7)$$

โดยที่ $v_{..}$ คือ มูลค่าของการส่งออกรวมทุกชนิดสินค้าและทุกตลาดในปีที่ 1 และ

$v'_{..}$ คือ มูลค่าของการส่งออกรวมทุกชนิดสินค้าและทุกตลาดในปีที่ 2

ระดับของการวิเคราะห์การขยายตัวของการส่งออกสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ

การวิเคราะห์ 1 ระดับ (one – level) พิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 โดยไม่คำนึงว่าชนิดของสินค้าและตลาดส่งออกเป็นอย่างไร ให้ถือว่าการส่งออกรวมเป็นการส่งออกสินค้า 1 ชนิด ไปยังตลาดแห่งเดียว ถ้าประเทศยังคงรักษาส่วนแบ่งในตลาดนี้ได้โดยมีการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่เท่ากับอัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลก (r) แล้วมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในปีที่ 2 ส่วนหนึ่งจะมีค่าเท่ากับ $rv_{..}$ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการขยายตัวของการส่งออกของโลก (World trade effect) และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นมูลค่าการส่งออกจริงในปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ $v'_{..}$ ดังนั้นผลต่างที่เกิดขึ้นระหว่าง $v'_{..}$ กับ $v_{..}$ ที่หักออกจาก $rv_{..}$ อันเป็นผล

สืบเนื่องมาจากปัจจัยอื่นๆ ซึ่งเป็นผลของความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness effect) โดยเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$v'_{..} - v_{..} \equiv rv_{..} + (v'_{..} - v_{..} - rv_{..}) \quad (8)$$

สมมติว่าถ้าเราต้องการศึกษาการส่งออกสินค้า i เพียงชนิดเดียวไปยังตลาดแห่งเดียวก็สามารถเขียนสมการใหม่ขึ้นมาได้โดยที่ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรจะคล้ายกับสมการที่ 8 เป็นดังสมการที่ 9

$$v'_i - v_i \equiv r_i v_i + (v'_i - v_i - r_i v_i) \quad (9)$$

การวิเคราะห์ 2 ระดับ (two - level) ซึ่งจะแยกวิเคราะห์การขยายตัวของการส่งออกออกมาเป็นส่วนๆ ดังสมการ

$$\begin{aligned} v'_{..} - v_{..} &\equiv \sum_i r_i v_{i.} + \sum_i (v'_i - v_i - r_i v_i) \\ &\equiv (rv_{..}) + \sum_i (r_i - r) v_{i.} + \sum_i (v'_i - v_i - r_i v_i) \end{aligned} \quad (10)$$

(1)   (2)   (3)

โดยส่วนที่ (1) ผลจากการขยายตัวของการส่งออกของโลก (World trade effect : $rv_{..}$)
 (2) ผลจากส่วนประกอบของสินค้าส่งออก (commodity - composition effect : $\sum_i (r_i - r) v_{i.}$) ถ้าส่วนนี้มีค่าเป็นบวกแสดงว่า สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชนิดเดียวกับที่การส่งออกของโลกมีการขยายตัว (r_i) มากกว่าการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย (r) แต่ถ้าสินค้านั้นเป็นชนิดที่โลกส่งออกเพิ่มขึ้นต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยจะทำให้ส่วนนี้มีค่าเป็นลบ

(3) ส่วนที่เหลือจากส่วนต่างของมูลค่าการส่งออกของประเทศที่เพิ่มขึ้นจริงกับส่วนเพิ่มของมูลค่าการส่งออกที่ควรจะเป็น (competitiveness effect : $\sum_i (v'_i - v_i - r_i v_i)$)

หากส่วนนี้มีค่าเป็นบวก แสดงว่า ประเทศสามารถเพิ่มการส่งออกจริงได้มากกว่ามูลค่าการส่งออกที่ควรจะเป็น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าประเทศมีความสามารถในการแข่งขัน ในทางตรงกันข้าม ถ้าค่าที่ได้ได้ออกมาเป็นลบ แสดงว่า ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันลดลง

ขอขยายความตัวแปรในส่วนนี้เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น ดังนี้

$v'_i - v_i$ = ส่วนต่างของมูลค่าการส่งออกของไทยปีที่ 2 กับปีที่ 1 (มูลค่าการส่งออกของประเทศที่เพิ่มขึ้นจริง)

$r_i v_i$ = อัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกในแต่ละสินค้าคูณด้วย มูลค่าการส่งออกของไทยในปีที่ 1 (มูลค่าส่งออกที่ควรจะเป็นของแต่ละสินค้า)

$$\sum_i r_i v_i = \text{มูลค่าส่งออกที่ควรจะเป็นรวมทุกสินค้า}$$

ดังนั้นการวิเคราะห์ที่ 2 ระดับ เป็นการคำนวณสินค้าตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป โดยส่งออกไปยังตลาดแห่งเดียว หรือรวมมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยที่ส่งไปยังตลาดโลกทั้งหมดรวมให้เป็น 1 ตลาด เนื่องจากสินค้านั้นมีหลายชนิดดังนั้นการขยายตัวของการส่งออก นอกจากจะคำนึงถึง 2 ส่วน คือ 1. การขยายตัวของการส่งออกของโลก (World trade effect : $rv_{..}$) 2. ผลที่เกิดจากความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness effect : $v'_{..} - v_{..} - rv_{..}$) ซึ่งรายละเอียดของทั้ง 2 ส่วน ได้กล่าวไว้แล้วในการวิเคราะห์ที่ 1 ระดับ ส่วนที่เพิ่มเข้ามาในการวิเคราะห์ที่ 2 ระดับนั้น คือ การขยายตัวขององค์ประกอบการส่งออกของไทยในสินค้าชนิดนั้นๆ ว่ามีความแตกต่างกับการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยอย่างไร (commodity - composition effect : $(r_i - r)v_i$) เพราะสินค้าออกของโลกแต่ละชนิดอาจมีการขยายตัว (r_i) สูงหรือต่ำกว่าอัตราการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย (r)

นอกจากนี้การคำนวณที่ 2 ระดับ ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้าเพียงชนิดเดียวไปยังหลายๆ ตลาดได้โดยเปลี่ยนส่วนที่ 2 ของสมการที่ (10) ให้เป็นดังนี้

$$\begin{aligned} v'_{..} - v_{..} &\equiv \sum_j r_j v_j + \sum_j (v'_j - v_j - r_j v_j) \\ &\equiv rv_{..} + \sum_j (r_j - r)v_j + \sum_j (v'_j - v_j - r_j v_j) \end{aligned} \quad (11)$$

(1)   (2)   (3)

โดยที่ r = อัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้า x ของโลกโดยรวม หรือ อัตราการนำเข้าสินค้า x ของโลก

r_j = อัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้า x ของโลกไปยังแต่ละตลาด หรือ อัตราการนำเข้าสินค้า x ของแต่ละตลาด

v_j = มูลค่าการส่งออกสินค้า x ของไทยไปยังตลาดต่างๆ ในปีที่ 1

v'_j = มูลค่าการส่งออกสินค้า x ของไทยไปยังตลาดต่างๆ ในปีที่ 2

$v_{..}$ = มูลค่าการส่งออกรวมสินค้า x ของไทยไปยังทุกตลาดในปีที่ 1

$v'_{..}$ = มูลค่าการส่งออกรวมสินค้า x ของไทยไปยังทุกตลาดในปีที่ 2

$$\text{ดังนั้น } \sum_j v_j = v.. \text{ และ } \sum_j v'_j = v'..$$

จากสมการ (11) จะเห็นได้ว่าส่วนที่ 2 ที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงถึง ผลจากการกระจายตลาดส่งออก (market – distribution effect) ว่าตลาดส่งออกสินค้า x ของไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นหรือไม่ เพียงใด เมื่อเทียบกับการขยายตัวของตลาดโลก ถ้าในส่วนนี้มีค่าเป็นบวกแสดงว่าตลาดส่งออกสินค้า x ของไทยมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าการนำเข้าสินค้า x ของโลกโดยเฉลี่ย มูลค่าการส่งออกที่ควรจะเป็นของไทยในปีถัดไปจะเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้าม ถ้าหากผลออกมามีค่าเป็นลบ ($r_j < r$) มูลค่าการส่งออกที่ควรจะเป็นของไทยในปีถัดไปจะลดลง แสดงให้เห็นว่า ตลาดส่งออกของไทยมีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของตลาดโลก นั้นหมายความว่า สินค้า x จากประเทศไทยกระจายตัวไปยังตลาดมีการขยายตัวไม่มาก ทำให้การขยายตัวของการส่งออกที่ควรจะเป็นบางส่วนมีค่าติดลบ ซึ่งไม่รวมผลที่ได้จาก World trade effect

การวิเคราะห์ที่ 3 ระดับ เป็นการนำปัจจัยที่เกิดจากสินค้าและตลาด นำมาคำนวณเพื่อใช้ในการอธิบายถึงส่วนเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออก ดังสมการที่ 12

$$v'_{ij} - v_{ij} \equiv r_{ij}v_{ij} + (v'_{ij} - v_{ij} - r_{ij}v_{ij}) \quad (12)$$

เมื่อรวมทุกชนิดสินค้าและทุกตลาดเข้าด้วยกันจะให้ความสัมพันธ์ดังสมการที่ 13

$$\begin{aligned} v'.. - v.. &\equiv \sum_i \sum_j r_{ij}v_{ij} + \sum_i \sum_j (v'_{ij} - v_{ij} - r_{ij}v_{ij}) \\ &\equiv \underbrace{rv..}_{(1)} + \underbrace{\sum_i (r_i - r)v_i}_{(2)} + \underbrace{\sum_i \sum_j (r_{ij} - r_i)v_{ij}}_{(3)} + \underbrace{\sum_i \sum_j (v'_{ij} - v_{ij} - r_{ij}v_{ij})}_{(4)} \end{aligned} \quad (13)$$

สมมติประเทศที่ศึกษาเป็นประเทศ A ดังนั้นจากสมการที่ 13 เห็นได้ว่า มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ($v'.. - v..$) ของประเทศ A เกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

(1) การขยายตัวของการส่งออกของโลก (World trade effect : $rv..$) ถ้าประเทศ A สามารถขยายการส่งออกสินค้าทุกชนิด ($v..$) ให้ได้เท่ากับอัตราการขยายตัวของโลกโดยเฉลี่ย (r) แล้ว มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของประเทศ A จะมีค่าเท่ากับ $rv..$

(2) การขยายตัวของการส่งออกของโลกในสินค้านั้นๆ (commodity – composition effect : $\sum_i (r_i - r)v_i = \sum_i r_i v_i - \sum_i r v_i$) ในการคำนวณหามูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นมาทำได้โดยหาผลต่างระหว่าง อัตราการขยายตัวของการส่งออกหรือนำเข้าสินค้า i ของโลก (r_i) กับ อัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย (r) คูณด้วยมูลค่าการส่งออกสินค้า i ของประเทศ A ในปี t เมื่อรวมผลได้จากทุกสินค้าจะเท่ากับ $\sum_i (r_i - r)v_i$ ถ้าค่าที่ได้เป็นบวก

แสดงว่า การค้าสินค้า i ในตลาดโลกมีการขยายตัวมากกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลก โดยเฉลี่ย ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งออกสินค้า i ของประเทศ A ไปด้วย ในทางตรงข้าม ถ้าค่าที่ได้ เป็นลบแสดงว่าสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของประเทศ A เป็นชนิดที่มีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออก หรือ นำเข้าของโลกโดยเฉลี่ย

(3) การกระจายตลาดส่งออกของประเทศ A (market - distribution effect :

$\sum_i \sum_j (r_{ij} - r_i) v_{ij}$) กระจายความสัมพันธืได้เป็น

$$\sum_i \sum_j (r_{ij} - r_i) v_{ij} = \sum_i \sum_j r_{ij} v_{ij} - \sum_i \sum_j r_i v_{ij}$$

จากสมการ 5

$$\sum_j v_{ij} = v_i.$$

สมการ 6

$$\sum_i v_{ij} = v_j.$$

$$\therefore \sum_i \sum_j r_i v_{ij} = \sum_i \sum_j r_i v_i.$$

ดังนั้นผลการกระจายตลาดสามารถคำนวณได้จาก $\sum_i \sum_j r_{ij} v_{ij} - \sum_i \sum_j r_i v_i$ จากสมการ

สามารถอธิบายได้ว่าสินค้า i จากประเทศ A ที่กระจายไปยังตลาดอื่นๆ ที่มีอัตราการนำเข้าสินค้า i สูงกว่าอัตราการส่งออกสินค้า i ของโลกได้มากน้อยเพียงใด ถ้าผลการคำนวณออกมาเป็นบวก แสดงว่า สินค้าออกจากประเทศ A ส่งไปยังตลาดที่มีการขยายตัวของการนำเข้าในอัตราที่สูงกว่าอัตราการส่งออกสินค้า i ของทั้งโลก นั่นแสดงว่าประเทศ A สามารถกระจายสินค้าไปจำหน่ายยังตลาดต่างๆ ได้ดี ในทางตรงข้ามถ้าค่าที่ได้ออกมาเป็นลบแสดงว่า การส่งออกของประเทศ A พึ่งพิงตลาดที่โตช้าเป็นสำคัญ ตลาดเหล่านั้นจะมีความต้องการนำเข้าในอัตราที่ต่ำกว่าความต้องการนำเข้าสินค้า i ของโลกโดยเฉลี่ย

(4) ความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness effect : $\sum_i \sum_j (v'_{ij} - v_{ij} - r_{ij} v_{ij})$)

แสดงถึงความแตกต่างระหว่างการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกจริง $\left[\sum_i \sum_j (v'_{ij} - v_{ij}) \right]$ กับ

การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกที่จะเกิดขึ้นถ้าประเทศยังคงรักษาส่วนแบ่งตลาดในทุกๆ สินค้า และทุกๆ ตลาดให้คงที่ตามที่ได้สมมติไว้ $(\sum_i \sum_j r_{ij} v_{ij})$ ถ้าผลต่างของทั้งสองออกมามีค่าเป็นบวก

แสดงว่า มูลค่าเพิ่มของการส่งออกจริงมีค่ามากกว่ามูลค่าของการส่งออกที่คาดไว้ ในกรณีถ้าค่าที่ได้ ออกมาเป็นลบ นั่นแสดงถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลงเพราะไม่สามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดเอาไว้ได้

นอกจากนี้การศึกษาถึงอุปสงค์ต่อการนำเข้าถ้ามีลักษณะดังสมการ 1 กล่าวได้ว่าความสามารถในการแข่งขันลดลงนั้นเนื่องมาจากสินค้าส่งออกมีราคาสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ คู่แข่ง แต่ถึงอย่างไรปัจจัยที่กำหนดหรือมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันไม่ได้มีแค่ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันซึ่งได้แก่

1. ราคาสินค้าส่งออกที่มีราคาถูกลงนั้นเนื่องมาจากค่าเงินต่ำกว่าที่ควรจะเป็นหรือความแตกต่างกันในเรื่องของค่าเงิน

2. การปรับปรุงคุณภาพและการพัฒนาสินค้าส่งออกให้ดีขึ้น

3. การปรับปรุงในเรื่องของประสิทธิภาพด้านการตลาดและด้านการเงินที่เกี่ยวข้องกับยอดขายของการส่งออกสินค้า

4. ความสามารถในการส่งสินค้าออกได้อย่างรวดเร็วและสมบูรณ์แบบตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบสั่งสินค้า

5. มาตรการทางการค้าทั้งในด้านที่เป็นการกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้าและการอุดหนุนสินค้าออกของประเทศผู้ส่งออก

6. การเพิ่มการรวมกลุ่มกันระหว่างประเทศเพื่อที่จะขยายตลาดส่งออก ซึ่งขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและขนาดของการรวมกลุ่ม

สรุปได้ว่าการศึกษาโครงสร้างการส่งออกของไทยเปรียบเทียบกับของโลกโดยใช้วิธีวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดคงที่ (CMS) ช่วยในการพิจารณาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการส่งออก และในแต่ละปัจจัยดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในเบื้องต้นนั้นมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกในสัดส่วนเป็นเท่าไร เพื่อเป็นแนวทางให้กับภาครัฐในการกำหนดนโยบายส่งเสริมสินค้าออกของประเทศ อย่างไรก็ตามการศึกษาโดยวิธีนี้มีข้อจำกัดในการใช้ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ

1. ใช้อธิบายได้เฉพาะปัจจัยการขยายตัวหรือหดตัวของส่งออกในแต่ละช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาว่ามาจากปัจจัยใดบ้าง แต่ไม่สามารถอธิบายได้ว่าเป็นเพราะเหตุใด ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงต้องคำนึงถึงสาเหตุต่างๆ ที่มีผลต่อการส่งออกด้วย เช่น อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

2. การวิเคราะห์แบบ CMS ใช้อธิบายข้อมูลในอดีตเท่านั้นไม่สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดในอนาคตได้

3. ผลสรุปที่ได้จากการคำนวณโดยใช้วิธี CMS นั้นจะสมเหตุสมผลได้ก็ต่อเมื่อมีการเลือกช่วงเวลาที่จะศึกษา การจำแนกชนิดสินค้าและตลาดสินค้าส่งออกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา แต่ถ้าเลือกในลักษณะที่แตกต่างกันแล้วผลสรุปที่ได้ก็จะแตกต่างกันไปด้วย

เนื่องจากวิธีวิเคราะห์แบบ CMS ไม่สามารถอธิบายได้ว่า ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นเป็นเพราะสาเหตุใด ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากต่อการหาเหตุผลมา

อธิบาย ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงได้นำนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนที่ทางการใช้แก้ปัญหาการส่งออกที่ตกต่ำในปี 2539 มาช่วยในการอธิบาย โดยนำอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเฉลี่ย (Real Effective Exchange Rate : REER) รายเดือนตั้งแต่มกราคม 2533 ถึง ธันวาคม 2547 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำไว้แล้ว และนำมาปรับใช้โดยเปลี่ยน REER ที่คำนวณได้ในแต่ละเดือนของทุกปี (2533-2547) ให้เป็นเลขดัชนี (REER index) ใหม่ โดยให้ REER ของเดือนกรกฎาคม 2540 มีค่าเท่ากับ 100 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ เพื่อพิจารณาว่าก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อการส่งออกมากน้อยเพียงใด กล่าวคือ หากช่วงเวลาใดดัชนีค่าเงินที่แท้จริงมีค่าสูงกว่าดัชนีที่ใช้เป็นฐาน (>100) แสดงว่าค่าเงิน ณ ขณะนั้นสูงเกินไปทำให้ราคาสินค้าส่งออกของไทยแพงขึ้นในทางตรงข้ามหากดัชนีค่าเงินที่แท้จริงมีค่าต่ำกว่าดัชนีที่ใช้เป็นฐาน (<100) แสดงว่าค่าเงิน ณ ขณะนั้นต่ำเกินไป มีผลให้สินค้าส่งออกของไทยมีราคาถูกลง (เมทินี ศุภสวัสดิ์กุล, 2542) ซึ่งหมายความว่าถ้าทางการต้องการให้การส่งออกปรับตัวดีขึ้น การลดค่าเงินลงจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้การส่งออกสินค้าได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อุปสงค์ต่อการนำเข้าสินค้าจากประเทศผู้ส่งออกต้องมีความยืดหยุ่นค่อนข้างสูงด้วย แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการลดค่าเงินอาจทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อตามมาคือ ถ้าสินค้าส่งออกส่วนใหญ่มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศในปริมาณที่สูง อาจทำให้ต้นทุนของสินค้าออกสูงขึ้น จนทำให้การส่งออกขยายตัวได้ไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นหากจะใช้วิธีการลดค่าเงินเพื่อช่วยเหลือด้านส่งออกควรมีมาตรการรักษาเสถียรภาพทางด้านราคาพร้อมๆ กันไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินมีความเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ กล่าวคือถ้าอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ลดค่าลงร้อยละ 10 พร้อมกับที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปในไทยสูงขึ้นร้อยละ 10 โดยที่ระดับราคาสินค้าในสหรัฐอเมริกายังเท่าเดิม การลดค่าเงินคงไม่ส่งผลต่อการส่งออก และในกรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินยังคงที่แต่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปภายในประเทศลดลงร้อยละ 10 ราคาสินค้าออกจะลดลงซึ่งจะส่งผลต่อการส่งออกที่สูงขึ้น จากแนวคิดนี้ได้นำมาใช้คำนวณหาอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real Exchange Rate : RER) ระหว่างเงินตราสกุลหนึ่งกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง (Walther, 1997, p.243) ซึ่งระดับราคาสินค้าทั่วไปทั้งในประเทศส่วนใหญ่มักใช้ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคมาเป็นตัวแทนของระดับราคาดังกล่าว เนื่องจากมีความได้เปรียบในด้านความเร็วของข้อมูล ประกอบกับข้อมูลที่ใช้ประมาณการอัตราเงินเฟ้อในอนาคตส่วนใหญ่มักคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งในการนำค่าดัชนีราคาผู้บริโภคมาใช้ในการคำนวณนั้นจะต้องปรับค่าดัชนีในแต่ละปีให้ตรงกับปีฐานก่อนแล้วจึงนำมาคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$RER = ER \cdot \frac{P_T}{P_f}$$

โดยที่ ER = อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินระหว่างเงินตราต่างประเทศต่อ 1 บาท

P_T = ดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศ

P_f = ดัชนีราคาสินค้าในต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาว่าค่าเงินของประเทศมีลักษณะที่แข็งค่าขึ้นหรืออ่อนค่าลงจนส่งผลกระทบต่อระดับความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากค่าเงินของประเทศนั้นเทียบกับค่าเงินของประเทศคู่ค้าสำคัญที่มีมากกว่า 1 ประเทศ โดยถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนการค้าซึ่งเป็นที่มาของการคำนวณ REER โดยเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$REER = \sum_i^n (RER \text{ index})_i \cdot w_i$$

โดยที่ $(RER \text{ index})_i$ = ดัชนีอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงระหว่างเงินบาทกับเงินของประเทศ i

w_i = สัดส่วนการค้าระหว่างไทยกับประเทศ i

ยกตัวอย่าง การคำนวณหาค่า REER ในช่วง 5 ปี (2538-2542) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดให้ดัชนีราคาของไทยและประเทศคู่ค้า ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอังกฤษ ในปี 2540 เป็นปีฐาน (มีค่าเท่ากับ 100) แล้วปรับดัชนีราคาของไทยและประเทศคู่ค้าดังกล่าวในปีอื่นๆ เปรียบเทียบกับปีฐาน แล้วจึงนำมาคำนวณหาค่า RER index ต่อปี

ขั้นตอนที่ 2 หาค่า RER index ระหว่างเงินบาทกับเงินสกุลของประเทศคู่ค้า (การเทียบที่ละ 2 สกุลเงินเช่น บาทเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยการนำอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินหรือ Nominal Exchange Rate ปี 2540 และดัชนีราคาของประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าที่ปรับค่าแล้วมาแทนค่าในสูตร RER ก็จะได้ค่า RER สำหรับปี 2540 จากนั้นเมื่อแทนค่า ER, P_T , P_f ของทุกปีก็จะได้ RER ในแต่ละปี หลังจากนั้นให้ปรับค่า RER ที่คำนวณได้ในแต่ละปีเป็นเลขดัชนี (RER index) โดยให้ RER ของปี 2540 มีค่าเท่ากับ 100 ซึ่งได้แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างดังนี้

RER index ระหว่างดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับบาท

ปี	\$/฿	$(\$/\text{฿})_R$	$(\text{RER index})_{US}$
2538	0.04	$\text{RER}_{38} = 0.04 \times (89.4)/(95.0) = 0.037$	123.3
2539	0.04	$\text{RER}_{39} = 0.04 \times (94.7)/(97.8) = 0.038$	126.6
2540	0.03	$\text{RER}_{40} = 0.03 \times (100)/(100) = 0.03$	100
2541	0.02	$\text{RER}_{41} = 0.02 \times (108.1)/(101.6) = 0.021$	70
2542	0.03	$\text{RER}_{42} = 0.03 \times (108.3)/(103.8) = 0.031$	103.3

RER index ระหว่างเยนเทียบกับบาท

ปี	¥/฿	$(\text{¥}/\text{฿})_R$	$(\text{RER index})_J$
2538	3.76	$\text{RER}_{38} = 3.76 \times (89.4)/(98.1) = 3.43$	88.6
2539	4.30	$\text{RER}_{39} = 4.30 \times (94.7)/(98.2) = 4.15$	107.2
2540	3.87	$\text{RER}_{40} = 3.87 \times (100)/(100) = 3.87$	100
2541	3.16	$\text{RER}_{41} = 3.16 \times (108.1)/(100.6) = 3.40$	87.9
2542	3.00	$\text{RER}_{42} = 3.00 \times (108.3)/(100.3) = 3.24$	83.7

RER index ระหว่างปอนด์เทียบกับบาท

ปี	£/฿	$(\text{£}/\text{฿})_R$	$(\text{RER index})_{UK}$
2538	0.03	$\text{RER}_{38} = 0.03 \times (89.4)/(95.9) = 0.028$	140
2539	0.03	$\text{RER}_{39} = 0.03 \times (94.7)/(98.2) = 0.029$	145
2540	0.02	$\text{RER}_{40} = 0.02 \times (100)/(100) = 0.02$	100
2541	0.01	$\text{RER}_{41} = 0.01 \times (108.1)/(101.6) = 0.011$	55
2542	0.02	$\text{RER}_{42} = 0.02 \times (108.3)/(102.9) = 0.021$	105

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณหาค่า REER โดยใช้มูลค่าการค้า (ส่งออก+นำเข้า) ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอังกฤษ เป็นตัวถ่วงน้ำหนัก ซึ่งจะยกตัวอย่างการหน้ำหนัก (weight) การค้าระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าในปี 2540 ดังนี้

ประเทศ	มูลค่าส่งออก + มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	น้ำหนัก
ญี่ปุ่น	25,124	0.52
สหรัฐอเมริกา	20,098	0.41
อังกฤษ	3,402	0.07
รวม	48,624	1.00

จากนั้นนำสัดส่วนการค้าระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า (w_i) มาคูณกับดัชนีอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (REER index) ที่หาไว้แล้วในขั้นตอนที่ 2 โดยที่การถ่วงน้ำหนักด้วยการค้ากับประเทศใดต้องให้ตรงกับ REER index ของประเทศนั้นด้วย การคำนวณค่า REER ตามสูตรในข้างต้นนั้นจะแสดงเป็นตัวอย่าง ดังนี้

$$(\text{REER index})_j \cdot w_j + (\text{REER index})_{US} \cdot w_{US} + (\text{REER index})_{UK} \cdot w_{UK} = \sum_i^n (\text{REER index})_i \cdot w_i$$

โดยที่ j เป็นตัวย่อแทน ประเทศญี่ปุ่น

US เป็นตัวย่อแทน ประเทศสหรัฐอเมริกา

UK เป็นตัวย่อแทน ประเทศอังกฤษ

$$\text{REER}_{38} (88.6)(0.59) + (123.3)(0.35) + (140)(0.06) = 103.9$$

$$\text{REER}_{39} (107.2)(0.57) + (126.6)(0.36) + (145)(0.07) = 116.9$$

$$\text{REER}_{40} (100)(0.52) + (100)(0.41) + (100)(0.07) = 100$$

$$\text{REER}_{41} (87.9)(0.46) + (70)(0.47) + (55)(0.07) = 77.2$$

$$\text{REER}_{42} (83.7)(0.48) + (103.3)(0.45) + (105)(0.07) = 94.1$$

ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณซึ่งให้ REER ในปี 2540 เป็นปีฐาน จะพบว่าค่า REER ในช่วงปีก่อนหน้าปี 2540 มีค่ามากกว่า 100 แสดงว่าค่าเงินบาทในขณะนั้นมีค่าสูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ซึ่งทำให้ราคาสินค้าส่งออกของไทยแพงขึ้น มูลค่าการส่งออกก็จะลดลงส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง ส่วนในช่วงหลังของปี 2540 ค่า REER ที่ได้มีค่าต่ำกว่าในปีฐาน แสดงว่าค่าเงินบาทลดค่าลง ราคาสินค้าของไทยถูกลง ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นกล่าวได้ว่าการส่งออกของไทยในช่วงหลังปี 2540 น่าจะมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้า ทั้งนี้ต้องนำค่า REER ไปเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา เพื่อพิจารณาว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการส่งออกหรือไม่

อย่างไรก็ตามอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (REER) ของประเทศใดประเทศหนึ่งจะมีค่าลดลงได้จาก 2 ปัจจัย ได้แก่ (1) ค่าเงินของประเทศนั้นเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าสำคัญ คือ ดัชนีค่าเงินในรูป nominal term ที่เรียกว่า Nominal Effective Exchange Rate : NEER ลดลง (2) สัดส่วนราคาสินค้าภายในประเทศนั้นต่อราคาสินค้าของประเทศคู่ค้าลดลง

DPU

บทที่ 5

ผลการศึกษา

1. ขั้นตอนและข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ผู้ศึกษานำมาใช้ในการคำนวณ CMS นั้นได้จากการรวบรวมข้อมูลผ่านทาง United Nations (UN) จัดเก็บเป็นสถิติการค้ารายปีลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงเป็นการง่ายและสะดวกในการรวบรวมมูลค่าการส่งออก (f.o.b.) ของโลกและประเทศไทยที่ส่งไปยังตลาดต่างๆ โดยไม่ต้องใช้ข้อมูลการนำเข้าของตลาดต่างๆ จากโลกและไทย (c.i.f.) เช่น มูลค่าการส่งออกของโลกไปสิงคโปร์ หาได้โดยการรวมมูลค่าส่งออกของทุกประเทศที่ส่งออกไปสิงคโปร์ อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งแต่ก่อนการรวบรวมข้อมูลการส่งออกของโลกไปยังตลาดต่างๆ เป็นการยุ่งยากมาก เพราะไม่มีหน่วยงานใดตีพิมพ์ข้อมูลดังกล่าว แต่การนำข้อมูลจัดเก็บจาก UN มาใช้นั้นมีข้อจำกัดคือ ประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของ UN จะไม่มีข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่ในรายงานสถิติการค้า เช่น ประเทศไต้หวัน ซึ่งมีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่ไม่ได้รายงานข้อมูลสถิติการค้ามายัง UN อย่างไรก็ตามถือได้ว่าข้อมูลการค้าที่จัดเก็บโดย UN เป็นแหล่งข้อมูลที่สากลยอมรับและในอนาคตคาดว่าทาง UN คงจะพัฒนาระบบและเครือข่ายจัดเก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่านี้

ขั้นตอนการคำนวณแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. คำนวณมูลค่าส่งออกรวม ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533 – 2538) เทียบกับ ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540 – 2546) โดยใช้ข้อมูลการส่งออก (f.o.b.) จากไทยไปยังประเทศคู่ค้าและกลุ่มประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย

2. คำนวณสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย 14 รายการ ได้จากการเลือกสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกหนึ่งพันล้านเหรียญสหรัฐขึ้นไป โดยใช้มูลค่าส่งออกของปี 2538 เป็นเกณฑ์ในการเลือกแบ่งเป็นหมวดๆ ดังนี้

หมวดอาหาร ได้แก่ ปลาและสัตว์น้ำ (SITC 03) ข้าวและผลิตภัณฑ์ (SITC 04) ผักและผลไม้ (SITC 05) น้ำตาลและน้ำผึ้ง (SITC 06)

หมวดวัตถุดิบ ได้แก่ ยางดิบ (SITC 23)

หมวดสินค้าหัตถอุตสาหกรรม ได้แก่ ผ้าผืนและผลิตภัณฑ์ (SITC 65) ผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ (SITC 66)

หมวดเครื่องจักรและยานพาหนะ ได้แก่ เครื่องมือในโรงงาน (SITC 74) เครื่องมือสำหรับสำนักงาน (SITC 75) วิทยุและวิทยุสื่อสาร (SITC 76) เครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ (SITC 77)

หมวดสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด ได้แก่ เครื่องแต่งกาย (SITC 84) รองเท้า (SITC 85) ผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ (SITC 89)

การวิเคราะห์โดยวิธี CMS

ขั้นตอนแรก ศึกษาภาพรวมของโครงสร้างและความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกของไทยเทียบกับการส่งออกของโลก (f.o.b.) ในช่วง 2533-2538 เทียบกับ ช่วง 2540-2546 เพื่อดูการขยายตัวของการส่งออกของไทยว่าสอดคล้องหรือแตกต่างจากการขยายตัวของการส่งออกของโลก โดยใช้ข้อมูลการส่งออกรวมทั้งของไทยและของโลกที่ส่งไปยังประเทศคู่ค้า ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และกลุ่มประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ อาเซียน สหภาพยุโรป (EU) บางประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ (NIC) รวมเป็น 8 ตลาดหลัก นอกเหนือจากตลาดเหล่านี้ได้จัดรวมไว้ในส่วนของตลาดอื่นๆ วิธีการจัดเก็บข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ 1. ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) และ 2. ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) โดยทั้งสองช่วงจะมีรูปแบบการเก็บข้อมูลในแบบเดียวกันดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ตัวอย่างการจัดเก็บข้อมูล

ตลาด	มูลค่าส่งออกของโลก		มูลค่าส่งออกของไทย	
	ไปยังตลาดต่างๆ		ไปยังตลาดต่างๆ	
	2533	2538	2533	2538
1. อียู (15) ¹	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
2. สหรัฐฯ	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
3. ญี่ปุ่น	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
4. จีน	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
5. ออสเตรเลีย	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
6. นิวซีแลนด์	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
7. อาเซียน (8) ²	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
8. เอเชียติกส์ (3) ³	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.
9. อื่นๆ	x	x	x	x
รวม	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.	f.o.b.

หมายเหตุ : 1. อียู (15) หรือ สหภาพยุโรป (European Union) เฉพาะ 15 ประเทศ ได้แก่
 1. ออสเตรีย 2. เบลเยียม 3. เดนมาร์ก 4. ฟินแลนด์ 5. ฝรั่งเศส 6. เยอรมนี
 7. กรีซ 8. ไอร์แลนด์ 9. อิตาลี 10. ลักเซมเบิร์ก 11. เนเธอร์แลนด์
 12. โปรตุเกส 13. สเปน 14. สวีเดน 15. สหราชอาณาจักร

2. อาเซียน (8) หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN :
 The Association of South East Asian Nations) เฉพาะ 8 ประเทศ ได้แก่
 1. อินโดนีเซีย 2. มาเลเซีย 3. ฟิลิปปินส์ 4. บรูไนดารุสซาลาม 5. เวียดนาม
 6. ลาว 7. พม่า 8. กัมพูชา (ไม่รวมไทยและสิงคโปร์)

3. เอเชียติกส์ (3) หรือ NIC เฉพาะ 3 ประเทศ ได้แก่ 1. สิงคโปร์ 2. ฮองกง
 3. เกาหลีใต้

x คือ การนำมูลค่าส่งออกรวมของโลกและของไทยตั้ง ลบด้วย ผลรวมของมูลค่า
 ส่งออกของโลกและของไทยที่ส่งไปแต่ละตลาด

ขั้นตอนที่สอง ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยทั้ง 14 รายการ (SITC 2 digit) ที่มีแนวโน้มว่าจะแข่งขันกับต่างประเทศได้ โดยวิธีจัดเก็บข้อมูลและการคำนวณจะแบ่งเป็นสองช่วงเวลาเช่นเดียวกับขั้นตอนแรก เพื่อดูว่าสินค้าสำคัญของไทยมีความสามารถในการส่งออกเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับการส่งออกของโลก

และในการเก็บข้อมูลของทั้งสองขั้นตอนนั้นเพื่อป้องกันปัญหาการนับซ้ำ มูลค่าส่งออกของโลกที่ส่งไปยังตลาดต่างๆ นั้นต้อง **ลบด้วย** มูลค่าส่งออกของไทยก่อนที่จะนำมาใช้ในการคำนวณแบบ CMS

2. ผลการคำนวณการส่งออกตามแบบจำลอง CMS

2.1 ผลการคำนวณการส่งออกโดยรวมของไทย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะอธิบายถึงมูลค่าของการส่งออกโดยรวมของไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) กับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) ว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยใดบ้าง เหมือนหรือต่างกันในช่วงที่ศึกษาทั้งสองช่วง โดยใช้วิธีการคำนวณ CMS ทั้ง 3 ระดับ ซึ่งผลที่ได้มีรายละเอียดดังนี้

(ก) ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538)

การส่งออกรวมของไทยในปี 2538 มีมูลค่า 56,440 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สูงกว่าปี 2533 ซึ่งมีมูลค่าส่งออก 23,069 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ดังนั้นมูลค่าส่งออกที่เพิ่มขึ้นมีค่าเท่ากับ 33,371 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่การส่งออกของโลกไม่รวมมูลค่าส่งออกของไทย ในปี 2538 มีการขยายตัวร้อยละ 66 ถ้าหากประเทศไทยยังคงรักษาส่วนแบ่งในตลาดโลกไว้ได้ หรือเพิ่มการส่งออกในปี 2538 ให้ได้เท่ากับการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยแล้ว มูลค่าส่งออกส่วนเพิ่มที่ควรจะเป็น เนื่องมาจาก (ดูผลการคำนวณได้จากตารางที่ 19)

1. ผลจากการขยายตัวของตลาดโลก (world trade effect : rv..) มีมูลค่าเท่ากับ 15,228 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ได้จากการนำมูลค่าส่งออกของไทยปี 2533 คูณด้วยอัตราการขยายตัวของ การส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

2. ผลจากส่วนประกอบของสินค้าส่งออก (commodity - composition effect :

$\sum_i (r_i - r) V_{i.}$) มีค่าเท่ากับ -236 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แสดงว่าสินค้าส่งออกแต่ละชนิดในตลาดโลกมีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกรวมของโลกโดยเฉลี่ย ส่งผลให้การส่งออกสินค้าแต่ละชนิดของไทยมีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยตามไปด้วย

3. ผลจากการกระจายตลาด (market – distribution effect : $\sum_i \sum_j (r_{ij} - r) V_{ij}$)

มีค่าเท่ากับ 5,018 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แสดงว่า ตลาดส่งออกสินค้าส่วนใหญ่ของไทยมีการขยายตัวสูงกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

4. ผลจากความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness effect:

$\sum_i \sum_j (V'_{ij} - V_{ij} - r_{ij} V_{ij})$) คือ มูลค่าส่งออกจริงที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง 2533-2538 ซึ่งเท่ากับ 33,371 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หักด้วยมูลค่าส่วนเพิ่มการส่งออกที่เกิดจากปัจจัยข้อ 1 - 3 ข้างต้น ซึ่งมีค่าเท่ากับ 20,010 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (15,228 + (-236) + 5,018) แล้วผลต่างที่ได้มีค่าเท่ากับ 33,371 - 20,010 = 13,361 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ค่าที่ได้ออกมาเป็นบวก แสดงว่าไทยยังคงมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

(ข) ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546)

มูลค่าส่งออกของไทยโดยรวมปี 2546 เท่ากับ 80,331 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนมูลค่าส่งออกของไทยโดยรวมปี 2540 มีมูลค่าเท่ากับ 58,283 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ดังนั้นมูลค่าส่งออกของไทยปี 2546 มีมูลค่าสูงกว่าปี 2540 อยู่ 22,048 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่การส่งออกของโลก (ไม่รวมมูลค่าส่งออกของไทย) และในปี 2546 ขยายตัวร้อยละ 30 ถ้าหากประเทศไทยยังคงรักษาส่วนแบ่งในตลาดโลกไว้ได้เท่าเดิม หรือเพิ่มการส่งออกในปี 2546 ได้เท่ากับอัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ยแล้ว มูลค่าส่วนเพิ่มที่ควรจะเป็นมีผลมาจาก (ผลการคำนวณในตารางที่ 20)

1. ผลจากการขยายตัวของโลก (world trade effect : rv..) ได้จากการนำมูลค่าส่งออกของไทย ปี 2540 คูณด้วยอัตราการขยายตัวของส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย ผลที่ได้คือ $58,283 \times 0.3001 = 17,491$ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2. ผลจากส่วนประกอบของสินค้าส่งออก (commodity - composition effect : $\sum (r_i - r) V_{i.}$) มีค่าเท่ากับ -2,529 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แสดงว่าการส่งออกสินค้าแต่ละชนิดของไทยมีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกรวมของโลกโดยเฉลี่ย

3. ผลจากการกระจายตลาด (market - distribution effect : $\sum \sum (r_{ij} - r_i) V_{ij}$) มีค่าเท่ากับ -1,435 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แสดงว่า ตลาดส่งออกสินค้าส่วนใหญ่ของไทยมีการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

4. ผลจากความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness effect: $\sum \sum (V'_{ij} - V_{ij} - r_{ij} V_{ij})$) มูลค่าส่งออกจริงที่เปลี่ยนแปลงไป ในช่วง 2540-2546 คือ 22,048 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หักด้วยมูลค่าส่วนเพิ่มของการส่งออกที่ควรจะเป็นซึ่งมีค่าเท่ากับ 13,526 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ($17,490.9 + (-2,529.49) + (-1,435.2)$) ผลลัพธ์ที่ได้มีค่าเท่ากับ 8,522 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ค่าที่ได้ออกมาเป็นบวก แสดงว่าไทยยังคงรักษาความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกในตลาดโลกไว้ได้

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบผลการคำนวณมูลค่าส่งออกโดยรวมในช่วง 2533-2538 และ 2540-2546

	2533-2538	(%)	2540-2546	(%)
	(ดอลลาร์สหรัฐฯ)		(ดอลลาร์สหรัฐฯ)	
มูลค่าส่งออกของไทยที่เปลี่ยนแปลงไป	33,371	100.0	22,048	100.0
(1) world trade effect	15,228	45.63	17,491	79.33
(2) commodity-composition effect	-236	-0.71	-2,529	-11.47
(3) market-distribution effect	5,018	15.04	-1,435	-6.51
(4) competitiveness effect	13,361	40.04	8,522	38.65

เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าส่งออกโดยรวมของไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) กับช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) จะพบว่ามูลค่าส่งออกโดยรวมของไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง 2540-2546 เปลี่ยนแปลงไปน้อยกว่าช่วง 2533-2538 และเป็นผลมาจาก world trade effect สูงถึง 79% แสดงให้เห็นว่ามูลค่าส่งออกโดยรวมของไทยที่เพิ่มขึ้นมาจากการขยายตัวของตลาดโลกเป็นส่วนใหญ่หรือความต้องการสินค้าในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ส่วนผลที่มาจาก commodity-composition effect คิดลบสูงขึ้น 11.47% จากที่เคยคิดลบ 0.71% ในช่วง 2533-2538 และผลจาก market-distribution effect คิดลบประมาณ 7% จากที่เคยเป็นบวก 15% ในช่วง 2533-2538 จึงกล่าวได้ว่าช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจโครงสร้างสินค้าออกของไทยยังคงเป็นสินค้าชนิดเดิมๆ และประเทศไทยยังคงพึ่งพาตลาดเดิมๆ อยู่ ถึงแม้จะขยายตัวไปยังตลาดใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เอเชีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แต่ก็ส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทยเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามผลจาก competitiveness effect ของทั้ง 2 ช่วงเวลาก็มีค่าใกล้เคียงกัน คือ ประมาณ 40% แต่นั่นเป็นการพิจารณาในภาพรวม ซึ่งดูเหมือนว่าในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจประเทศไทยยังคงสามารถรักษาความสามารถในการส่งออกไว้ได้ ดังนั้นจึงต้องไปดูผลจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสินค้าสำคัญทั้ง 14 รายการว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

2.2 ผลการคำนวณสินค้าออกที่สำคัญของไทย 14 รายการ

ในส่วนนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการคำนวณที่ 2 ระดับ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าส่งออกสินค้าทั้ง 14 รายการ ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) โดยพิจารณาปัจจัยที่อธิบายส่วนเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออก 3 ปัจจัย ดังนี้ 1. World trade effect (WT) 2. Market-distribution effect (MK) 3. Competitiveness effect (CP) และแบ่งสินค้าทั้ง 14 รายการออกเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

หมวดอาหาร ได้แก่ SITC 03, 04, 05 และ 06

หมวดวัตถุดิบ ได้แก่ SITC 23

หมวดสินค้าหัตถอุตสาหกรรม ได้แก่ SITC 65 และ 66

หมวดเครื่องจักรและยานพาหนะ ได้แก่ SITC 74, 75, 76 และ 77

หมวดสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด ได้แก่ SITC 84, 85 และ 89

โดยผลการคำนวณได้แสดงไว้ในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการคำนวณสินค้า 14 รายการที่สำคัญของไทย

SITC	สินค้า	การเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออก (ล้านดอลลาร์)			ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก (%)			การเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออก (ล้านดอลลาร์)			ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก (%)		
		2533-2538	WT	MK	CP	2540-2546	WT	MK	CP				
หมวดอาหาร													
03	ปลาและสัตว์น้ำ	2,189	62	8	30	-308	244	-20	-324				
04	ข้าวและผลิตภัณฑ์	807	60	56	-16	-210	41	-66	-75				
05	ผักและผลไม้	-41	2,469	759	-3,328	97	419	-119	-201				
06	น้ำตาลและน้ำผึ้ง	540	122	601	-623	-44	12	-177	66				
หมวดวัตถุดิบ													
23	ยางดิบ	1,539	22	7	71	1,037	19	12	69				
หมวดหัตถอุตสาหกรรม													
65	ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์	1,009	69	21	10	141	151	42	-93				
66	ผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ	783	75	1	24	296	151	-64	13				
หมวดเครื่องจักรและยานพาหนะ													
74	เครื่องมือในโรงงาน	1,286	21	5	74	1,085	49	-16	66				
75	เครื่องมือสำหรับสำนักงาน	4,130	34	23	43	848	249	152	-301				
76	วิทยุและวิทยุสื่อสาร	1,975	54	12	33	1,555	119	-6	-13				
77	เครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์	4,768	44	15	41	5,116	44	-5	60				
หมวดหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด													
84	เครื่องแต่งกาย	2,192	142	55	-97	-71	1,154	264	-1,518				
85	รองเท้า	1,367	49	5	46	-337	18	-4	-114				
89	ผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ	2,191	49	19	32	522	156	-13	-43				

หมายเหตุ : WT = World Trade Effect, MK = Market Distribution Effect, CP = Competitiveness Effect

จากตารางที่ 21 การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าส่งออกของสินค้าทั้ง 14 รายการช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) พบว่ามีสินค้าที่ติดลบอยู่ 1 รายการ คือสินค้าประเภทผักและผลไม้ (SITC 05) มีค่าเท่ากับ -41 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) มีสินค้าที่ติดลบอยู่ 5 รายการ ได้แก่ ปลาและสัตว์น้ำ (SITC 03) ข้าวและผลิตภัณฑ์ (SITC 04) น้ำตาลและน้ำผึ้ง (SITC 06) เครื่องแต่งกาย (SITC 84) และรองเท้า (SITC 85) เมื่อนำมูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปของสินค้าทั้ง 14 รายการมาเปรียบเทียบกันในช่วงเวลา 2 ช่วงเวลา เพื่อศึกษาว่ามูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้ง 3 ประการ (WT, MK, CP) ในสัดส่วนมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งสรุปผลการคำนวณเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. สินค้าที่มีค่า Competitiveness effect เป็นบวกในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) ได้แก่

- น้ำตาลและน้ำผึ้ง ซึ่งเคยมีผลที่ได้จากค่า Competitiveness effect เป็นลบในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) กลับมามีค่าเป็นบวกถึง 66 % หลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) เนื่องมาจากมูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปของปี 2546 และปี 2540 มีค่า -44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีสาเหตุมาจากผล World trade effect 12 % และผล Market distribution effect -177 % ส่วนที่เหลือ (residual) หรือผล Competitiveness effect เป็นบวก จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การส่งออกน้ำตาลและน้ำผึ้งของไทยมีการขยายตัวที่สูงขึ้น แต่ตลาดส่งออกของไทยมีการขยายตัวที่ต่ำกว่าการขยายตัวของตลาดโลกโดยเฉลี่ย

- ยางดิบ มีค่า Competitiveness effect เป็นบวก 71 % ในช่วง 2533-2538 และลดลงมาเป็นบวก 69 % ในช่วง 2540-2546 โดยที่ค่า World trade effect และค่า Market distribution effect มีผลออกมาเป็นบวกเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าการส่งออกยางดิบของไทยยังคงมีอัตราการขยายตัวที่ค่อนข้างดี เนื่องจากขยายตลาดส่งออกได้สูงขึ้น พิจารณาได้จากผล Market distribution effect เพิ่มขึ้นจาก 7% มาเป็น 12 % ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

- ผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ (เช่น ปูนขาว ซีเมนต์ และวัตถุดิบที่ใช้สำหรับงานก่อสร้างอื่นๆ) มีค่า Competitiveness effect เป็นบวกทั้ง 2 ช่วง แต่ค่าที่ได้ลดลงจาก 24 % เป็น 13 % เป็นผลมาจาก Market distribution effect ติดลบ แต่ผลจาก World trade effect สูงขึ้นจาก 75 % เป็น 151 % นั่นแสดงว่าการส่งออกของไทยในสินค้าประเภทนี้ยังคงขยายตัวได้ดี แต่ตลาดส่งออกของไทยมีการขยายตัวต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของตลาดโลก

- เครื่องมือในโรงงาน ยังคงมีการขยายตัวของส่งออกสูงกว่าอัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย แต่ไทยยังคงพึ่งตลาดส่งออกเดิมเป็นหลักและตลาดยังคงซบเซาอยู่เพราะ

ผลที่ได้จากการคำนวณ Market distribution effect มีค่าติดลบ 16 % ในช่วง 2540-2546 แต่โดยรวมแล้วสินค้าประเภทนี้ยังคงมีความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกสูงถึง 66 % ของมูลค่าการส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

- เครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออกระหว่างปี 2540-2546 สูงถึง 5,116 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นผลมาจากค่า Competitiveness effect ถึง 60 % รองลงมาเป็นผลจาก World trade effect 44 % แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มสินค้าประเภทเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ของไทยยังคงเป็นสินค้าส่งออกที่มีความสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้สูงขึ้น แม้ว่าค่า Market distribution effect จะติดลบ 5 % อาจเป็นเพราะว่าบางตลาดส่งออกของไทยยังอยู่ในภาวะชบเซาจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ หรือการขยายตัวของตลาดส่งออกของไทยมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของตลาดส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

2. สินค้าที่มีค่า Competitiveness effect เป็นบวกในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ และมีค่าติดลบในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ นั้นแสดงถึงการสูญเสียความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกของไทยในสินค้าประเภทต่างๆ ดังนี้

- ปลาและสัตว์น้ำ ส่วนต่างระหว่างมูลค่าส่งออกระหว่างปี 2540 และปี 2546 มีค่าเท่ากับ -308 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ผลของ Market distribution effect และ Competitiveness effect มีค่า -20% และ -324% ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสินค้าออกประเภทนี้ของไทยสูญเสียความสามารถในการส่งออกในอัตราที่สูง และตลาดส่งออกส่วนใหญ่ของไทยยังเป็นตลาดเดิมๆ บ่งบอกว่าประเทศไทยไม่สามารถกระจายสินค้าไปจำหน่ายยังตลาดอื่นๆ ที่มีอัตราการนำเข้าสินค้าประเภทนี้สูงกว่าตลาดปัจจุบันได้เท่าที่ควร

- ผ้าผืนและผลิตภัณฑ์ ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในสินค้าประเภทนี้ เนื่องจากการส่งออกของไทยในช่วง 2540-2546 มีการขยายตัวไม่สูงมากเท่าที่ควร คือ 141 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีผลสืบเนื่องจากค่า World trade effect สูงถึง 151% และค่า Market distribution effect 42% ทำให้ค่า Competitiveness effect เป็น -93%

- เครื่องมือสำหรับสำนักงาน มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปช่วง 2540-2546 มาจากผล World trade effect สูงถึง 249% รองลงมาเป็นผลจาก Market distribution effect 152% ซึ่งมีค่าสูงกว่าช่วง 2533-2538 แต่ผลที่ได้จาก Competitiveness effect มีค่าลดลงมาที่ -301% กล่าวได้ว่าไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

- วิทยุและวิทยุสื่อสาร เป็นสินค้าอีกประเภทหนึ่งที่สูญเสียความสามารถในการแข่งขันหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยมีค่า Competitiveness effect ติดลบ 13% และค่า Market distribution

effect ลดลงมาติดลบ 6% เมื่อเทียบกับช่วง 2533-2538 แต่มีค่า World trade effect สูงขึ้นเป็น 119% ของมูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปช่วง 2540-2546

- รองเท้า เป็นสินค้าที่มีการขยายตัวลดลงมาจากช่วง 2533-2538 พิจารณาได้จากผลที่เกิดจากปัจจัยทั้ง 3 ประการ ไม่ว่าจะเป็นผลของ World trade effect ที่ลดลงมาจาก 49% เป็น 18% ในช่วง 2540-2546 โดยเฉพาะผลของ Market distribution effect และ Competitiveness effect มีค่า -4% และ -114% ตามลำดับ จากที่เคยสูง 5% และ 46% ในช่วง 2533-2538

- ผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ มีค่า Competitiveness effect และ Market distribution effect ติดลบ แต่มีผลที่ได้จาก World trade effect สูงขึ้นจาก 49% ในช่วง 2533-2538 เป็น 156% ในช่วง 2540-2546 จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความต้องการสินค้าประเภทนี้ของประเทศผู้นำเข้าทั่วโลกมีความต้องการนำเข้าสินค้าประเภทนี้สูงขึ้น แต่การขยายตัวของตลาดส่งออกของไทยยังคงติดอยู่กับตลาดเดิม และตลาดส่งออกเดิมของไทยนั้นมีความต้องการสินค้าประเภทนี้ลดลง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าอัตราการขยายตัวของตลาดส่งออกของไทยมีการขยายตัวต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

3. สินค้าที่มีค่า Competitiveness effect เป็นลบ ทั้งก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ได้แก่

- ข้าวและผลิตภัณฑ์ ประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศคู่แข่งในอัตราที่สูงขึ้น เห็นได้จากผลของ Competitiveness effect ในช่วง 2533-2538 เป็น -16% และลดลงมาเป็น -75% ในช่วง 2540-2546 และผลจาก Market distribution effect ติดลบ 66% จากที่เคยเป็นบวก 56% ในช่วง 2533-2538 รวมไปถึงผลที่ได้จาก World trade effect ก็มีค่าลดลงเช่นเดียวกัน

- ผักและผลไม้ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง 2533-2538 มีมูลค่าติดลบ 41 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสูญเสียความสามารถในการแข่งขันสูงมากสังเกตได้จากผลของ Competitiveness effect มีค่า -3,328% นับเป็นอัตราที่ติดลบสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 2540-2546 ผลที่ได้ยังคงติดลบแต่ลดลงมาเหลือ -201% ซึ่งถือได้ว่าสินค้าส่งออกประเภทนี้ของไทยยังสูญเสียความสามารถในการแข่งขันอยู่ และการขยายตัวของตลาดส่งออกได้ตกต่ำไปด้วย จากที่เคยมีผลจาก Market distribution effect เป็นบวก 759% กลับลดลงมาที่ -119% ของมูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง 2540-2546

- เครื่องแต่งกาย สูญเสียความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น จากที่เคยมีค่า Competitiveness effect ติดลบ 97% ลดลงสูงขึ้นเป็น -1,518% ในช่วง 2540-2546 อาจเป็นเพราะว่า

คู่แข่งสินค้าประเภทนี้ในตลาดส่งออกเพิ่มขึ้น และอัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยขยายตัวต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย

สรุป

หมวดอาหาร สินค้าส่วนใหญ่ในหมวดนี้มีการขยายตัวค่อนข้างแข็งแกร่งไม่ว่าจะเป็นสินค้าประเภทปลาและสัตว์น้ำ (SITC 03) ข้าวและผลิตภัณฑ์ (SITC 04) ผักและผลไม้ (SITC 05) ต่างก็มีผลได้จากค่า Market distribution effect (MK) และค่า Competitiveness effect (CP) ติดลบในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ จากที่เคยมีค่า Market distribution effect เป็นบวกในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสินค้าประเภทผักและผลไม้ที่เคยมีค่า Market distribution effect สูงถึง 759 % กลับลดลงมาที่ -119 % แสดงว่าการขยายตัวของตลาดส่งออกของไทยมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลกโดยเฉลี่ย กล่าวได้ว่าสินค้าในหมวดอาหารของไทยส่วนใหญ่กระจายตัวไปยังตลาดที่มีการขยายตัวของสินค้าได้ไม่มาก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยในหมวดอาหารมีแนวโน้มลดลง

หมวดวัตถุดิบ สินค้าที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ยางดิบ (SITC 23) มีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีทั้งก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ เพราะผลการคำนวณที่ได้มีค่าเป็นบวกทั้งสองระดับ ถึงแม้ว่าค่าที่ได้จาก World trade effect (WT) และค่า Competitiveness effect (CP) จะลดลง แต่ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนค่าที่ได้จาก Market distribution effect (MK) มีสัดส่วน 7% ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ เพิ่มเป็น 12 % ภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ แสดงถึงการขยายตัวของตลาดส่งออกยางดิบของไทยมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าการขยายตัวของการส่งออกยางดิบของโลก

หมวดหัตถอุตสาหกรรม ได้แก่ สินค้าประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ (SITC 65) และผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ (SITC 66) มีความสามารถในการแข่งขันลดลง โดยเฉพาะสินค้าประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์มีค่าที่ได้จาก Competitiveness effect (CP) ติดลบถึง 93 % และผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะมีค่า

หมวดเครื่องจักรและยานพาหนะ สูญเสียความสามารถในการแข่งขันในสินค้าประเภทเครื่องมือสำหรับสำนักงาน วิทยุและวิทยุสื่อสาร ผลที่ได้จากค่า Competitiveness effect ติดลบ

หมวดหัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด สินค้าในหมวดนี้ ได้แก่ เครื่องแต่งกาย รองเท้า และผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ ล้วนแต่สูญเสียความสามารถในการแข่งขันไปภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องแต่งกาย ผลที่ได้จากค่า Competitiveness effect มีค่า -97%

ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) ภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) ดัชนีสูงขึ้นเป็น -1,518 %

ดังนั้นจากงานศึกษาที่ผ่านมาจะพบว่า ความสามารถในการแข่งขันของไทยในด้านการส่งออกมีมาตั้งแต่อดีต (ช่วงปี 2523-2527 และ 2527-2531)¹ โดยเฉพาะสินค้าในภาคอุตสาหกรรมที่มีความต้องการจากตลาดต่างประเทศสูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอุตสาหกรรมให้เป็นที่ยอมรับจากตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้บทบาทของสินค้าเกษตรซึ่งเป็นสินค้าออกที่สำคัญของไทยเริ่มมีบทบาทลดลง

การพัฒนาการส่งออกของไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ทำให้เศรษฐกิจไทยมีการเจริญเติบโตในระดับสูงขึ้นเกินควร โดยเฉพาะในช่วง 2537-2538 (จากรูมา, 2541) ทำให้การไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศเพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งแต่ก่อนเงินลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะไหลเข้ามาในภาคการผลิต แต่ต่อมาประเทศไทยได้เปิดเสรีทางการเงิน เพื่อต้องการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการเงินในแถบเอเชีย ทำให้เงินลงทุนจากต่างประเทศยิ่งไหลเข้ามา แต่ส่วนใหญ่จะมาลงทุนในระดับสูงในภาคอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาอุปทานส่วนเกินภาระหนี้ในภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น และปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และจากการที่การส่งออกมีมูลค่าลดลงจนติดลบในปี 2539 ซึ่งในขณะนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบตะกร้าเงิน (Basket Currency) และค่าเงินบาทในขณะนั้นแข็งค่าขึ้นตามเงินสกุลดอลลาร์ จึงทำให้สินค้าส่งออกของไทยมีมูลค่าคิดเป็นตัวเงินแพงกว่าประเทศคู่แข่ง ส่งผลให้สินค้าออกของไทยลดลง ด้วยสาเหตุนี้ทำให้ทางการต้องเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากคงที่มาเป็นแบบลอยตัวมากขึ้น ทำให้ภาคการส่งออกกลับมาดีขึ้นและเงินลงทุนจากต่างประเทศไหลกลับเข้ามาสูงขึ้น แต่เนื่องจากระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวมีความผันผวน (พลายพลและสมัย, 2545) และการที่ค่าเงินลดลงทำให้ต้นทุนนำเข้ามีราคาสูงขึ้นจึงส่งผลต่อการลงทุนในภาคเอกชนและเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การส่งออกของไทยในภาคอุตสาหกรรมลดลงในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ จากผลการคำนวณ CMS ในสินค้าส่งออกที่สำคัญ 14 รายการพบว่า

¹ ผลงานวิจัยของนิสิต, 2538

สินค้าในภาคเกษตรกรรม

ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) มีความสามารถในการแข่งขันในสินค้าประเภทปลาและสัตว์น้ำ ยางดิบและยางพารา ส่วนสินค้าที่สูญเสียความสามารถในการแข่งขันของไทย ได้แก่ ข้าว ผักและผลไม้ น้ำตาลและน้ำผึ้ง ซึ่งสินค้านี้ดังกล่าวเป็นสินค้าที่ต้องอาศัยฤดูกาลและสินค้าต้องได้คุณภาพและมาตรฐานของตลาดซึ่งตลาดสินค้าส่งออกทางการเกษตรส่วนใหญ่ของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน นอกจากนี้สินค้าเกษตรยังมีการแข่งขันทางการค้าค่อนข้างสูงซึ่งผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญในแถบเอเชีย นอกเหนือจากประเทศไทย ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย มาเลเซีย อินโดนีเซีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย (WTO, Leading Exporters of Agricultural Products, 2003)

ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) สินค้าเกษตรส่วนใหญ่ยังคงเสียความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรของโลกที่มีการขยายตัวลดลงเมื่อเทียบกับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ผลการคำนวณ World Trade Effect) ในปี 2003 ถึงแม้ว่าการขยายตัวของส่งออกสินค้าเกษตรโดยรวมของเอเชียจะมีตัวเลขที่สูง แต่เมื่อเทียบกับการส่งออกสินค้าทั้งหมดกลับมีการขยายตัวที่ลดลง อย่างไรก็ตามอัตราการขยายตัวของส่งออกสินค้าเกษตรในช่วง 2543-2546 ยังคงสูงกว่าสินค้าอุตสาหกรรมและแร่ธาตุ (WTO, 2004)²

สินค้าในภาคอุตสาหกรรม

ช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) สินค้าในภาคการผลิตนี้มีการขยายตัวในอัตราสูงเนื่องจากมีนักลงทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามาลงทุนในประเทศสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเครื่องจักรและอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งจะพบว่าความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกของไทยในสินค้าประเภทนี้มีค่าเป็นบวก (ผลการคำนวณ CMS ในตารางที่ 20)

หลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) จากการเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบคงที่มาเป็นระบบลอยตัว สินค้าส่งออกของไทยน่าจะมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น แต่ผลการคำนวณโดยใช้วิธี CMS เพื่อดูความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกของไทยกลับพบว่าประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการส่งออกโดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมซึ่งสอดคล้อง

² World trade developments in 2003 and prospects for 2004, p.5

กับสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ค้นว่า หลังวิกฤตเศรษฐกิจการส่งออกของไทยในภาคอุตสาหกรรมมีการลงทุนจากภาคต่างประเทศลดลง และเนื่องจากสินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจึงมีต้นทุนที่สูงขึ้น ทำให้ภาคการส่งออกของไทยในผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีความสามารถในการแข่งขันลดลงเมื่อเทียบกับช่วง 5 ปี ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับสถานะการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของโลกที่มีการขยายตัวลดลงในช่วง 2543-2546 ในทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะในแถบอเมริกาเหนือและยุโรปตะวันตกซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ทางด้านสินค้าอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวของการส่งออกที่ลดลงได้แก่ สินค้าในกลุ่มสำนักงานและอุปกรณ์สื่อสาร อุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะสินค้าประเภทเสื้อผ้าและสิ่งทอที่เอเชียเป็นผู้ส่งออกที่สำคัญของโลก โดยมีผู้ส่งออกรายใหญ่เป็นกลุ่มอาเซียน ได้แก่ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และอินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งตลาดที่ลดลง (WTO, 2004)

การศึกษาถึงโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยโดยรวมในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่าประเทศยังคงรักษาความสามารถในการแข่งขันไว้ได้ พิจารณาได้จากค่า Competitiveness Effect เป็นบวก 39% ซึ่งอาจจะให้เหตุผลได้ว่าในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) การส่งออกของไทยโตเร็ว โดยเฉพาะในปี 2538 แต่ต่อมาในปี 2539 การส่งออกของไทยตกต่ำจนกระทั่งติดลบและเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ในที่สุดทางการต้องใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามาช่วยแก้ปัญหา โดยเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนก่อนข้างคงที่มาเป็นแบบลอยตัวมากขึ้น ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้า ราคาสินค้าจากไทยถูกในสายตาต่างประเทศ ทำให้ยอดการส่งออกของไทยสูงขึ้น ดังนั้นนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในการส่งออก โดยพิจารณาจากอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเฉลี่ย (Real Effective Exchange Rate : REER) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้แล้วนำมาเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกรวมของไทยและการส่งออกไปยังตลาดสำคัญๆ

DRU

ตารางที่ 22 ดัชนีค่าเงิน (NEER) และดัชนีค่าเงินที่แท้จริง (REER) รายเดือนตั้งแต่มกราคม 2533 ถึง ธันวาคม 2547 (ก.ค. 2540 = 100)

Year	NEER	REER	Year	NEER	REER	Year	NEER	REER	Year	NEER	REER	Year	NEER	REER
2533			2536			2539			2542			2545		
ม.ค.	109.10	103.56	ม.ค.	111.22	105.09	ม.ค.	112.92	110.40	ม.ค.	89.77	94.69	ม.ค.	83.38	86.78
ก.พ.	108.99	104.07	ก.พ.	111.62	105.98	ก.พ.	113.10	110.60	ก.พ.	89.77	94.86	ก.พ.	84.09	87.53
มี.ค.	109.85	104.93	มี.ค.	111.27	105.20	มี.ค.	113.22	110.80	มี.ค.	89.97	94.89	มี.ค.	84.42	88.04
เม.ย.	109.96	105.03	เม.ย.	110.17	104.36	เม.ย.	113.46	110.98	เม.ย.	89.66	93.92	เม.ย.	83.98	87.85
พ.ค.	109.44	104.65	พ.ค.	110.16	104.29	พ.ค.	113.36	111.04	พ.ค.	91.17	95.20	พ.ค.	83.68	87.51
มิ.ย.	109.90	105.10	มิ.ย.	110.41	104.41	มิ.ย.	113.75	111.21	มิ.ย.	91.47	95.37	มิ.ย.	83.62	87.06
ก.ค.	109.16	104.31	ก.ค.	111.23	105.57	ก.ค.	113.71	111.33	ก.ค.	90.78	94.76	ก.ค.	84.02	87.39
ส.ค.	108.21	103.15	ส.ค.	111.36	105.65	ส.ค.	113.45	111.83	ส.ค.	87.59	91.64	ส.ค.	82.71	85.95
ก.ย.	108.13	102.80	ก.ย.	110.93	105.84	ก.ย.	113.69	111.94	ก.ย.	82.90	86.70	ก.ย.	81.76	85.26
ต.ค.	107.25	103.36	ต.ค.	111.06	105.54	ต.ค.	113.85	112.50	ต.ค.	83.01	86.64	ต.ค.	80.77	84.38
พ.ย.	107.37	103.73	พ.ย.	111.52	105.59	พ.ย.	113.58	112.76	พ.ย.	84.66	88.74	พ.ย.	80.59	83.84
ธ.ค.	108.37	103.94	ธ.ค.	111.45	105.60	ธ.ค.	114.01	112.88	ธ.ค.	85.86	90.28	ธ.ค.	80.36	83.74
2534			2537			2540			2543			2546		
ม.ค.	108.76	103.77	ม.ค.	115.94	109.78	ม.ค.	114.66	113.33	ม.ค.	88.01	92.39	ม.ค.	80.08	83.75
ก.พ.	108.12	103.47	ก.พ.	115.67	109.31	ก.พ.	115.81	114.67	ก.พ.	88.54	93.17	ก.พ.	79.80	83.24
มี.ค.	110.03	104.94	มี.ค.	115.60	109.56	มี.ค.	116.16	115.73	มี.ค.	88.10	92.70	มี.ค.	80.01	83.37
เม.ย.	110.85	106.72	เม.ย.	115.33	109.07	เม.ย.	116.54	115.77	เม.ย.	88.13	92.37	เม.ย.	79.71	83.40
พ.ค.	111.09	106.99	พ.ค.	115.10	109.70	พ.ค.	116.06	115.59	พ.ค.	87.56	91.86	พ.ค.	79.28	83.36
มิ.ย.	112.00	107.67	มิ.ย.	114.55	109.30	มิ.ย.	115.96	115.27	มิ.ย.	86.41	90.54	มิ.ย.	80.14	83.87
ก.ค.	112.10	107.06	ก.ค.	113.53	107.96	ก.ค.	100.00	100.00	ก.ค.	84.58	88.58	ก.ค.	80.43	84.14
ส.ค.	111.41	106.93	ส.ค.	113.29	107.63	ส.ค.	95.02	97.30	ส.ค.	83.65	88.02	ส.ค.	81.11	85.04
ก.ย.	110.85	107.13	ก.ย.	112.73	107.65	ก.ย.	85.85	88.05	ก.ย.	82.45	86.73	ก.ย.	82.65	86.43
ต.ค.	110.39	106.91	ต.ค.	112.18	107.27	ต.ค.	83.78	86.47	ต.ค.	80.86	84.38	ต.ค.	82.58	86.05
พ.ย.	109.58	105.49	พ.ย.	112.07	106.44	พ.ย.	81.18	84.62	พ.ย.	80.41	84.00	พ.ย.	82.13	85.78
ธ.ค.	109.04	104.50	ธ.ค.	112.64	106.58	ธ.ค.	73.76	76.80	ธ.ค.	81.33	84.91	ธ.ค.	81.46	85.13
2535			2538			2541			2544			2547		
ม.ค.	108.87	104.13	ม.ค.	112.76	106.58	ม.ค.	64.69	67.68	ม.ค.	81.55	84.94	ม.ค.	81.84	85.44
ก.พ.	109.22	104.53	ก.พ.	112.71	106.54	ก.พ.	73.51	77.15	ก.พ.	82.62	86.72	ก.พ.	81.69	85.91
มี.ค.	110.14	104.78	มี.ค.	111.41	105.53	มี.ค.	82.36	87.08	มี.ค.	81.55	85.51	มี.ค.	81.85	86.09
เม.ย.	110.10	104.40	เม.ย.	109.59	104.03	เม.ย.	85.97	91.41	เม.ย.	79.80	84.04	เม.ย.	81.99	86.47
พ.ค.	109.47	105.01	พ.ค.	109.50	104.72	พ.ค.	87.83	93.62	พ.ค.	79.71	84.10	พ.ค.	80.89	85.39
มิ.ย.	108.88	104.57	มิ.ย.	109.25	104.70	มิ.ย.	83.07	88.77	มิ.ย.	80.28	84.27	มิ.ย.	80.01	84.31
ก.ค.	107.84	103.80	ก.ค.	109.44	105.22	ก.ค.	85.74	91.55	ก.ค.	79.74	83.74	ก.ค.	79.20	83.40
ส.ค.	107.61	104.15	ส.ค.	111.02	107.31	ส.ค.	85.63	91.61	ส.ค.	79.37	83.17	ส.ค.	78.49	82.89
ก.ย.	107.63	103.72	ก.ย.	112.20	109.09	ก.ย.	85.72	91.32	ก.ย.	80.05	84.09	ก.ย.	78.41	83.02
ต.ค.	108.37	104.01	ต.ค.	111.51	109.15	ต.ค.	87.35	92.57	ต.ค.	80.13	83.56	ต.ค.	78.03	82.09
พ.ย.	109.93	104.85	พ.ย.	111.94	109.54	พ.ย.	91.10	96.26	พ.ย.	81.18	84.67	พ.ย.	78.16	82.09
ธ.ค.	110.24	104.62	ธ.ค.	112.36	109.83	ธ.ค.	90.94	95.92	ธ.ค.	82.76	86.28	ธ.ค.	79.54	83.67

ที่มา : ดัชนีค่าเงินบาท, ดัชนีเศรษฐกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย, 2548

จากภาพที่ 1 และตารางที่ 22 แสดงดัชนีค่าเงิน (NEER) และดัชนีค่าเงินที่แท้จริง (REER) ตั้งแต่เดือนมกราคม 2533 ถึง เดือนธันวาคม 2547 โดยกำหนดให้เดือนกรกฎาคม 2540 เป็นฐานซึ่งให้มีค่าเท่ากับ 100 เนื่องจากเป็นเดือนและปีที่มีการเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นแบบลอยตัวแบบมีการจัดการ พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนได้มีส่วนที่ทำให้ความสามารถในการส่งออกของไทยปรับตัวสูงขึ้นจากที่เคยมีตัวเลขการส่งออกที่ตกต่ำในปี 2539 ขยายตัวสูงขึ้นเป็น 38% ในไตรมาส 3 ของปี 2540 (ตารางที่ 23) และพบว่าค่าเงินบาทมีความผันผวนมากกว่าช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในปี 2540 ค่าเงินได้ลดลงและลดลงมาต่ำสุดในเดือนมกราคม 2541 ค่า REER มีค่าเท่ากับ 68 (ตารางที่ 22) ส่งผลให้มูลค่าส่งออกในรูปแบบบาทขยายตัวสูงถึง 79% ในไตรมาสแรกของปี 2541 ในขณะที่มูลค่าส่งออกในรูปแบบของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวลดลง 3% เทียบกับไตรมาสเดียวกันในปี 2540 และขยายตัวลดลงมาจนถึงไตรมาสแรกของปี 2542 ซึ่งมูลค่าส่งออกในรูปแบบบาทนั้นขยายตัวลดลงในไตรมาสสุดท้ายของปี 2541 จนถึงไตรมาส 2 ของปี 2542 (ตารางที่ 23) เนื่องจากมูลค่าการส่งออกของไทยหดตัวลงตามการชะลอตัวของการค้าโลก จะเห็นได้ว่าในปี 2541 การส่งออกของโลกขยายตัวร้อยละ -1.5 โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นขยายตัวร้อยละ -1 และ -7.8 (ตารางที่ 4) ด้านการนำเข้าของโลกขยายตัวลดลงร้อยละ 1.07 เป็นเพราะว่าประเทศต่างๆ มีการขยายตัวในอัตราที่ลดลง เช่น สหรัฐอเมริกาขยายตัวลดลงจากร้อยละ 9.37 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 5.04 ในปี 2541 และภูมิภาคเอเชียมีการขยายตัวร้อยละ -16.6 (ตารางที่ 6)

หลังจากเดือนมกราคม 2541 เป็นต้นมา ค่าเงินบาทได้ปรับตัวแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนและปีดังกล่าวแต่จะไม่แข็งค่าขึ้นเท่ากับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ มูลค่าส่งออกในรูปแบบบาทของครึ่งหลังขยายตัวสูงขึ้นเช่นเดียวกับมูลค่าส่งออกในรูปแบบของดอลลาร์สหรัฐฯ ที่ขยายตัวสูงขึ้นมาตั้งแต่ไตรมาส 2 ของปี 2542 และขยายตัวสูงสุดในไตรมาสแรกของปี 2543 โดยที่มูลค่าส่งออกในรูปแบบบาทขยายตัวร้อยละ 30 และมูลค่าส่งออกในรูปแบบดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 27 (ตารางที่ 23)

เนื่องจากอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าไทยฟื้นตัวมาอย่างต่อเนื่องภายหลังจากการเผชิญภาวะวิกฤตในปี 2541 และผลจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของทุกกลุ่มประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของสหรัฐอเมริกาและยุโรป รวมทั้งการหาคู่ค้าใหม่ๆ เช่น กลุ่มประเทศในแถบละตินอเมริกาและตะวันออกกลาง (รายงานเศรษฐกิจการเงิน 2543 ธนาคารแห่งประเทศไทย) ซึ่งมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังตลาดคู่ค้าที่สำคัญขยายตัวสูงสุดในไตรมาส 3 ของปี 2543 และอัตราการขยายตัวของส่งออกของไทยไปยังกลุ่มอาเซียนมากที่สุด ในอัตราร้อยละ 37 รองลงมาเป็นประเทศญี่ปุ่นร้อยละ 32 และประเทศสหรัฐอเมริการ้อยละ 30 (ตารางที่ 23) และค่า

REER ในครั้งแรกของปี 2543 มีค่าอยู่ในช่วง 90-93 ต่อมาปลายปี 2543 ถึงไตรมาส 4 ของปี 2544 มูลค่าการส่งออกของไทยขยายตัวในอัตราที่ลดลง (ภาพที่ 2) และลดลงต่ำสุดในไตรมาสที่ 4 ของปี 2544 ซึ่งมูลค่าการส่งออกในรูปแบบเงินบาทขยายตัวติดลบร้อยละ 11 และในรูปแบบของดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวติดลบร้อยละ 14 และพบว่า การส่งออกของไทยไปยังตลาดคู่ค้าที่สำคัญนั้นมีอัตราที่ติดลบในทุกตลาด (ตารางที่ 23) เนื่องจากอุปสงค์จากประเทศคู่ค้าลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว (รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2544 ธนาคารแห่งประเทศไทย) พิจารณาได้จากอัตราการขยายตัวของการส่งออกและการนำเข้าของโลกติดลบร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปี 2543 ที่การส่งออกและการนำเข้าขยายตัวร้อยละ 13 (ตารางที่ 6) หลังจากนั้นมูลค่าการส่งออกในรูปแบบดอลลาร์สหรัฐฯ ได้ปรับตัวสูงขึ้นเป็นบวกในไตรมาส 2 ของปี 2545 และในไตรมาสที่ 3 ของปี 2545 มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และอาเซียน ขยายตัวในอัตราที่ติดลบซึ่งมูลค่าการส่งออกโดยรวมหลังจากนั้นมีอัตราการขยายตัวที่ค่อนข้างต่ำ ขณะที่ค่า REER ในครั้งแรกของปี 2543 มีค่าอยู่ในช่วง 90-93 และในครึ่งหลังของปี 2543 ถึง ปลายปี 2547 มีค่าอยู่ระหว่าง 82-88 (ภาพที่ 1)

ดังนั้นผลจากการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อเดือนกรกฎาคม 2540 ส่งผลให้ค่าเงินบาทที่แท้จริงลดค่าลง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนช่วยให้มูลค่าการส่งออกของไทยโดยรวมขยายตัวสูงขึ้น และมีส่วนที่ส่งเสริมความสามารถในการส่งออกของไทย นอกจากนี้การที่อุปสงค์นำเข้าของตลาดคู่ค้าที่สำคัญลดลง โครงสร้างสินค้าออกของไทยที่ยังเน้นส่งออกสินค้ากลุ่มเดิม และการพึ่งพาส่งออกเดิมๆ ส่งผลให้การส่งออกของไทยในรายสินค้าที่สำคัญส่วนใหญ่สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน (ผลการคำนวณสินค้า 14 รายการของไทยในตารางที่ 21) ยกเว้นสินค้าบางประเภทที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เช่น น้ำตาลและน้ำผึ้ง เนื่องจากรัฐบาลได้ใช้นโยบายแบ่งปันผลประโยชน์มากำหนดราคาและปริมาณในการผลิตเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้ส่งออกน้ำตาล (จنگล สุวรรณไพศาล, 2547 : หน้า 28)

DRU

ตารางที่ 23 อัตราการขยายตัวของการส่งออกรวมและการส่งออกไปยังตลาดคู่ค้าที่สำคัญของไทย
รายไตรมาสตั้งแต่ปี 2537 – 2547

ปี-ไตรมาส	การส่งออกรวม		ญี่ปุ่น	สหรัฐฯ ^๑	สหภาพยุโรป	อาเซียน
	(ในรูปเงินบาท)	(ในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ)				
2537-1	23.55	23.66	34.40	10.87	1.06	67.64
2	25.12	25.29	25.30	21.50	0.97	67.03
3	16.91	17.87	12.23	23.74	18.34	19.44
4	21.51	23.28	18.27	16.04	13.78	18.29
2538-1	28.22	30.24	15.08	12.51	27.29	39.20
2	25.68	28.89	32.41	4.18	28.28	19.61
3	22.46	23.56	23.74	1.72	20.86	44.65
4	19.16	18.31	16.20	2.60	25.35	32.99
2539-1	8.01	7.13	9.16	1.55	16.83	12.51
2	0.90	-1.89	-3.07	0.54	11.61	6.78
3	-3.49	-5.38	0.64	0.14	0.71	-13.13
4	-2.93	-4.21	-3.55	2.80	-1.18	-9.03
2540-1	1.66	-0.48	-2.71	5.60	-2.03	6.04
2	5.19	2.42	-2.46	14.39	-2.02	8.48
3	37.60	7.88	20.88	47.85	37.59	43.91
4	66.07	7.64	39.69	84.25	80.01	57.14
2541-1	79.35	-2.86	56.17	117.81	110.65	40.87
2	45.20	-5.42	26.55	67.47	68.96	13.68
3	16.44	-8.63	3.18	33.40	26.57	-8.39
4	-14.77	-9.86	-14.88	-5.66	-8.83	-28.60
2542-1	-25.64	-3.97	-20.98	-27.02	-26.93	-18.44
2	-1.55	5.53	-0.93	-0.45	-6.97	22.42
3	2.30	11.20	4.78	-5.06	-3.63	32.31
4	25.15	16.72	29.12	19.31	13.08	57.89
2543-1	30.46	27.42	32.53	26.30	17.89	37.11
2	18.42	15.09	31.52	15.46	12.42	15.41
3	28.68	21.61	32.16	29.90	23.89	37.24
4	23.70	14.09	26.78	21.95	15.89	33.94

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ปี-ไตรมาส	การส่งออกรวม		ญี่ปุ่น	สหรัฐฯ	สหภาพยุโรป	อาเซียน
	(ในรูปเงินบาท)	(ในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ)				
2544-1	12.65	-0.82	20.65	13.00	22.21	12.70
2	18.26	0.50	19.28	8.66	20.78	25.57
3	1.44	-10.53	5.83	-4.24	-0.81	1.65
4	-11.25	-13.74	-8.64	-16.51	-10.15	-16.49
2545-1	-4.82	-6.97	-12.94	-8.65	-15.50	2.81
2	-1.37	2.92	-5.07	-1.70	-10.13	4.38
3	0.48	8.77	-3.44	-1.34	-4.34	-0.26
4	11.02	13.51	8.87	8.07	7.15	10.92
2546-1	19.39	21.94	16.86	5.09	20.99	17.50
2	14.03	15.72	10.20	-2.06	10.89	14.11
3	10.76	11.51	10.40	-6.12	8.54	17.82
4	11.52	21.14	5.69	-5.17	6.18	21.27
2547-1	8.86	19.27	4.79	5.51	4.87	19.47
2	15.95	23.64	15.38	4.07	16.16	20.84
3	23.53	25.21	19.83	12.23	24.80	28.70
4	22.81	20.14	20.20	18.63	21.52	28.47

หมายเหตุ : ตัวเลขในตาราง เป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าส่งออกเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลในเศรษฐกิจและการเงิน (การค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน) ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th)

บทที่ 6

บทสรุป

สินค้าส่งออกของไทยในอดีตส่วนใหญ่เป็นสินค้าการเกษตร ต่อมาเมื่อความได้เปรียบในเรื่องของค่าจ้างแรงงานที่มีราคาถูกรเริ่มลดลง และทรัพยากรธรรมชาติมีจำนวนลดลงไปมาก ประกอบกับคู่แข่งทางการค้าของไทยมีความได้เปรียบในเรื่องของแรงงานราคาถูก และทรัพยากรที่มีอยู่เป็นจำนวนมากกว่าของไทย ทำให้บทบาทการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยลดลง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมได้ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีเงินลงทุนจากต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาในประเทศสูง และส่วนใหญ่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีฐานการผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นที่ย้ายฐานการผลิตมายังประเทศไทย เพื่อหลีกเลี่ยงต้นทุนการผลิตที่สูงภายในประเทศของตน จากสาเหตุดังกล่าวทำให้การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยมีมูลค่าและการขยายตัวที่สูงขึ้นมาโดยตลอด จนกระทั่งในปี 2539 การส่งออกมีมูลค่าลดลงจากปีก่อน จนส่งผลให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นตามมาในปี 2540

จากการศึกษาสถานการณ์การค้าของโลกพบว่า ในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2541-2545) การค้าของโลกมีอัตราการขยายตัวยังสูงไม่มากเมื่อเทียบกับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) นอกจากนี้ผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจไม่ได้ทำให้การค้าในภูมิภาคเอเชียต้องตกต่ำเพียงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก ทำให้การค้าของโลกมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงดังจะเห็นได้จาก การขยายตัวของการส่งออกและนำเข้าคิดลบในปี 2541 โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา และญี่ปุ่น เป็นต้น และสินค้าทั้งที่อยู่ในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจเกือบทุกประเภท ซึ่งสอดคล้องกับการค้าระหว่างประเทศของไทยหลังวิกฤตเศรษฐกิจที่มีการชะลอตัวลงทั้งการนำเข้าและส่งออกสินค้า โดยเฉพาะกับกลุ่มคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอาเซียน และสินค้าออกของไทยที่มีแนวโน้มการขยายตัวที่ลดลง ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป และสินค้าประเภทอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป แต่ยังมีสินค้าที่มีการขยายตัวของการส่งออกที่สูงอยู่ เช่น ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น นั่นอาจเป็นผลจากการใช้มาตรการต่างๆ ของรัฐบาล เพื่อเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาค่าการส่งออก ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาการค้าเสรีในแบบต่างๆ การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าในระดับภูมิภาค ส่งเสริมการพาณิชย์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ส่งออกกระจายตลาดการส่งออกไปยังตลาดใหม่ๆ และลดการพึ่งพาสถานที่หลักที่ทำกันมาตั้งแต่อดีต

การศึกษาครั้งนี้ได้เปรียบเทียบก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจว่า โครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะและทิศทางใด โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Constant Market Share (CMS) เพื่อดูการขยายตัวของการส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจว่ามาจากสาเหตุใดบ้าง โดยใช้วิธีการคำนวณใน 3 ระดับ ประกอบด้วยผลจาก (1) world trade effect (2) commodity-composition effect (3) market-distribution effect และ (4) competitiveness effect เพื่อดูภาพรวมของการส่งออก และศึกษาถึงลงไปเฉพาะสินค้าส่งออกที่สำคัญ 14 รายการ โดยใช้การคำนวณใน 2 ระดับ ประกอบด้วยผลที่เกิดจาก (1) การขยายตัวของตลาดโลก (world trade effect) (2) การขยายตัวของตลาดส่งออก (market-distribution effect) และส่วนที่เหลือที่เรียกว่า ความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness effect)

ผลการศึกษาการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538) พบว่า มีอัตราการขยายตัวที่สูงมาก เป็นผลมาจากการขยายตัวของตลาดโลก (world trade effect) ผลจากการกระจายตลาด (market-distribution effect) และความสามารถในการแข่งขันของไทย (competitiveness effect) มีค่าเป็นบวก แสดงว่าประเทศไทยสามารถส่งสินค้าไปขายยังต่างประเทศได้สูงขึ้น

เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) พบว่า ความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness effect) ยังคงมีค่าเป็นบวกใกล้เคียงกับช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการขยายตัวของตลาดโลก (world trade effect) ส่วนการกระจายการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างๆ ทำได้ไม่ดี คือ commodity composition effect และ market-distribution effect มีค่าติดลบเท่ากับร้อยละ 12 และ 7 ตามลำดับ (จากตารางที่ 18) ซึ่งเมื่อมาวิเคราะห์เป็นรายสินค้าทั้ง 14 รายการนั้น พบว่า สินค้าที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ได้แก่ ยางดิบ น้ำตาลและน้ำผึ้ง ผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ (เช่น ปูนขาว ซีเมนต์ และวัตถุดิบที่ใช้ในงานก่อสร้างอื่นๆ) เครื่องมือในโรงงาน และเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวที่ลดลง รวมทั้งสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ สินค้าประเภทปลาและสัตว์น้ำ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ผักและผลไม้ ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายและรองเท้า เป็นต้น

ดังนั้นจากการเปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทยช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่าช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546) ยังคงสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันไว้ได้ สาเหตุหนึ่งมาจากค่าเงินบาทที่แท้จริงลดค่าลงเมื่อทางการได้เปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัวมากขึ้น ทำให้การส่งออกของไทยขยายตัวสูงขึ้น

นอกจากนี้การใช้มาตรการต่างๆ ของรัฐเพื่อส่งเสริมการส่งออก ทั้งในเรื่องของการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกในสัดส่วนที่สูงขึ้นมาโดยตลอด และการส่งเสริมให้มีการกระจายตลาดไปยังตลาดใหม่ๆ เช่น ในแถบละตินอเมริกา และตะวันออกกลาง โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน ซึ่งในระยะหลังมานี้ได้มีการตกลงทางการค้าเสรีแบบทวิภาคี (Free Trade Agreement : FTA) ระหว่างไทยกับออสเตรเลีย และไทยกับนิวซีแลนด์ เป็นต้น ถึงแม้ว่าในภาพรวมการส่งออกของไทยจะดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายสินค้าแล้วพบว่า สินค้าส่วนใหญ่สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และกลุ่มสหภาพยุโรป มีเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง จากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ประกอบกับการส่งออกสินค้าส่วนใหญ่ของไทยยังคงพึ่งพาสถานเดิม และสินค้าส่งออกยังคงเป็นกลุ่มเดิม นอกจากนี้ผลกระทบที่มาจากอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงลดลงยังทำให้การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้น เช่น น้ำมัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงของสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่วนใหญ่แล้วใช้วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การเปรียบเทียบโครงสร้างและความสามารถในการส่งออกของไทย โดยพิจารณาจากส่วนแบ่งตลาด ซึ่งอธิบายได้เฉพาะสาเหตุของการขยายตัวหรือหดตัวของการส่งออกในแต่ละช่วงเวลาว่ามาจากปัจจัยใดบ้าง (การขยายตัวของตลาดโลก การขยายตัวของสินค้าออก การขยายตัวของตลาดส่งออก และความสามารถในการแข่งขัน) โดยไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น คุณภาพของสินค้า ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยในและต่างประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนของผู้ส่งออก เป็นต้น
2. เนื่องจากผู้ศึกษาใช้ข้อมูลการส่งออกของโลกและของไทย (f.o.b.) ทั้งหมดในการคำนวณ โดยที่มูลค่าการส่งออกของโลกได้จากการรวมมูลค่าส่งออกของทุกประเทศที่ส่งออกไปยังโลก และข้อมูลรวบรวมมาจาก UN ดังนั้นบางประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของ UN ก็จะไม่มีการส่งออกของประเทศนั้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าพบว่า การส่งออกของไทยยังคงมีความสามารถในการแข่งขันส่งออกโดยรวมไว้ได้ในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ สาเหตุหนึ่งมาจากการลดค่าเงินในปี 2540 แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของกลุ่มสินค้าบางประเภทแล้วพบว่า มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่ลดลงน้อยกว่าช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจนั้นเป็นเพราะตลาดส่งออกของไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นตลาดเดิมๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดส่งออกไทยที่ขยายตัวช้าในช่วง 2540-2546 ส่งผลให้การส่งออกของไทยขยายตัวได้ไม่มากเท่าที่ควร รวมทั้งกลุ่มสินค้าส่งออกของไทยยังคงเป็นกลุ่มเดิม ดังนั้นผู้ส่งออกของไทยควรมีการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของตนและพัฒนาสินค้าของตนให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก นอกจากนี้ควรหาช่องทางขยายการส่งออกไปยังตลาดแห่งใหม่ เช่น จีน อินเดีย ตะวันออกกลาง และแอฟริกา เป็นต้น เนื่องจากความต้องการของตลาดโลกยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมาจะพบว่า การที่ค่าเงินบาทลดค่าลงช่วยให้การส่งออกของไทยมีการขยายตัวที่สูงขึ้น ดังนั้นนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน ทางภาครัฐจะควบคุมไม่ให้อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงแข็งค่าขึ้นจนมีผลไปรบกวนการขยายตัวของการส่งออก
2. การที่ค่าเงินบาทลดค่าลงทำให้ราคาสินค้าออกของไทยถูกลงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าและทำให้ราคาสินค้านำเข้าแพงขึ้น ซึ่งทำให้สินค้าออกของไทยที่ใช้วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศมีต้นทุนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าในภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นทางการควรส่งเสริมให้ผู้ส่งออกหันมาแสวงหาวัตถุดิบที่อาจทดแทนวัตถุดิบนำเข้าได้
3. มาตรการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการส่งออกนั้นก็มิใช่บทบาทสำคัญที่ทำให้การส่งออกสูงขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรที่จะใช้มาตรการเหล่านี้ต่อไปในการส่งเสริมการส่งออก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมศุลกากร. **คู่มือสิทธิประโยชน์ทางศุลกากรสำหรับผู้ส่งออก.** กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมการส่งออกและสิทธิประโยชน์ กรมศุลกากร, 2545

จารุมา อึ้งกุล. **การวิเคราะห์สถานภาพความสามารถในการแข่งขันของไทยในเศรษฐกิจโลก.**

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541

ธนาคารแห่งประเทศไทย. **รายงานเศรษฐกิจและการเงิน (พ.ศ 2533-2546)**

ศิริพร สัจจามันท์. **รวมศัพท์เศรษฐกิจ การค้า-การเงิน ระหว่างประเทศ.** กรุงเทพฯ : บริษัท เอช. เอ็น. กรุ๊ป จำกัด, 2541

ศุภชัย พาณิชภักดิ์. **บทบาทไทยในเวทีเศรษฐกิจโลก.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กระทรวงพาณิชย์, 2544

เอกสารอื่น ๆ

กรมศุลกากร. **“มาตรการภาษีและสิทธิประโยชน์เพื่อการส่งออก.”** เอกสารประกอบการสัมมนา. 17-18 มิถุนายน 2547

จินตนา เอื้อศรีวงศ์ กรมศุลกากร. **“พิธีการศุลกากรขาออกและสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรในการส่งออก.”** เอกสารเพิ่มเติม การฝึกอบรม ความรู้เบื้องต้นในการประกอบธุรกิจส่งออก รุ่นที่ 8. เล่ม 155. 27-31 มกราคม 2546

พลายพล คุ่มทรัพย์ และสมัย โกรทินธาคม. **“เสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยน และเศรษฐกิจไทยช่วงหลังวิกฤต.”** เอกสารการประชุมวิชาการสาขาเศรษฐศาสตร์ประจำปี 2545 โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 19 กันยายน 2545

เมทินี ศุภสวัสดิ์กุล. **“ดัชนีค่าเงินที่แท้จริง (Real Effective Exchange Rate Index : REER): แนวคิด วิธีการคำนวณ และการประยุกต์ใช้กรณีประเทศไทย.”** บทความในรายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย, สิงหาคม 2542

วิทยานิพนธ์

- จงกล สุวรรณไสละ. “วิเคราะห์องค์ประกอบของการขาดเสถียรภาพในราคาและรายได้ของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2547
- คารวรรณ อุดมรัตน์. การส่งเสริมการส่งออกภายใต้โครงการสนับสนุนขยายการส่งออกในตลาดใหม่. ผลงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาตลาดต่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก, 2546
- นิติต ธีรสุขพิมล. “การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการส่งออกของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538
- วนิดา วัฒนชีวินปกรณ์. “ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541
- สมัย โกรทินธาคม. “การส่งออกคกต้าของไทยในปี 2539 ; การวิเคราะห์สาเหตุโดยวิธี ส่วนแบ่งตลาดคงที่.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543

เว็บไซต์

- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.). “ดัชนีค่าเงินบาท.” ใน ดัชนีเศรษฐกิจของ ธปท. (http://www.bot.or.th/BOT_Homepage/Data_Bank/Econcond/econind)
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (<http://www.bot.or.th>). “สถิติการค้าของไทยจำแนกตามสินค้า และรายประเทศ.” ใน สถิติการค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน. (<http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/EconData/EconFinance/index03e.htm>). 2004
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (<http://www.moc.go.th>). “สถิติการส่งออก และการนำเข้าสินค้า.” ใน การค้าระหว่างประเทศของไทย. (<http://www.ops2.moc.go.th/trade/trade.html>). 2004
- นโยบายของ คณะรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี. “นโยบายการพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.” ใน นโยบายรัฐบาล. (<http://www.thaigov.go.th>). 2544

United Nation (<http://unstats.un.org>). “**Commodity list.**” ใน unsd comtrade databases. (<http://unstats.un.org/unsd/comtrade>). 2003.

World Trade Organization (<http://www.wto.org/>). “**World merchandise exports by region and selected economy, 1989-03.**” ใน WTO Statistics database. (<http://stat.wto.org/StatisticalProgram/WSDBViewData.aspx?Language=E>). 2003.

WTO Trade Statistics. **Merchandise trade by region and selected economies, 1980-2002** in www.wto.org

ภาษาอังกฤษ

Books

Leamer, Edward E., and Robert M.Stern. **Quantitative International Economics.** Boston : Allyn and Bacon, Inc.

International Monetary Fund. **World Economic Outlook.** September 2004.

United Nations. **International Trade Statistics Yearbook.** Volume I. Country Tables. 1997.

United Nations. **UNCTAD Handbook of Statistics.** 2003.

World Trade Organization. **International trade statistics.** 2004.

Walther, Ted. **The World Economy.** New York: John Wiley & Sons, Inc., 1997

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สิทธิประโยชน์และมาตรการต่างๆ ที่ทางศุลกากรได้กำหนดไว้

เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ส่งออกตามกฎหมายศุลกากรที่สำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กรมศุลกากร, 2545: 3-7)

1. การคืนเงินอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เป็นการคืนเงินอากรขาเข้าที่ได้ชำระไว้แล้วสำหรับของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุ แล้วส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ภายใน 1 ปี นับแต่วันนำเข้า โดยผู้นำของเข้าตามมาตราดังกล่าว สามารถใช้หนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือหนังสือค้ำประกันของกระทรวงการคลัง วางประกันแทนการชำระอากรด้วยเงินสดได้ หรือเมื่อมีการส่งออกซึ่งของที่จะได้คืนเงินอากรตามมาตรา 19 ทวิ ก็ให้คืนประกันโดยถือเสมือนว่าเป็นการคืนเงินอากร และต้องยื่นเรื่องขอคืนอากรภายในหกเดือน นับแต่วันที่ส่งของออกไป ทั้งนี้การออกข้อบังคับว่าด้วยการพิสูจน์ของ การส่งออกไป การจัดทำและยื่นเอกสารต่างๆ การคำนวณเงินอากรที่พึงคืนให้และวิธีการอื่นๆ เกี่ยวกับการขอคืนเงินอากร ต้องอยู่ในอำนาจหน้าที่และความเห็นชอบของอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายให้คืนเงินอากรขาเข้า

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

- ผู้นำเข้าที่จะขอรับสิทธิในการขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ ต้องมายื่นหนังสือแสดงความจำนงตามแบบศุลกากร (กศก. 29) และผู้นำเข้าที่ขอคืนอากรไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ผลิตหรือผู้ส่งออก

- เมื่อกรมศุลกากรอนุมัติในหลักการแล้ว ให้นำเข้าวัตถุดิบได้ และต้องชำระอากร (ด้วยเงินสดหรือหนังสือที่ธนาคารค้ำประกัน) และภาษีมูลค่าเพิ่มไปก่อน เมื่อส่งออกแล้วจึงจะสามารถขอคืนอากรขาเข้าได้ ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จ่ายไป สามารถเครดิตภาษีคืนได้จากกรมสรรพากร

- วัตถุนำเข้ามาเพื่อขอคืนเงินอากรตามมาตรา 19 ทวิ ต้องผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุ และส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ภายใน 1 ปี นับแต่วันนำเข้า

- ก่อนการส่งออก ผู้นำเข้าจะต้องยื่นสูตรการผลิต หรือขอใช้สูตรมาตรฐาน หรือขอใช้สูตรการผลิตร่วมกับสูตรการผลิตของผู้อื่น หรือขอแก้ไขเพิ่มเติมชื่อผลิตภัณฑ์ในสูตรการผลิต หรือขอแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุดิบเข้าในสูตรการผลิต หรือขอผ่อนผันไม่ต้องยื่นสูตรการผลิต

โดยสูตรการผลิตเป็นการแสดงถึงปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตต่อหน่วยของสินค้า เพื่อเป็นประโยชน์ในการคำนวณเงินอากรที่ขอคืน

- ก่อนครบกำหนด 1 ปี สามารถขอโอนวัตถุดิบเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า ซึ่งได้รับการจัดตั้งเพื่อการส่งออก โดยจะได้รับการยกเว้นอากร และจัดเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าต่อไปได้อีก 1 ปี

- กรณีที่ใช้หนังสือค้ำประกันของธนาคารขณะนำเข้า หากไม่ส่งออกภายใน 1 ปี ต้องชำระค่าภาษีอากรพร้อมกันเพิ่มร้อยละ 1 ต่อเดือน นับจากวันที่รับของออกจากความดูแลของกรมศุลกากร

- ของที่ได้รับคืนเงินอากรตามมาตรา 19 ทวิ (ประกาศกรมศุลกากรที่ 89/2540) ได้แก่

วัตถุดิบที่เห็นได้ชัดว่ามีอยู่ในของที่ผลิตเพื่อส่งออก เช่น ผ้า กระจกม ซิป ด้าย ในผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป เม็ดพลาสติก แผ่นพลาสติก ในผลิตภัณฑ์ประเภทพลาสติก เป็นต้น

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตโดยตรงที่มีอยู่ในของที่ผลิตเพื่อส่งออก เช่น เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาสภาพอาหารในผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารกระป๋อง เคมีภัณฑ์ชนิดสเปรย์ที่ใช้ฉีดคอเสื้อให้แข็ง ในผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป ตัวทำละลาย (Solvent) ที่ใช้ผสมกาวในผลิตภัณฑ์ประเภทเซลโลเฟน (Cellophane) น้ำยากันสนิมในผลิตภัณฑ์ประเภทวงจรไฟฟ้า เป็นต้น

วัตถุดิบจำเป็นที่ใช้ในการผลิต เช่น เคมีภัณฑ์ที่ทำให้เส้นด้ายเหนียว (Sizing Material) เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการซักฟอก (Bleaching Agent) ในผลิตภัณฑ์ประเภทสิ่งทอ กระจกฉายทราย ผงขัด น้ำยาขัดเงา สักหลาด น้ำยาผสมที่ใช้ในการขัด สิ่งที่ใช้ในการขัดต่างๆ ซอเล็ก กระจกคาร์บอน และแบบ (Pattern) เป็นต้น

- ของที่ไม่ได้รับคืนอากร ตามมาตรา 19 ทวิ (ประกาศกรมศุลกากรที่ 89/2540) ได้แก่

เครื่องจักร เครื่องมือ แม่พิมพ์ (Mould) เครื่องใช้ในการผลิตชนิดต่างๆ เช่น ลูกกลิ้งบดแร่ (Grinding Ball) ที่ใช้ในการผลิตแร่ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทำจากทังสเตนคาร์ไบด์ (Tungsten carbide) ซึ่งใช้ในการผลิตนาฬิกา เป็นต้น

เชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิต เช่น น้ำมัน ไม้ฟืน ถ่านหิน เป็นต้น

จากมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรดังกล่าว ช่วยลดต้นทุนการนำเข้าของผู้ส่งออกในการผลิตสินค้าออกได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ทางกรมศุลกากรยังได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบงาน หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพิธีการศุลกากร ให้มีความสะดวก รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยยิ่งขึ้น และจากการที่เกิดสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำเมื่อปี

2540 เพื่อเร่งรัดการค้าอากร และก่อให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจส่งออก ทำให้เกิดระบบการค้าประกัน โดยวิธีวางประกันลอย ด้วยความร่วมมือระหว่างกรมศุลกากร กับ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และพัฒนาระบบงานเพื่อรองรับธนาคารพาณิชย์อื่นๆ ด้วย

“หลักการการค้าอากรตามมาตรา 19 ทวิ ด้วยวิธีวางประกันลอย ทำได้โดยให้ผู้นำเข้าวัตถุดิบใช้หนังสือธนาคารวางประกันค่าภาษีอากรรวมครั้งเดียว ในวงเงินที่ผู้ประกอบการเห็นสมควร ซึ่งจะครอบคลุมการนำเข้าวัตถุดิบได้หลายครั้ง กรมศุลกากรและธนาคารจะมีระบบออนไลน์ (ON-LINE) เชื่อมโยงกัน โดยธนาคารจะลดยอดเงินค้ำประกันตามจำนวนค่าภาษีอากรวัตถุดิบที่นำเข้า และเพิ่มยอดวงเงินค้ำประกัน เมื่อได้รับการคืนอากรจากกรมศุลกากร ทั้งนี้สามารถคืนอากรได้ทุกครั้งที่ส่งออก ไม่ต้องรอให้ส่งออกจนครบจำนวนของวัตถุดิบที่นำเข้ามาในแต่ละครั้ง และเป็นระบบการค้าคืนให้ก่อนตามจำนวนที่ขอคืน โดยมีการตรวจสอบภายหลัง” (กรมศุลกากร, 2547 : 13)

2. การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ว่าด้วยการงดเว้นการเก็บอากรสำหรับของที่นำเข้าเพื่อการส่งออก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคลังสินค้าทัณฑ์บนซึ่งตั้งขึ้นตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นการงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้าหรือในสภาพที่ได้ผลิต หรือผสมหรือประกอบเป็นของอื่นตามความในมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouses) คือ สถานที่ซึ่งใช้เก็บสินค้าประเภทวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศโดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า สินค้าเหล่านี้จะนำไปแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูปและสินค้าสำเร็จรูปแล้วส่งออกไปยังต่างประเทศต่อไปอีกครั้งหนึ่ง (re-export) หลักการของคลังสินค้าทัณฑ์บนก็คือ การให้สิ่งจูงใจจากรัฐแก่บริษัทเอกชนที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เป็นการลดต้นทุนการผลิตสินค้าอันเกิดจากภาษีนำเข้าได้ส่วนหนึ่ง” (ศิริพร, 2541 : 33)

ประเภทและสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร สำหรับผู้ประกอบการคลังสินค้าทัณฑ์บนแบ่งได้ 7 ประเภท ดังนี้ (กรมศุลกากร, การยกเว้นภาษีอากรตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ โดยการอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน , 2546 : 4-7)

(1) คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภททั่วไป จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการบรรจุ การขนถ่ายสินค้า การกระจายสินค้า และเพื่อกิจการอื่นๆ ตามที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร โดยมีลักษณะเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนสาธารณะ

เก็บของได้เป็นเวลา 1 ปี และอาจขยายได้ตามความจำเป็น โดยได้รับสิทธิประโยชน์ที่สำคัญดังต่อไปนี้

- ยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออก สำหรับของที่นำเข้าเพื่อทำการบรรจุหรือแบ่งบรรจุเป็นสินค้าส่งออก
- วัตถุดิบหรือสินค้าที่เก็บ หากส่งออกป้อนราชอาณาจักรไม่มีภาระภาษีสรรพสามิต และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)
- สามารถโอนกรรมสิทธิในสินค้าให้แก่ผู้อื่น เพื่อใช้สิทธิยกเว้นภาษีอากรตามกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นได้ และสามารถโอนย้ายไปคลังสินค้าทัณฑ์บนอื่น หรือเขตอุตสาหกรรมส่งออกได้
- หากจะจำหน่ายสินค้าเพื่อบริโภคภายในประเทศ จะต้องคำนวณค่าภาษีอากรตามสภาพของ และพิถีพิถันอัตราในเวลาที่นำของออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน
- ของที่นำเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน หากเสียหรือเสื่อมคุณภาพ สามารถขอทำลายเพื่อยกเว้นอากรได้

(2) คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า จัดตั้งขึ้นเพื่อนำของจากต่างประเทศเข้ามาทำการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใดที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

- ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ขาออก และภาษีสรรพสามิตสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อเป็นสินค้าออก รวมทั้งการส่งออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้า
- เศษ หรือของด้อยสภาพที่เกิดจากการผลิตสินค้าในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า สามารถขอยกเว้นอากร หรือชำระอากรตามสภาพ เพื่อจำหน่ายภายในประเทศได้
- สินค้าที่ผลิตในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าสามารถนำออกไปแสดง ณ ที่อื่นภายในประเทศเป็นการชั่วคราวได้
- สินค้าที่ผลิตและส่งออกต่างประเทศแล้ว หากชำรุดสามารถนำกลับเข้ามาซ่อมในคลังสินค้าทัณฑ์บนได้
- ของที่นำเข้าสามารถจำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตเพื่อส่งออก ตามกฎหมายศุลกากร หรือกฎหมายอื่น โดยได้รับยกเว้นอากร ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด
- สามารถโอนย้ายของในระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือเขตอุตสาหกรรมส่งออกได้ เมื่อได้รับอนุญาต

- ใ้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ส่วนประกอบและอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องมือ เครื่องใช้ ของเครื่องจักร ที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุญาตให้นำเข้ามา เพื่อใช้ทำการผลิตสินค้าในคลังสินค้าทัณฑ์บน

- สามารถนำของที่นำเข้าไปในนามของผู้อื่น มาเก็บและผลิตในคลังสินค้าทัณฑ์บนได้ เมื่อได้รับอนุญาต

(3) คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับเก็บน้ำมัน (คสน.) จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่นำเข้ามาใช้ภายในประเทศ หรือส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผ่อนคลาการระการชำระค่าภาษีอากร รวมทั้งสนับสนุนการสำรองน้ำมันเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ โดยได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- ใ้รับการยกเว้นอากรทั้งขาเข้าและขาออก สำหรับน้ำมันที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

- การนำน้ำมันจำหน่ายในประเทศ ต้องชำระภาษีอากรในขณะนำน้ำมันออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน

- ผู้นำน้ำมันเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนจะเป็นผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 6 แห่งพ.ร.บ. น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2521 หรือไม่ก็ได้

(4) คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับซ่อมหรือสร้างเรือ จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 8 เพื่อใช้เก็บส่วนประกอบ อุปกรณ์ และวัสดุสำหรับซ่อม หรือสร้างเรือ หรือส่วนของเรือ ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการยกเว้นอากร โดยได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

ผู้นำเข้าซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุมัติจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน สามารถนำเข้าส่วนประกอบ อุปกรณ์ และวัสดุสำหรับซ่อม หรือสร้างเรือ หรือส่วนของเรือที่มีขนาด 15 ตันกรอสขึ้นไป ไม่ว่าจะเรือนั้นจะเป็นเรือไทยหรือเรือต่างประเทศ โดยใ้รับยกเว้นภาษีอากร

(5) คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับแสดงสินค้าและนิทรรศการ (คสท.) จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดแสดงสินค้านิทรรศการและขายของที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น โดยใ้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- ใ้รับยกเว้นการเก็บอากรสำหรับของที่นำเข้าไป เพื่อจัดแสดงและนิทรรศการหากใ้จำหน่ายระหว่างการจัดงานแสดงเพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

- ของที่นำเข้าโดยได้รับยกเว้นการเก็บอากรตามกฎหมายศุลกากร หรือกฎหมายอื่นสามารถนำเข้าเก็บเพื่อแสดงและจำหน่ายเพื่อส่งออกไปต่างประเทศได้
- ของในประเทศที่ไม่มีค่าอากร สามารถนำเข้าเก็บเพื่อจัดแสดง และจำหน่ายเพื่อส่งออกไปต่างประเทศ โดยสามารถขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จากกรมสรรพากรได้
- สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้แก่ผู้อื่น เพื่อใช้สิทธิยกเว้นอากรตามกฎหมายศุลกากร หรือกฎหมายอื่นได้ และสามารถโอนย้ายไปยังคลังสินค้าทัณฑ์บนอื่นได้

(6) **คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร** จัดตั้งขึ้นเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนกลางซึ่งเป็นสถานที่ไว้เก็บของเพื่อนำไปแสดงและขายในคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย และจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายไว้สำหรับแสดงและขายของเพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักร หรือขายให้แก่ผู้ที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไม่เกินปริมาณตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นอากร ประกอบด้วยคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย 3 ประเภท คือ

1. คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับผู้โดยสารขาเข้า หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้ง ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภายในห้องผู้โดยสารขาเข้า หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร เพื่อขายเฉพาะสุรา ซิกาแรตส์ ซิการ์ และยาเส้น แก่ผู้ซื้อที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร และไม่เกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นอากร

2. คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับผู้โดยสารขาออก หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้ง ณ ท่าอากาศยานนานาชาติ ภายในห้องผู้โดยสารขาออก หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร เพื่อขายของนำเข้าจากต่างประเทศ และของภายในประเทศที่อธิบดีกรมศุลกากรให้ความเห็นชอบแก่ผู้ซื้อที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร

3. คลังสินค้าทัณฑ์บนในเมือง หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งในเมือง หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควรเพื่อขายของนำเข้าจากต่างประเทศ และของภายในประเทศที่อธิบดีกรมศุลกากรให้ความเห็นชอบแก่ผู้ซื้อที่มีหนังสือเดินทาง และหลักฐานที่แสดงว่าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร โดยวิธีสั่งซื้อล่วงหน้า (Pre Order) ซึ่งผู้ซื้อจะได้รับมอบของที่สั่งซื้อ ณ จุดส่งมอบสินค้าที่กำหนดไว้ ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภายในห้องผู้โดยสารขาออก หรือจัดส่งไปนอกราชอาณาจักร โดยทางไปรษณีย์ หรือวิธีอื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

สำหรับของที่ได้รับอนุญาตให้แสดงและขายในคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย ได้แก่

- ของนำเข้า หมายความว่า ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นของที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายนำเข้ามาเอง หรือเป็นของที่โอนมาจากคลังสินค้า

ทันสมัยกลางหรือคลังสินค้าทันสมัยอื่น หรือเป็นของที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า หรือคืนอากรขาเข้าเมื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติในกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นก็ได้ โดยต้องมีการเก็บรักษาและมีระบบบัญชีสำหรับของเหล่านี้แยกไว้ให้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

- ของภายในประเทศ หมายถึง ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและได้ชำระค่าภาษีอากรครบถ้วนแล้ว และของพื้นเมือง ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากกรมศุลกากร โดยต้องมีการเก็บรักษาและมีระบบบัญชีสำหรับของเหล่านี้แยกไว้ต่างหาก

สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการตั้งคลังสินค้าทันสมัยบนประเภทร้านค้าปลอดอากร คือ เป็นสถานที่สำหรับเก็บของ สถานที่แสดงและขายของเพื่อออกไปนอกราชอาณาจักรสำหรับสินค้าที่นำเข้า และนำออกไปนอกราชอาณาจักร ภายในระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันนำเข้าจะได้รับการยกเว้นอากรทั้งขาเข้าและขาออก

(7) **เขตคลังสินค้าทันสมัยสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาระภาษีอากร (Free Trade Zone : FTZ)** เป็นเขตพื้นที่ที่จัดตั้งและดำเนินการโดยภาคเอกชน เป็นที่รวมของคลังสินค้าทันสมัยทั่วไป หรือคลังสินค้าทันสมัยประเภทโรงผลิตสินค้า ถือเป็นเหมือนเป็นเขตการค้าเสรี มีวัตถุประสงค์ให้เป็นพื้นที่ฐานการผลิตสินค้า ลดภาระค่าขนส่ง ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องแบบครบวงจร โดยไม่มีภาระภาษีอากร และมีพิธีการศุลกากรที่น้อยที่สุด เพื่อให้การเคลื่อนย้ายสินค้า และการบริการที่เกี่ยวข้องมีความคล่องตัว ลดภาระต้นทุน สามารถแข่งขันได้ในสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน โดยได้รับสิทธิประโยชน์ในการตั้งเขตคลังสินค้าทันสมัยสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาระภาษี สรุปได้ดังนี้

- ผู้ประกอบการกิจการคลังสินค้าทันสมัยในเขตคลังฯ จะได้รับการงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออกแก่ของที่ปล่อยออกจากคลังสินค้าทันสมัยในเขตคลังฯ เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้าหรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม ประกอบเป็นของอื่น

- ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเขตคลังฯ รวมทั้งคลังสินค้าทันสมัยในเขตคลังฯ ต้องทำสัญญาประกันและทันสมัยต่อกรมศุลกากรตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด โดยไม่ต้องวางหนังสือค้ำประกันธนาคาร

- กรมศุลกากรจัดเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติพิธีการ รับชำระค่าภาษีอากร ตรวจสอบปล่อยสินค้าและดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในเขตคลังฯ ของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทันสมัยซึ่งประกอบกิจการอยู่ในเขตคลังฯ ได้มีการกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา 2 ปี นับแต่วันนำเข้า หรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม ประกอบเป็นของอื่น เมื่อพ้น

กำหนด กรมศุลกากรจะเรียกเก็บภาษีอากรสำหรับของดังกล่าว เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันควรแก่กรณี อธิบติอาจขยายระยะเวลาออกไปได้

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งเขตปลอดอากร สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยผู้จัดตั้งจะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 หรือบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรณีที่เป็นบริษัทจำกัดจะต้องมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 60 ล้านบาท และเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิในการบริหารจัดการที่ดินหรือพื้นที่ที่ขอจัดตั้ง โดยสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับมีรายละเอียดดังนี้

- ยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต สำหรับของจากต่างประเทศที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากร
- ยกเว้นอากรขาออกสำหรับของที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นอัตราศูนย์
- ยกเว้นภาษีสุรา ปิดแสดมปีค่าธรรมเนียมตาม พ.ร.บ. สุรา ยาสูบ ไฟ
- ยกเว้นกฎหมายควบคุมมาตรฐาน หรือคุณภาพการประทับตรา หรือเครื่องหมายใดๆ

3. การชดเชยค่าภาษีอากร เป็นอีกหนึ่งมาตรการของรัฐบาลที่ช่วยลดต้นทุนให้แก่ผู้ผลิตสินค้าส่งออก เพื่อให้สามารถแข่งขันทางด้านราคาในตลาดต่างประเทศได้ โดยการจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรที่แฝงอยู่ในต้นทุนสินค้าที่ส่งออกในรูปแบบของ “บัตรภาษี” ซึ่งสามารถนำไปจ่ายเป็นค่าภาษีได้ใน 3 หน่วยงาน คือ กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และบัตรภาษีนั้นมี 2 ชนิดด้วยกัน คือ 1. ชนิดบอกราคา คือ ราคา 100,000 บาท ราคา 10,000 บาท ราคา 1,000 บาท 2. ชนิดไม่กำหนดราคาซึ่งระบุจำนวนเงินที่ต่ำกว่า 1,000 บาท โดยอายุของบัตรภาษีมี่ระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ออกบัตร และอาจต่ออายุได้ไม่เกิน 2 ครั้งๆ ละ 3 ปี ทั้งนี้ การจ่ายเงินดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ.2524 และต้องยื่นขอชดเชยค่าภาษีอากร ภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่งสินค้าออก (กรมศุลกากร, การชดเชยค่าภาษีอากร, 2546 : 1-4) โดยผู้ที่จะมีสิทธิได้รับเงินชดเชยต้องมีคุณสมบัติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- เป็นผู้ส่งออกสินค้าไม่จำเป็นต้องผลิตสินค้าเอง แต่ทั้งนี้ผู้ส่งออกจะต้องไม่ใช่สิทธิคืนอากรขาเข้าตามมาตรา 19 ทวิ หรือยกเว้นอากรขาเข้าเกี่ยวกับคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า หรือยกเว้นอากรขาเข้าเกี่ยวกับเขตอุตสาหกรรมส่งออก รวมไปถึงการยกเว้นหรือ

ลดหย่อนอากรขาเข้าตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุนที่มีใช้เครื่องจักร ทั้งนี้ผู้ส่งออกได้ปฏิบัติครบถ้วนตามมาตรา 45 และ 48 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

- เป็นผู้ขายสินค้าให้ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ทั้งนี้ ค่าของสินค้านั้นค่าตัว หรือทั้งหมดหรือบางส่วนจะต้องชำระจากเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

- เป็นผู้ขายสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคที่ ได้รับยกเว้นอากรให้แก่องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานที่มีสิทธินำสินค้านั้นเข้ามา

- สินค้าส่งออกจะต้องเป็นสินค้าที่ผลิตในราชอาณาจักร

ส่วนสินค้าออกที่ไม่มีสิทธิได้รับการชดเชยค่าภาษีอากร ได้แก่

- สินค้าที่ส่งออกเพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวอย่างหรือใช้ในการวิเคราะห์

- สินค้าที่ไม่ได้ผลิตในราชอาณาจักร

- แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

- สินค้าที่ต้องเสียภาษี หรือค่าธรรมเนียมเมื่อส่งออก

- สินค้าที่คณะกรรมการชดเชยค่าภาษีอากรกำหนดไม่ให้ได้รับเงินชดเชย

ตามประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักรที่ 3/2527 มีผลบังคับแก่การส่งออกตั้งแต่ 7 พฤศจิกายน 2527 ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยไม้สัก พยูง ชิงชัน ประดู่ มะค่าโมง ขะเจี๊ยะ (สาคร) มะเกลือ ที่ไม่เหมาะที่จะนำไปแปรรูปเป็นอย่างอื่น

ประกาศคณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักรที่ 1/2535 มีผลบังคับแก่การส่งออกตั้งแต่ 1 มกราคม 2535 ได้แก่

- ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ไม่ว่าจะเป็นข้าวเปลือก ข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวเนียง ข้าวอบแห้ง ปลายข้าวหรือรำ ข้าวฟ่าง ข้าวสาลี ข้าวโพด ไม่ว่าจะเป็นฝักหรือเมล็ด อบ บด ทำให้เป็นชิ๊กหรือชิน แต่ไม่รวมถึงแป้งข้าวโพด หรือข้าวโพดที่ผ่านกรรมวิธีเพื่อทำเป็นอาหารนอกจากอาหารสัตว์ (ไม่รวมฝักข้าวโพดอ่อนที่เป็นฝัก)

- หนังสัตว์ที่ยังไม่ฟอก รวมทั้งเศษตัด และเศษ

- ยางของต้นยางตระกูลอีเวีย ไม่ว่าจะเป็นยาง แผ่นยาง แท่ง เศษยาง ยางก้อน น้ำยาง หรือขี้ยางจากต้นยาง ยางปน ดินหรือปนเปลือกต้นยาง รวมทั้งยางในลักษณะอื่นซึ่งยังอยู่ในสภาพวัตถุดิบ

- รังไหม เส้นไหมดิบที่ยังมิได้ตีเกลียว และเส้นด้ายที่ทำด้วยไหม ขี้ไหม หรือเศษไหม
- ถั่วทุกชนิด ไม่ว่ากะเทาะเปลือก หรือทั้งเปลือก บด ทำให้เป็นซีกหรือชิ้น รวมทั้งกากถั่ว แต่ไม่รวมถึงแป้งถั่ว หรือถั่วที่ผ่านกรรมวิธีเพื่อทำเป็นอาหาร นอกจากอาหารสัตว์ (ไม่รวมถึงถั่วฝักยาวที่เป็นฝัก)
- เมล็ดละหุ่ง
- ปอทุกชนิดและเศษปอ ไม่ว่าดิบหรือผ่านกรรมวิธีใดๆ รวมทั้งปอที่เป็นเส้นใย แต่ไม่รวมถึง ปอที่ปั่นเป็นเส้นหรือวัตถุดิบอื่นจากปอ
- ครั่งดิบ ครั่งเม็ด
- มันสำปะหลัง ไม่ว่าจะเป็นหัว หรือจัดทำเป็นผง แป้ง เส้น ก้อน แท่ง ฝอย ชิ้น เม็ด หรือจัดทำในลักษณะอื่น รวมทั้งกากมันสำปะหลัง
- น้ำตาลทราย น้ำตาลทรายดิบ หรือน้ำตาลดิบ
- กากน้ำตาล กากมะพร้าว
- ฝ้าย นุ่น จีว จ้าว ไม่ว่าทั้งลูก กะเทาะเปลือกหรือแยกส่วนแล้ว รวมทั้งเมล็ดแต่ไม่รวมถึงปุยฝ้ายที่แยกเมล็ดออกแล้ว
- สัตว์ทุกชนิดที่ไม่ใช่สัตว์น้ำและสัตว์ปีก รวมทั้งวัตถุดิบที่ได้จากสัตว์
- สัตว์น้ำที่มีชีวิต
- ทองคำ แพลทินัม ทองขาว เงิน นาค โลหะเจือวัตถุดิบดังกล่าว รวมถึงวัตถุที่ทำเทียมแต่ไม่รวมถึงสินค้าที่ใช้ประดับกาย หรือเครื่องแต่งกาย

4. กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้นเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม มีชื่อย่อว่า “กนอ.” มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหลายประการ ได้แก่ การจัดหาที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม หรือเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นที่จะเป็นประโยชน์ ดำเนินการปรับปรุงที่ดิน เพื่อให้บริการตลอดจนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ ให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม นอกจากนั้นการนิคมอุตสาหกรรมยังดำเนินการให้เช่า ให้เช่าซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ในนิคมอุตสาหกรรม หรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการของนิคมอุตสาหกรรมโดยตรง ดำเนินธุรกิจที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของนิคมอุตสาหกรรมฯ ร่วมดำเนินกิจการกับบุคคลอื่นรวมทั้งการเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบในหุ้นส่วนจำกัด หรือ

ถือหุ้นในนิติบุคคลใดๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่เป็นประโยชน์หรือประโยชน์เกี่ยวเนื่องกับกิจการอื่น อยู่ในวัตถุประสงค์ของการนิคมอุตสาหกรรมฯ พร้อมทั้งส่งเสริมและควบคุมนิคมอุตสาหกรรมทั้งของเอกชนและหน่วยงานของรัฐ (กรมศุลกากร, 2545 : 117-128) พื้นที่อุตสาหกรรมแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ 1. พื้นที่เขตอุตสาหกรรมทั่วไป เป็นพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม 2. พื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมการค้าหรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมการค้า หรือบริการเพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

สิทธิประโยชน์ที่ได้รับสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม มีดังนี้

- ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งคนไทยและคนต่างด้าว อาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการ กนอ. เห็นสมควร

- ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสามารถนำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ คู่สมรส และบุคคลอื่นซึ่งอยู่ในอุปการะเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรตามจำนวนและภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ กนอ. เห็นควร

- คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือและชำนาญการที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 58 สามารถทำงานเฉพาะตำแหน่งตามที่คณะกรรมการ กนอ. ให้ความเห็นชอบตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

- ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร จะได้รับอนุญาตให้ส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินต่างประเทศได้เมื่อเงินนั้นเป็นเงินทุนที่นำเข้า เงินปันผล หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินทุนนั้น เงินกู้ต่างประเทศ และเงินที่ผู้ประกอบการมีข้อผูกพันกับต่างประเทศ

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออกในเขตอุตสาหกรรมส่งออกยังได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร ดังนี้

- ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมนิคมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนอากรขาเข้า อากรขาออก และภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเครื่องจักรอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ ซึ่งรวมไปถึงส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าวและของที่นำเข้ามาที่มีความจำเป็นต่อการผลิตสินค้า

- ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากรสำหรับของที่มิบัพัญญูติแห่งกฎหมายให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร เมื่อได้มีการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือได้นำเข้าไปไว้ในเขต

อุตสาหกรรมส่งออก หรือคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิต หรือบริษัทที่ได้คืนค่าภาษี เช่นเดียวกับการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

- เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราศูนย์ ในกรณีที่ขายสินค้าหรือให้บริการ ระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่ว่าจะอยู่ในเขตอุตสาหกรรมเดียวกันหรือไม่ หรือระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก รวมไปถึงการนำของในประเทศเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพราะถือได้ว่าเป็นการส่งออก

นอกจากนี้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่แตกต่างไปจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนอกนิคมอุตสาหกรรม ดังนี้

- การขออนุญาตต่างๆ ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมสามารถขอได้ที่นิคมอุตสาหกรรม ในลักษณะ One Stop Service Center ทำให้ได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

- รัฐบาลให้ความคุ้มครองในด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งให้หลักประกันในการดูแลรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีตลอดไป

- ซื่อที่ดินเพื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายผังเมือง

- ผู้ลงทุนต่างประเทศสามารถครอบครองพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมได้

- ลดต้นทุนในการจัดหาที่ตั้งโรงงาน อาคาร โรงงาน และสิ่งสาธารณูปโภค

- สาธารณูปโภคต่างๆ ถูกจัดไว้ให้อย่างพร้อมมูล อันได้แก่ ที่พักอาศัยสำหรับพนักงานและคนงานของบริษัทต่างๆ รวมถึงมีศูนย์การค้าและบริการอื่นๆ ให้

- อัตราค่าเช่า เช่าซื้อ หรือขายที่ดิน ในนิคมอุตสาหกรรมแต่ละแห่งมีอัตราที่ต่ำ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการประกอบอุตสาหกรรม

- อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกได้รับความสะดวกทางด้านศุลกากร ในส่วนของสินค้าที่นำเข้าจากท่าเรือสามารถขนส่งเข้าในเขตอุตสาหกรรมส่งออกได้โดยไม่ต้องผ่านพิธีการทางศุลกากรที่ทำเรือ

5. กฎหมายส่งเสริมการลงทุน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนขึ้น มีหน้าที่กำหนดนโยบายในการสนับสนุนการลงทุนในประเทศสำหรับกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของประเทศ เป็นกิจการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ รวมถึงกิจการที่ใช้ทุน แรงงานหรือบริการในอัตราสูง หรือเป็นกิจการที่ใช้ผลิตผลการเกษตรหรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่ากิจการนั้นยังไม่มีในราชอาณาจักรหรือมีในราชอาณาจักรไม่เพียงพอ และมีวิธีการผลิตยังไม่ทันสมัย (กรมศุลกากร, 2545 : 131-141) โดยให้พื้นที่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

แหลมฉบัง และท้องที่จังหวัดทุกจังหวัดเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน ยกเว้น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

หลักเกณฑ์การให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2536 เรื่องนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ 9 เมษายน 2536 กำหนดให้

เขต 1 โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานใน กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี และนครปฐม

- ให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่งเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก. 13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 สำหรับโครงการที่ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย หรือตั้งแหล่งประกอบในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี สำหรับโครงการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย และตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ

- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี สำหรับโครงการที่ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่ายอดขาย

เขต 2 โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในจังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

- ให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่งเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก. 13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี และเพิ่มขึ้นเป็น 7 ปี หากตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ

- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี สำหรับโครงการที่ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่ายอดขาย

เขต 3 โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในเขตส่งเสริมการลงทุน (รวมทั้งนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง)

- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
  - ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี
  - ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี สำหรับโครงการที่ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่ายอดขาย
    - ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าร้อยละ 75 ของอัตราปกติสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาผลิตเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยคณะกรรมการจะอนุมัติให้คราวละ 1 ปี แต่วัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นนั้นต้องไม่เป็นของที่ผลิต หรือมีกำเนิดในราชอาณาจักร ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับชนิดที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร และมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้ ทั้งนี้ไม่รวมถึงโครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
    - ได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษ ได้แก่ ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล อนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา เป็น 2 เท่า เป็นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้ และอนุญาตให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุนในการนั้น
- นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นการส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
- อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุน หรือกระทำการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการลงทุนได้ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควร
  - อนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการพร้อมบุคคลในครอบครัวเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
  - อนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนถือกรรมสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร
  - อนุญาตให้ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนนำหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรได้ หากเงินนั้นเป็นเงินที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินทุนนั้น เงินกู้ต่างประเทศและดอกเบี้ยเงินกู้ เงินที่มีข้อผูกพันกับต่างประเทศ

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 24-26 ว่าด้วยเรื่อง สถิติของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย (FDI) ดังนี้

ตารางที่ 24 มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ปี 2530-2546

ตารางที่ 25 สัดส่วนของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ปี 2530-2546

ตารางที่ 26 การเปลี่ยนแปลงรายปีของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศปี 2530-2546

DPU

ตารางที่ 24 มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ปี 2530-2546

หน่วย: ล้านดอลลาร์ฯ

	มูลค่า FDI ในประเทศไทย																		
	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ญี่ปุ่น	56	116	128	578	731	1,096	612	344	306	124	557	523	1,348	1,485	489	869	1,377	632	816
สหรัฐอเมริกา	87	49	71	126	203	242	232	467	286	156	260	429	780	1,284	641	617	57	-239	-176
EU (15)	16	22	38	90	158	174	166	288	244	121	178	170	360	912	1,369	507	188	-440	15
สิงคโปร์	-42	15	21	62	105	242	267	283	61	185	137	275	271	541	537	358	1,627	1,234	637
ฮ่องกง	23	36	31	111	223	277	458	583	194	319	279	215	444	395	233	333	162	24	356
ไต้หวัน	6	5	27	124	197	281	108	88	49	83	97	138	133	106	122	159	116	77	81
เกาหลีใต้	0	0	1	12	10	19	12	10	15	13	12	25	31	72	4	-5	23	43	28
อื่นๆ	14	19	37	3	153	211	178	88	577	324	484	496	260	348	167	-25	323	-308	125
รวม	160	262	354	1,106	1,780	2,542	2,033	2,151	1,732	1,325	2,004	2,271	3,627	5,143	3,562	2,813	3,873	1,023	1,882

ที่มา : BOT, Net Flows of Foreign Direct Investment Classified by Country : Table 62.1, 1970-2003

ตารางที่ 25 สัดส่วนของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ปี 2530-2546

	สัดส่วน (%)																		
	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ญี่ปุ่น	35	44	36	52	41	43	30	16	18	9	28	23	37	29	14	31	36	62	43
สหรัฐอเมริกา	54	19	20	11	11	10	11	22	17	12	13	19	22	25	18	22	1	-23	-9
EU (15)	10	8	11	8	9	7	8	13	14	9	9	7	10	18	38	18	5	-43	1
สิงคโปร์	-26	6	6	6	6	10	13	13	4	14	7	12	7	11	15	13	42	121	34
ฮ่องกง	14	14	9	10	13	11	23	27	11	24	14	9	12	8	7	12	4	2	19
ไต้หวัน	4	2	8	11	11	11	5	4	3	6	5	6	4	2	3	6	3	8	4
เกาหลีใต้	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	4	1
อื่นๆ	9	7	10	0	9	8	9	4	33	24	24	22	7	7	5	-1	8	-30	7
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา : คำนวณจาก BOT, Net Flows of Foreign Direct Investment Classified by Country : Table 62.1, 1970-2003

ตารางที่ 26 การเปลี่ยนแปลงรายปีของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ปี 2530-2546

	การเปลี่ยนแปลงรายปี (%)																
	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ญี่ปุ่น	10	352	26	50	-44	-44	-11	-59	349	-6	158	10	-67	78	58	-54	29
สหรัฐอเมริกา	45	77	61	19	-4	101	-39	-45	67	65	82	65	-50	-4	-91	-519	-26
EU (15)	73	137	76	10	-5	73	-15	-50	47	-4	112	153	50	-63	-63	-334	-103
สิงคโปร์	40	195	69	130	10	6	-78	203	-26	101	-1	100	-1	-33	354	-24	-48
ฮ่องกง	-14	258	101	24	65	27	-67	64	-13	-23	107	-11	-41	43	-51	-85	1,383
ไต้หวัน	440	359	59	43	-62	-19	-44	69	17	42	-4	-20	15	30	-27	-34	5
เกาหลีใต้	0	1,100	-17	90	-37	-17	50	-13	-8	108	24	132	-94	-225	-560	87	-35
อื่นๆ	95	-92	5,000	38	-16	-51	556	-44	49	2	-48	34	-52	-115	-1,392	-195	-141
รวม	35	212	61	43	-20	6	-19	-23	51	13	60	42	-31	-21	38	-74	84

ที่มา : จำนวนจาก BOT, Net Flows of Foreign Direct Investment Classified by Country : Table 62.1, 1970-2003

ตารางที่ 27 สินค้าส่งออกที่สำคัญ 20 รายการแรกของไทย ปี 2535-2546

รายการ	อัตราการขยายตัว (%)											
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	19.1	13.5	46.0	38.0	28.3	31.2	45.0	-4.7	13.3	1.1	-9.3	6.5
2 รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	10.7	156.4	57.2	-25.2	0.0	105.4	49.8	43.0	34.1	21.9	6.5	31.6
3 แผงวงจรไฟฟ้า	11.0	24.2	27.5	28.4	0.6	29.6	23.7	19.1	60.4	-13.6	-8.4	35.0
4 ยางพารา	15.9	0.9	43.3	46.5	3.4	-9.3	-3.6	-20.7	38.2	-3.3	27.1	55.2
5 เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	44.5	9.3	29.2	13.0	9.2	24.7	33.8	-14.4	52.3	-3.9	19.8	15.6
6 เสื้อผ้าสำเร็จรูป	0.1	3.3	12.4	1.3	-21.7	21.6	26.8	-10.3	12.6	4.0	-9.7	-1.5
7 เม็ดพลาสติก	-29.7	66.6	41.7	100.6	-2.1	124.9	70.1	12.8	60.7	-3.4	6.6	17.2
8 อัญมณีและเครื่องประดับ	3.9	11.1	8.8	12.7	2.7	31.0	5.2	-12.3	2.8	17.2	14.5	12.3
9 ข้าว	18.7	-9.0	18.9	24.1	4.3	28.3	33.4	-15.0	-11.2	6.9	-0.1	8.2
10 เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1.4	38.4	30.8	51.3	-3.8	36.3	39.5	-3.0	52.8	-12.7	11.0	31.0
11 อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	-3.6	4.4	22.8	5.8	3.0	42.9	32.7	-1.3	8.4	7.9	-3.2	2.6
12 เคมีภัณฑ์	25.4	34.5	17.8	95.9	-22.0	48.6	10.4	23.0	43.2	-9.2	14.0	28.8
13 เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	48.9	13.4	62.1	49.6	19.3	13.9	18.3	3.8	25.4	21.1	-6.8	25.4
14 เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	32.8	35.4	79.5	43.0	-2.0	28.9	49.5	-12.3	75.0	7.1	6.4	8.7
15 ผลิตภัณฑ์ยาง	28.0	24.2	13.6	58.5	-7.9	31.8	42.3	-7.1	26.9	15.4	11.6	19.6

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการ	อัตราการขยายตัว (%)											
	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
16 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	39.1	160.7	-24.1	18.1	7.6	25.4	42.3	-25.1	37.5	19.5	4.6	29.9
17 น้ำมันสำเร็จรูป	55.3	53.1	-28.4	-2.6	245.0	87.6	-25.7	13.7	112.5	-3.7	-11.8	-5.4
18 วงจรพิมพ์	220.5	11.0	71.2	37.4	-15.9	70.7	59.9	0.4	39.3	-31.5	-16.1	20.2
19 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	34.6	163.3	-31.6	111.8	-58.5	21.2	15.9	-1.7	23.4	7.4	7.5	25.7
20 เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	47.2	34.3	10.6	41.2	20.7	54.8	10.6	44.4	81.4	-2.1	16.8	51.6
รวมส่งออก 20 รายการ	12.9	19.4	20.8	27.7	0.4	31.1	29.8	-2.2	28.1	1.2	0.4	17.8
อื่นๆ	14.4	9.1	21.0	19.4	0.2	24.6	18.2	-0.6	21.1	8.2	2.6	8.8
รวมส่งออกทั้งสิ้น	13.7	14.1	20.9	23.6	0.3	28.0	24.4	-1.5	25.0	4.2	1.4	13.8

หมายเหตุ : ข้อมูลสินค้าส่งออกสำคัญ 20 อันดับแรกของไทย (ล้านบาท)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (http://www.ops2.moc.go.th/trade/trade_exp.html)

ตารางที่ 28 จำนวนสมาชิก กิจกรรมและวงเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละปี

ปีงบประมาณ	จำนวนสมาชิกใหม่ ในแต่ละปี	จำนวนกิจกรรมรวม	วงเงินที่ให้การสนับสนุนรวม		กิจกรรมงานแสดงสินค้า		กิจกรรมเจรจาการค้า	
			(บาท)	กิจกรรม	จำนวน	วงเงินสนับสนุน (บาท)	จำนวน	วงเงินสนับสนุน (บาท)
2542 (มี.ย.-ก.ย.)	67	93	12,505,345	60	10,283,545	33	2,221,800	
2543	150	293	37,738,810	213	34,168,599	80	3,570,211	
2544	227	461	54,087,682	350	50,351,952	111	3,735,730	
2545	57	137	11,144,600	126	10,974,700	11	169,900	
รวม	501	984	115,476,437	749	105,778,796	235	9,697,641	

ที่มา : สำนักพัฒนาตลาดต่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, กรมส่งเสริมการค้าส่งออกภายใต้โครงการสนับสนุนขยายการค้าส่งออกในตลาดใหม่,
2546, หน้า 13

ตารางที่ 29 จำนวนกิจกรรม และวงเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละกลุ่มประเทศ

กลุ่มประเทศ	จำนวนกิจกรรมรวม		วงเงินที่ให้การสนับสนุนรวม		กิจกรรมงานแสดงสินค้า		กิจกรรมเจรจาการค้า	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน	วงเงิน	จำนวน	วงเงิน
					กิจกรรม	สนับสนุน (บาท)	กิจกรรม	สนับสนุน (บาท)
ตะวันออกกลาง	357	36.28	55,239,182	47.84	320	53,702,910	37	1,536,272
เพื่อนบ้าน	193	19.61	10,036,581	8.69	136	8,921,721	57	1,114,860
ทวีปแอฟริกา	147	14.94	18,739,460	16.23	121	17,365,316	26	1,374,144
จีน	108	10.98	14,468,443	12.53	93	14,144,655	15	323,788
เอเชียใต้	70	7.11	5,014,572	4.34	30	4,075,200	40	939,372
ยุโรปตะวันออก	57	5.79	4,929,718	4.27	24	2,894,924	33	2,034,794
ลาตินอเมริกา	52	5.28	7,048,481	6.10	25	4,674,070	27	2,374,411
หมู่เกาะแปซิฟิกใต้	ไม่มีผู้ขอรับการสนับสนุน							
รวม	984	100.00	115,476,437	100.00	749	105,778,796	235	9,697,641

ที่มา : สำนักพัฒนาตลาดต่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, กรมส่งเสริมการค้าส่งออกภายใต้โครงการสนับสนุนขยายการค้าส่งออกไปตลาดใหม่,

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
1. ตะวันออกกลาง	55,239,182	ของตกแต่งบ้านและของขวัญ (46 บริษัท)	ดอกไม้ ใบไม้และต้นไม้ประดิษฐ์	0.48	0.80	0.59	-16.65	66.67	-26.25
		เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (40 บริษัท)	เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	11.37	11.45	9.24	52.74	0.70	-19.30
		อาหารและเครื่องดื่ม (37 บริษัท)	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	69.58	48.38	79.78	-15.37	-30.47	64.90
		วัสดุก่อสร้าง (34 บริษัท)	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	18.41	13.67	15.27	31.28	-25.75	11.70
		เครื่องหนัง (32 บริษัท)	ผักกระป๋องและแปรรูป	3.01	2.90	3.90	17.50	-3.65	34.48
		ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (27 บริษัท)	ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง	0.35	0.54	0.93	44.22	54.29	72.22
		เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (27 บริษัท)	ข้าว	317.13	263.67	172.06	28.14	-16.86	-34.74
		เครื่องใช้ในครัว (22 บริษัท)	เครื่องดื่ม	0.65	0.80	1.51	-27.46	23.08	88.75
		เครื่องประดับ (17 บริษัท)	รองเท้าและชิ้นส่วน	13.88	16.77	14.43	0.01	20.82	-13.95
		ของใช้เด็ก (17 บริษัท)	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	148.83	175.63	129.03	41.88	18.01	-26.53
		สิ่งทอ (15 บริษัท)	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	0.36	0.53	0.61	-17.50	47.22	15.09
		เครื่องสำอาง (10 บริษัท)	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	3.28	37.27	44.37	120.78	1036.28	19.05
		อื่นๆ (23 บริษัท)	เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	7.43	8.38	7.22	-19.74	12.79	-13.84
		รวม (347 บริษัท)	อัญมณีและเครื่องประดับ	244.69	290.11	287.08	36.83	18.56	-1.04
			ของเล่น	2.91	2.34	2.67	-21.70	-19.59	14.10
			เสื้อผ้าสำเร็จรูป	111.99	102.97	78.35	-17.12	-8.05	-23.91
			ผ้าผืน	66.84	53.86	46.74	6.50	-19.42	-13.22
			เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	3.14	3.91	2.80	77.09	24.52	-28.39
			เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	85.87	106.42	98.75	27.13	23.93	-7.21

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาทไทย)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
2. ทวีปแอฟริกา	18,739,460	ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (32 บริษัท) อาหารและเครื่องดื่ม (20 บริษัท) ของตกแต่งบ้านและของขวัญ (18 บริษัท) วัสดุก่อสร้าง (18 บริษัท) เครื่องใช้ในครัว (17 บริษัท) เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (11 บริษัท) สิ่งทอ (9 บริษัท) เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (8 บริษัท) เครื่องหนัง (8 บริษัท) เครื่องสำอาง (8 บริษัท) ของใช้เด็ก (4 บริษัท) เครื่องประดับ (3 บริษัท) อื่นๆ (18 บริษัท) รวม (174 บริษัท)	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	42.32	106.01	142.76	69.38	150.50	34.67
			รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	1.13	0.72	0.72	-7.41	-36.28	0.00
			ยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ	2.02	1.46	1.73	-60.29	-27.72	18.49
			ข้าว	536.04	451.18	604.62	38.89	-15.83	34.01
			อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	39.89	61.76	67.72	-44.11	54.83	9.65
			ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	6.02	4.18	3.24	107.67	-30.56	-22.49
			ผักกระป๋องและแปรรูป	0.84	1.46	1.02	21.18	73.81	-30.14
			เครื่องดื่ม	0.08	0.08	0.39	-25.61	0.00	387.50
			ดอกไม้ ใบไม้และต้นไม้ประดับ	0.25	0.29	0.49	140.43	16.00	68.97
			เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	6.34	5.87	5.28	44.65	-7.41	-10.05
			เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	6.17	7.56	5.36	-43.91	22.53	-29.10
			เสื้อผ้าสำเร็จรูป	67.26	64.26	78.18	-18.05	-4.46	21.66
			ผ้าผืน	55.32	79.15	76.00	34.32	43.08	-3.98
			เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	4.64	6.43	6.70	44.97	38.58	4.20
			รองเท้าและชิ้นส่วน	22.21	20.44	20.61	1.46	-7.97	0.83
			เครื่องใช้สำหรับเดินทาง	3.06	2.91	3.12	-12.48	-4.90	7.22
			เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	3.12	2.55	4.16	19.85	-18.27	63.14
			ของเล่น	1.96	2.01	1.97	-11.84	2.55	-1.99
			อัญมณีและเครื่องประดับ	2.53	18.72	8.71	-92.84	639.92	-53.47
			ผู้เดิน ผู้เช่าและส่วนประกอบ	13.32	9.26	7.40	62.04	-30.48	-20.09

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาทสหรัฐ)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
3. จีน	14,468,443	เครื่องหนัง (37 บริษัท)	หนังและผลิตภัณฑ์ฟอกและหนังอัด	2.81	11.44	19.87	-28.02	307.12	73.69
		อาหารและเครื่องดื่ม (21 บริษัท)	รองเท้าและชิ้นส่วน	0.95	1.86	1.85	48.74	95.79	-0.54
		ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (11 บริษัท)	ข้าว	81.01	118.59	82.25	-32.64	46.39	-30.64
		วัสดุก่อสร้าง (8 บริษัท)	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	2.95	5.58	4.70	125.50	89.15	-15.77
		สิ่งทอ (5 บริษัท)	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	1.61	0.99	1.88	-24.51	-38.51	89.90
		ของใช้เด็ก (3 บริษัท)	เครื่องดื่ม	0.13	0.46	1.65	-56.01	253.85	258.70
		เครื่องใช้ในครัว (3 บริษัท)	นมและผลิตภัณฑ์	0.08	0.20	0.46	75.44	150.00	130.00
		เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (2 บริษัท)	ผักกระป๋องและแปรรูป	0.79	1.09	1.06	607.33	37.97	-2.75
		ของตกแต่งบ้านและของขวัญ (2 บริษัท)	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	7.43	5.35	18.12	879.53	-27.99	238.69
		เครื่องประดับ (2 บริษัท)	ผ้าฝ้าย	20.39	23.75	21.1	-4.22	16.48	-11.16
		เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (2 บริษัท)	เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	0.49	0.50	0.56	44.07	2.04	12.00
		เครื่องสำอาง (1 บริษัท)	เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	1.39	1.09	0.92	96.65	-21.58	-15.60
		การศึกษา (1 บริษัท)	อัญมณีและเครื่องประดับ	3.59	5.99	3.05	126.88	66.85	-49.08
		อื่น ๆ (5 บริษัท)	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	25.41	11.75	26.68	-11.48	-53.76	127.06
		รวม (103 บริษัท)	เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	3.79	3.62	5.91	-6.17	-4.49	63.26
	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	4.67	5.03	4.95	146.41	7.71	-1.59		

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
4. เพื่อนบ้าน	10,036,581	ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (30 บริษัท) อาหารและเครื่องดื่ม (29 บริษัท) วัสดุก่อสร้าง (22 บริษัท) เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (15 บริษัท) เครื่องสำอาง (12 บริษัท) เครื่องหนัง (10 บริษัท) เครื่องใช้ในครัว (10 บริษัท) เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (6 บริษัท) สิ่งทอ (5 บริษัท) ของใช้เด็ก (4 บริษัท) ของตกแต่งบ้านและของขวัญ (2 บริษัท) อื่นๆ (40 บริษัท) รวม (185 บริษัท)	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	232.31	217.78	126.50	4.74	-6.25	-41.91
			รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	25.68	43.93	46.74	51.35	71.07	6.40
			ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	3.79	3.88	5.27	-12.82	2.37	35.82
			ฝักกระป๋องและแปรรูป	0.25	0.27	0.32	23.90	8.00	18.52
			ข้าว	5.82	5.26	5.95	-26.71	-9.62	13.12
			ผลิตภัณฑ์ข้าว	2.63	3.48	2.35	47.79	32.32	-32.47
			เครื่องคั่ว	58.12	58.71	54.43	37.00	1.02	-7.29
			ไอศกรีม	0.09	0.52	0.56	-35.77	477.78	7.69
			เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	8.32	10.30	13.83	25.03	23.80	34.27
			หนังและผลิตภัณฑ์ฟอกและหนังอัด	5.34	7.71	21.11	29.81	44.38	173.80
			เครื่องใช้สำหรับเดินทาง	0.59	0.81	0.72	64.15	37.29	-11.11
			เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	11.60	12.95	14.59	16.32	11.64	12.66
			เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	7.92	9.70	8.68	-4.84	22.47	-10.52
			เสื้อผ้าสำเร็จรูป	6.24	12.59	11.25	-21.57	101.76	-10.64
			ของเล่น	0.23	0.24	0.16	25.89	4.35	-33.33
			ผู้เขียน ผู้แข่งแข่งและส่วนประกอบ	10.11	14.02	21.32	4.83	38.67	52.07
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	7.98	8.15	9.17	-23.78	2.13	12.52			
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	3.17	3.45	2.58	-12.11	8.83	-25.22			

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐ)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
5. ลาตินอเมริกา	7,048,481	ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (22 บริษัท)	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	74.03	133.84	134.30	76.80	80.79	0.34
		เครื่องใช้ในครัว (13 บริษัท)	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	8.92	11.14	9.57	-9.46	24.89	-14.09
		เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (9 บริษัท)	เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	3.16	3.81	3.01	-30.34	20.57	-21.00
		วัสดุก่อสร้าง (5 บริษัท)	เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	7.27	9.25	6.07	61.79	27.24	-34.38
		สิ่งทอ (5 บริษัท)	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	20.80	26.66	28.52	-43.27	28.17	6.98
		ของตกแต่งบ้านและของขวัญ (4 บริษัท)	ผ้าพื้น	22.11	25.55	25.62	4.77	15.56	0.27
		เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (4 บริษัท)	ดอกไม้ ไบโม่และต้นไม้ประดิษฐ์	0.83	1.04	0.44	8.81	25.30	-57.69
		เครื่องประดับ (3 บริษัท)	อัญมณีและเครื่องประดับ	4.71	3.79	3.00	-28.03	-19.53	-20.84
		เครื่องสำอาง (2 บริษัท)	เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	0.68	0.66	0.59	70.53	-2.94	-10.61
		อาหารและเครื่องดื่ม (1 บริษัท)	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	39.82	28.41	29.58	-15.55	-28.65	4.12
		เครื่องหนัง (1 บริษัท)	รองเท้าและชิ้นส่วน	15.00	19.11	20.69	-24.63	27.40	8.27
		อื่นๆ (9 บริษัท)	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	20.26	34.48	38.14	-12.90	70.19	10.61
				รวม (78 บริษัท)					

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาทสหรัฐ)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
6. เอเชียใต้	5,014,572	วัสดุก่อสร้าง (10 บริษัท) ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (9 บริษัท) เครื่องสำอาง (9 บริษัท) เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (7 บริษัท) อาหารและเครื่องดื่ม (6 บริษัท) เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (6 บริษัท) เครื่องใช้ในครัว (4 บริษัท) สิ่งทอ (3 บริษัท) การศึกษา (2 บริษัท) อื่น ๆ (24 บริษัท) รวม (80 บริษัท)	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	12.47	20.13	22.65	-17.98	61.43	12.52
			เครื่องสำอาง สมูและผลิตภัณฑ์รักษาผิว	4.55	9.20	11.55	103.57	102.20	25.54
			เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	2.97	3.38	2.87	-33.79	13.80	-15.09
			ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	2.03	1.85	2.00	136.72	-8.87	8.11
			เครื่องดื่ม	0.17	0.65	0.43	-31.13	282.35	-33.85
			นมและผลิตภัณฑ์นม	0.77	0.15	0.05	626.24	-80.52	-66.67
			ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง	0.25	0.50	0.24	230.89	100.00	-52.00
			ผักกระป๋องและแปรรูป	0.11	0.13	0.19	80.63	18.18	46.15
			เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	2.17	2.95	2.87	20.95	35.94	-2.71
			เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	4.83	5.97	5.39	28.26	23.60	-9.72
			เสื้อผ้าสำเร็จรูป	15.02	13.93	13.64	-2.73	-7.26	-2.08
			ผู้เขียน ผู้แต่งหนังสือและส่วนประกอบ	19.11	22.30	18.75	6.40	16.69	-15.92
			เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	7.98	14.27	18.41	-50.83	78.82	29.01

ตารางที่ 30 จำนวนเงินที่ให้การสนับสนุนในแต่ละสินค้ากับมูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มประเทศ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	จำนวนเงินสนับสนุน (บาท)	ประเภทสินค้าที่ให้การสนับสนุน	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาทสหรัฐ)			อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				2542	2543	2544	2542	2543	2544
7. ยุโรปตะวันออก	4,929,718	อาหารและเครื่องดื่ม (33 บริษัท) เครื่องหนัง (7 บริษัท) ของตกแต่งบ้านและของขวัญ (6 บริษัท) เครื่องสำอาง (6 บริษัท) วัสดุก่อสร้าง (6 บริษัท) สิ่งทอ (5 บริษัท) เครื่องประดับ (5 บริษัท) ของใช้เด็ก (4 บริษัท) เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (3 บริษัท) ยานพาหนะอุปกรณ์และชิ้นส่วน (2 บริษัท) เครื่องใช้ในครัว (2 บริษัท) เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน (1 บริษัท) อื่น ๆ (10 บริษัท) รวม (90 บริษัท)	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	18.86	20.88	29.20	-36.45	10.71	39.85
			ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	7.03	9.04	17.55	17.84	28.59	94.14
			ข้าว	7.97	5.90	15.56	-9.63	-25.97	163.73
			ผักกระป๋องและแปรรูป	1.24	0.71	2.93	106.76	-42.74	312.68
			เครื่องดื่ม	0.04	0	0.02	24.55	-100.00	0.00
			รองเท้าและชิ้นส่วน	3.00	2.11	2.09	-73.32	-29.67	0.00
			เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	5.49	5.43	7.33	61.13	-1.09	34.99
			ผ้าฝ้าย	3.02	3.27	3.36	12.59	8.28	2.75
			อัญมณีและเครื่องประดับ	3.30	3.23	5.74	-17.49	-2.12	77.71
			ของเล่น	1.16	1.09	1.46	-32.41	-6.03	33.94
			เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	0.22	3.59	5.96	3.70	1531.82	66.02
			รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	17.00	20.54	20.57	-0.05	20.82	0.15
			เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	1.16	1.86	1.96	-16.29	60.34	5.38
			เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	1.07	1.34	2.07	-41.35	25.23	54.48
ผลิตภัณฑ์เภสัชภัณฑ์	0.10	0.15	0.08	-83.19	50.00	-46.67			

หมายเหตุ : การเจรจาการค้า 1 กิจกรรม / บริษัท อาจจะไปดำเนินการมากกว่า 1 ประเทศ

ที่มา : สำนักพัฒนาตลาดต่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก, กรมส่งเสริมการส่งออกภายใต้โครงการสนับสนุนขยายการส่งออกไปตลาดใหม่, 2546, หน้า

ภาคผนวก ง

ตารางที่ 31-44 ว่าด้วยเรื่องผลการคำนวณมูลค่าการส่งออกโดยรวม และสินค้าออก 14 รายการ โดยวิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ (CMS)

ตารางที่ 31	ผลการคำนวณ CMS มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทย ปี 2533-2538
ตารางที่ 32	ผลการคำนวณ CMS มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทย ปี 2540-2546
ตารางที่ 33	คำนวณ CMS สินค้าประเภทปลาและสัตว์น้ำ
ตารางที่ 34	คำนวณ CMS สินค้าประเภทข้าวและผลิตภัณฑ์
ตารางที่ 35	คำนวณ CMS สินค้าประเภทผักและผลไม้
ตารางที่ 36	คำนวณ CMS สินค้าประเภทน้ำตาลและน้ำผึ้ง
ตารางที่ 37	คำนวณ CMS สินค้าประเภทยางดิบ
ตารางที่ 38	คำนวณ CMS สินค้าประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์
ตารางที่ 39	คำนวณ CMS สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่โลหะ
ตารางที่ 40	คำนวณ CMS สินค้าประเภทเครื่องมือในโรงงาน
ตารางที่ 41	คำนวณ CMS สินค้าประเภทเครื่องมือสำหรับสำนักงาน
ตารางที่ 42	คำนวณ CMS สินค้าประเภทวิทยุและวิทยุสื่อสาร
ตารางที่ 43	คำนวณ CMS สินค้าประเภทเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์
ตารางที่ 44	คำนวณ CMS สินค้าประเภทเครื่องแต่งกาย
ตารางที่ 45	คำนวณ CMS สินค้าประเภทรองเท้า
ตารางที่ 46	คำนวณ CMS สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ

ภาคผนวก จ

ตารางที่ 47-55 ว่าด้วยเรื่อง สถิติการส่งออกของไทยแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2539-2547

ตารางที่ 47	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2539
ตารางที่ 48	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2540
ตารางที่ 49	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2541
ตารางที่ 50	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2542
ตารางที่ 51	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2543
ตารางที่ 52	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2544
ตารางที่ 53	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2545
ตารางที่ 54	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2546
ตารางที่ 55	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2547

ตารางที่ 31 แสดงผลการคำนวณ cms มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตลาด	(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2533	2538	2533 = (v _j)	2538 = (v' _j)	(2)/(1) - 1 = (r _j)	(5) x (3) = (r _j v _j)	0.660 * (3) = (r v _j)	$\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$	
1. eu (15)	1,319,376.10	1,819,600.71	5,215.12	8,516.85	0.379	1,977.25	3,442.55	2,064	
2. สหรัฐฯ	390,185.11	687,051.62	5,240.02	10,078.29	0.761	3,986.79	3,458.99	4,029	
3. ญี่ปุ่น	143,939.61	246,164.23	3,967.98	9,475.33	0.710	2,818.02	2,619.30	3,059	
4. จีน	25,822.44	136,982.71	266.53	1,640.10	4.305	1,147.36	175.94	824	
5. ออสเตรเลีย	31,949.25	49,061.45	373.02	777.55	0.536	199.79	246.24	209	
6. นิวซีแลนด์	6,744.72	11,341.86	39.64	92.70	0.682	27.02	26.17	25	
7. อาเซียน*	54,909.04	156,378.27	1,054.54	4,347.68	1.848	1,948.75	696.12	2,105	
8. เอเชียอื่นส์** (3)	133,782.30	338,219.82	3,127.87	11,639.85	1.528	4,779.81	2,064.74	4,830	
9. อื่นๆ	706,501.51	1,225,437.74	3,783.99	9,870.99	0.735	2,779.40	2,497.85	2,866	
รวม	2,813,210.08	4,670,238.40	23,068.72	56,439.34	0.6601	19,664.18	15,227.89	20,010	
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{j=1}^9 r_j v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{j=1}^9 r v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{.j} v_{.ij} \right)$	

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** เอเชียอื่นส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

ตารางที่ 31 (ต่อ)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้า	(1) การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2533	(2) การส่งออกของไทย 2538	(3) 2533 = (v _i)	(4) 2538 = (v' _i)	(5) (2)/(1) - 1 = (r _i)	(6) (5) x (3) = (r _i V _i)	(7) 0.660 * (3) = (r V _i)	(8) $\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$
1. SITC 0 & 1	238,856.17	382,472.76	6,585.59	10,836.55	0.601	3,959.70	4,347.21	5,355
2. SITC 2 & 4	142,570.97	214,456.32	1,324.30	3,309.90	0.504	667.72	874.18	1,019
3. SITC 3	176,424.81	264,197.35	191.53	406.22	0.498	95.29	126.43	129
4. SITC 5	270,696.08	456,687.19	471.85	2,486.23	0.687	324.20	311.47	495
5. SITC 7	1,124,221.94	1,861,240.59	5,070.44	18,996.95	0.656	3,324.09	3,347.05	5,080
6. SITC 6 & 8	801,295.97	1,346,212.17	9,150.98	19,860.50	0.680	6,223.06	6,040.65	7,510
7. SITC 9	59,144.17	144,972.07	274.03	542.99	1.451	397.67	180.89	421
รวม	2,813,210.10	4,670,238.44	23,068.72	56,439.34	0.6601	14,991.73	15,227.89	20,010
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{i=1}^7 r_i v_i \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 r v_i \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} \right)$

ผลการวิเคราะห์

การส่งออกของไทยปี 2538							56,439.34	
การส่งออกของไทยปี 2533							<u>23,068.72</u>	
การเปลี่ยนแปลงของการส่งออก							<u>33,370.62</u>	100.0%
1. world trade effect :	$\sum_{i=1}^7 r v_i$						15,227.89	45.63
2. commodity composition effect :	$\sum_{i=1}^7 r_i v_i - \sum_{i=1}^7 r v_i$					14,991.73	15,227.89	-236.16
3. market distribution effect :	$\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} - \sum_{i=1}^7 r_i v_i$					20,009.99	14,991.73	5,018.27
4. competitiveness effect :	$\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} - \sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} - \sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij}$					23,068.72	20,009.99	13,360.63

ตารางที่ 32 แสดงผลการคำนวณ cms มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตลาด	(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2540	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2546	2540 = (v _{.j})	2546 = (v' _{.j})	(2)/(1) - 1 = (r _j)	(5) x (3) = (r _j v _{.j})	0.300 * (3) = (r v _{.j})	$\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$	
1. eu (15)	1,915,436.26	2,537,517.42	9,394.02	11,827.22	0.3248	3,050.92	2,819.20	2,748.9	
2. สหรัฐฯ	791,919.04	1,079,039.96	11,448.66	13,671.37	0.3626	4,150.87	3,435.81	3,798.3	
3. ญี่ปุ่น	246,521.88	259,663.79	8,733.88	11,406.26	0.0533	465.60	2,621.09	538.0	
4. จีน	158,277.69	316,473.64	1,790.16	5,701.32	0.9995	1,789.23	537.24	1,397.3	
5. ออสเตรเลีย	53,801.10	72,566.81	958.17	2,166.97	0.3488	334.21	287.55	371.3	
6. นิวซีแลนด์	12,287.12	15,249.19	98.44	265.91	0.2411	23.73	29.54	24.3	
7. อาเซียน*	178,118.74	180,883.58	6,163.77	10,672.91	0.0155	95.68	1,849.78	539.4	
8. เอเชียซีกส์** (3)	359,486.04	412,166.27	10,896.02	11,787.65	0.1465	1,596.74	3,269.96	2,083.2	
9. อื่นๆ	1,426,688.68	1,812,280.59	8,799.40	12,831.30	0.2703	2,378.22	2,640.75	2,025.6	
รวม	5,142,536.55	6,685,841.26	58,282.51	80,330.92	0.3001	13,885.19	17,490.92	13,526.3	
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{j=1}^9 r_j v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{j=1}^9 r v_j \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{.j} v_{.ij} \right)$	

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** เอเชียซีกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

DRU

ตารางที่ 33 จำนวน CMS สินค้าประเภทปลาและสัตว์น้ำ (SITC 03) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์^๑)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v'_j)			(v_j)	(v'_j)	
eu (15)	11,755.63	15,135.37	461.89	572.00	eu (15)	16,065.58	20,859.86	467.37	334.01
usa	4,008.84	6,062.83	608.55	1,077.16	usa	7077.70	9,187.61	1,205.50	1,392.61
japan	6,376.93	12,037.10	793.81	1,552.53	japan	11,017.31	8601.52	1,172.06	1,026.86
china	17.42	760.10	0.14	149.16	china	1,315.18	1,570.24	209.43	44.30
Australia	275.85	372.35	59.60	128.22	Australia	422.27	526.93	153.18	157.31
new zealand	33.35	41.51	6.34	15.61	new zealand	65.07	100.43	14.60	20.02
asean*	253.24	424.57	42.96	49.90	asean*	480.47	603.57	51.47	70.37
NIC**	946.14	2,589.77	125.45	374.27	NIC**	2,807.69	3,620.43	362.43	223.40
Other	2,607.54	5,545.93	159.69	528.29	Other	6,449.53	7,735.48	574.99	633.80
	26,274.937	42,969.528	2,258.427	4,447.132		45,700.801	52,806.077	4,211.044	3,902.684
			$v'_j - v_j =$	2,188.70				$v'_j - v_j =$	-308.36

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	11,293.74	14,563.37	0.290	133.72	eu (15)	15,598.21	20,525.85	0.316	147.65
usa	3,400.29	4,985.67	0.466	283.73	usa	5,872.20	7,795.00	0.327	394.73
japan	5,583.12	10,484.57	0.878	696.89	japan	9,845.25	7,574.66	-0.231	-270.31
china	17.28	610.94	34.351	4.71	china	1,105.74	1,525.94	0.380	79.59
Australia	216.25	244.12	0.129	7.68	Australia	269.09	369.62	0.374	57.23
new zealand	27.01	25.91	-0.041	-0.26	new zealand	50.46	80.41	0.593	8.67
asean*	210.28	374.67	0.782	33.59	asean*	429.00	533.20	0.243	12.50
NIC**	820.69	2,215.50	1.700	213.21	NIC**	2,445.26	3,397.03	0.389	141.07
Other	2,447.85	5,017.64	1.050	167.64	Other	5,874.54	7,101.69	0.209	120.11
	24,016.51	38,522.40	0.604	1,540.92		41,489.76	48,903.39	0.179	691.2
			$rv =$	1,364.08				$rv =$	752.45

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.314	-145.26			eu (15)	0.137	64.13		
usa	-0.138	-83.83			usa	0.149	179.32		
japan	0.274	217.43			japan	-0.409	-479.74		
china	33.747	4.63			china	0.201	42.16		
Australia	-0.475	-28.32			Australia	0.195	29.86		
new zealand	-0.645	-4.09			new zealand	0.415	6.06		
asean*	0.178	7.64			asean*	0.064	3.30		
NIC**	1.096	137.44			NIC**	0.211	76.31		
Other	0.446	71.19			Other	0.030	17.37		
		176.84					-61.22		
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp		$v_j' - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	2,188.70	1,364.08	176.84	647.78	มูลค่า	-308.36	752.45	-61.22	-999.59
%	100.00	62.32	8.08	29.60	%	-100.00	244.02	-19.85	-324.16

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 34 คำนวณ CMS สินค้าประเภทข้าวและผลิตภัณฑ์ (SITC 04) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v'_j)			(v_j)	(v'_j)	
eu (15)	12,712.21	16,324.24	58.19	69.75	eu (15)	15,451.34	18,824.73	143.45	120.67
usa	836.57	1,890.99	65.37	105.07	usa	2,512.02	3,310.10	161.68	161.27
japan	3,406.09	3,763.89	22.69	76.90	japan	4,284.65	3,762.77	114.18	99.03
china	1,792.93	3,025.11	4.43	371.98	china	729.64	449.12	174.36	98.76
Australia	77.75	135.83	12.59	14.21	Australia	169.78	234.03	23.57	31.82
new zealand	55.04	63.03	1.20	1.34	new zealand	132.59	113.20	2.78	5.58
asean*	979.61	2,350.37	258.79	452.18	asean*	2,326.33	2,215.14	484.71	393.06
NIC**	1,435.78	2,341.14	222.16	273.89	NIC**	2,495.80	2,222.21	346.94	238.84
Other	17,877.11	24,011.28	680.90	767.88	Other	29,452.27	28,277.91	851.66	943.84
	39,173.09	53,905.88	1,326.31	2,133.18		57,554.41	59,409.21	2,303.33	2,092.87
			$v'_j - v_j =$	806.87				$v'_j - v_j =$	-210.47

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	12,654.03	16,254.50	0.285	16.56	eu (15)	15,307.89	18,704.06	0.222	31.82
usa	771.20	1,785.92	1.316	86.01	usa	2,350.34	3,148.84	0.340	54.93
japan	3,383.40	3,686.99	0.090	2.04	japan	4,170.47	3,663.74	-0.122	-13.87
china	1,788.51	2,653.13	0.483	2.14	china	555.28	350.36	-0.369	-64.34
Australia	65.16	121.63	0.867	10.91	Australia	146.21	202.21	0.383	9.03
new zealand	53.84	61.69	0.146	0.17	new zealand	129.81	107.63	-0.171	-0.48
asean*	720.82	1,898.19	1.633	422.71	asean*	1,841.62	1,822.08	-0.011	-5.14
NIC**	1,213.62	2,067.24	0.703	156.26	NIC**	2,148.85	1,983.36	-0.077	-26.72
Other	17,196.21	23,243.41	0.352	239.44	Other	28,600.61	27,334.07	-0.044	-37.71
	37,846.78	51,772.70	0.368	936.24		55,251.08	57,316.34	0.037	-52.49
		$rv =$	488.02				$rv =$	86.10	

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.083	-4.85			eu (15)	0.184	26.46		
usa	0.948	61.96			usa	0.302	48.88		
japan	-0.278	-6.31			japan	-0.159	-18.14		
china	0.115	0.51			china	-0.406	-70.86		
Australia	0.499	6.28			Australia	0.346	8.15		
new zealand	-0.222	-0.27			new zealand	-0.208	-0.58		
asean*	1.265	327.48			asean*	-0.048	-23.26		
NIC**	0.335	74.52			NIC**	-0.114	-39.69		
Other	-0.016	-11.10			Other	-0.082	-69.55		
		448.22					-138.59		
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp		$v_j' - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	806.87	488.02	448.22	-129.37	มูลค่า	-210.47	86.10	-138.59	-157.98
%	100.00	60.48	55.55	-16.03	%	-100.00	40.91	-65.85	-75.06

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 35 จำนวน CMS สินค้าประเภทผักและผลไม้ (SITC 05) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v'_j)			(v_j)	(v'_j)	
eu (15)	25,716.02	38,170.31	800.04	606.71	eu (15)	36,902.45	47,524.48	539.76	415.43
usa	4,253.88	6,775.11	180.74	194.68	usa	7,837.99	11,116.19	136.09	270.70
japan	1,867.90	4,754.42	143.05	221.41	japan	4,343.63	4,638.07	194.89	185.39
china	56.39	290.56	15.68	31.01	china	742.15	759.04	44.62	205.22
Australia	240.94	386.63	16.52	23.55	Australia	392.87	559.94	24.75	24.62
new zealand	81.05	150.29	2.35	5.38	new zealand	162.30	202.25	5.51	5.41
asean*	305.25	1,030.37	28.69	54.97	asean*	1,090.39	1,303.69	74.50	68.36
NIC**	846.18	2,345.18	122.59	140.45	NIC**	2,375.61	2,125.11	240.31	102.04
Other	7,507.72	13,650.99	183.14	173.64	Other	15,044.09	19,950.32	173.33	253.86
	40,875.34	67,553.85	1,492.81	1,451.79		68,891.48	88,179.09	1,433.78	1,531.05
			$v'_j - v_j =$	-41.02			$v'_j - v_j =$	97.27	

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกซ์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	24,915.98	37,563.60	0.508	406.11	eu (15)	36,362.69	47,109.04	0.296	159.52
usa	4,073.14	6,580.43	0.616	111.26	usa	7,701.90	10,845.49	0.408	55.55
japan	1,724.85	4,533.01	1.628	232.90	japan	4,148.74	4,452.68	0.073	14.28
china	40.71	259.55	5.376	84.30	china	697.53	553.81	-0.206	-9.19
Australia	224.42	363.07	0.618	10.21	Australia	368.11	535.33	0.454	11.24
new zealand	78.70	144.91	0.841	1.98	new zealand	156.80	196.84	0.255	1.41
asean*	276.56	975.40	2.527	72.51	asean*	1,015.88	1,235.33	0.216	16.09
NIC**	723.59	2,204.74	2.047	250.94	NIC**	2,135.29	2,023.07	-0.053	-12.63
Other	7,324.58	13,477.35	0.840	153.84	Other	14,870.75	19,696.45	0.325	56.25
	39,382.53	66,102.06	0.678	1,324.04		67,457.70	86,648.04	0.284	292.51
		$rv =$	1,012.81			$rv =$	407.88		

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.171	-136.69			eu (15)	0.011	5.97		
usa	-0.063	-11.37			usa	0.124	16.83		
japan	0.950	135.85			japan	-0.211	-41.16		
china	4.697	73.66			china	-0.491	-21.89		
Australia	-0.061	-1.00			Australia	0.170	4.20		
new zealand	0.163	0.38			new zealand	-0.029	-0.16		
asean*	1.848	53.04			asean*	-0.068	-5.10		
NIC**	1.368	167.76			NIC**	-0.337	-80.99		
Other	0.162	29.59			Other	0.040	6.94		
		311.23					-115.37		
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp		$v_j' - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	-41.02	1012.81	311.23	-1365.06	มูลค่า	97.27	407.88	-115.37	-195.25
%	-100.00	2469.12	758.73	-3327.85	%	100.00	419.35	-118.61	-200.73

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 36 จำนวน CMS สินค้าประเภทน้ำตาลและน้ำผึ้ง (SITC 06) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	3,698.48	5,621.76	47.36	30.61	eu (15)	5,267.86	6,589.23	27.22	23.06
usa	679.90	1,206.08	21.23	29.75	usa	1,785.54	1,896.48	26.99	38.34
japan	296.60	482.76	158.72	175.49	japan	546.88	453.94	170.59	105.56
china	60.89	827.24	53.03	391.47	china	272.97	143.18	53.16	30.92
Australia	43.48	54.88	2.04	4.34	Australia	62.59	118.56	3.18	2.59
new zealand	33.49	43.07	2.06	0.84	new zealand	67.04	61.62	1.07	1.41
asean*	203.50	687.77	87.73	318.54	asean*	882.41	800.15	487.84	377.98
NIC**	319.63	671.60	157.35	147.22	NIC**	764.25	507.86	197.92	99.00
Other	4,367.88	8,222.48	245.88	216.81	Other	8,226.76	7,336.32	181.19	425.81
	9,703.86	17,817.64	775.40	1,315.06		17,876.31	17,907.35	1,149.16	1,104.66
			$v_j' - v_j =$	539.65				$v_j' - v_j =$	-44.50

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	3,651.12	5,591.15	0.531	25.16	eu (15)	5,240.64	6,566.18	0.253	6.89
usa	658.67	1,176.33	0.786	16.69	usa	1,758.56	1,858.13	0.057	1.53
japan	137.88	307.27	1.228	194.98	japan	376.30	348.38	-0.074	-12.66
china	7.86	435.76	54.450	2,887.76	china	219.80	112.27	-0.489	-26.01
Australia	41.44	50.55	0.220	0.45	Australia	59.42	115.97	0.952	3.02
new zealand	31.43	42.23	0.344	0.71	new zealand	65.97	60.21	-0.087	-0.09
asean*	115.77	369.23	2.189	192.08	asean*	394.57	422.18	0.070	34.13
NIC**	162.28	524.38	2.231	351.09	NIC**	566.33	408.86	-0.278	-55.03
Other	4,122.00	8,005.67	0.942	231.66	Other	8,045.57	6,910.52	-0.141	-25.56
	8,928.46	16,502.58	0.848	3,900.58		16,727.15	16,802.69	0.005	-73.78
			$rv =$	657.79				$rv =$	5.19

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.317	-15.01			eu (15)	0.248	6.76		
usa	-0.062	-1.32			usa	0.052	1.41		
japan	0.380	60.34			japan	-0.079	-13.43		
china	53.602	2,842.77			china	-0.494	-26.25		
Australia	-0.629	-1.28			Australia	0.947	3.01		
new zealand	-0.505	-1.04			new zealand	-0.092	-0.10		
asean*	1.341	117.65			asean*	0.065	31.93		
NIC**	1.383	217.60			NIC**	-0.283	-55.92		
Other	0.094	23.08			Other	-0.146	-26.38		
		3,242.79					-78.97		
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp		$v_j' - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	539.65	657.79	3,242.79	-3360.92	มูลค่า	-44.50	5.19	-78.97	29.28
%	100.00	121.89	600.90	-622.79	%	-100.00	11.66	-177.47	65.81

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 37 จำนวน CMS สินค้าประเภทยางดิบ (SITC 23) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	2,883.54	3,462.06	107.54	331.96	eu (15)	3,095.32	3,538.90	223.12	267.67
usa	1,073.78	2,066.87	77.24	353.51	usa	1,625.81	1,612.69	241.06	257.75
japan	662.90	1,168.74	343.05	828.77	japan	885.11	903.54	581.25	547.67
china	334.09	800.64	124.26	217.71	china	944.06	2,020.80	276.02	739.28
Australia	68.50	116.21	2.37	8.33	Australia	74.11	72.18	6.84	7.23
new zealand	15.80	26.59	0.21	0.81	new zealand	18.21	21.34	0.54	0.89
asean*	210.09	542.67	32.19	156.65	asean*	541.30	805.43	152.01	434.06
NIC**	829.45	1,267.88	174.45	319.71	NIC**	1,053.16	894.94	223.51	311.48
Other	2,064.34	2,918.99	61.63	244.59	Other	2,752.71	3,127.96	157.29	332.39
	8,142.49	12,370.65	922.94	2,462.04		10,989.78	12,997.77	1,861.64	2,898.42
			$v_j' - v_j =$	1,539.10				$v_j' - v_j =$	1,036.78

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกซ์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	2,775.99	3,130.10	0.128	13.72	eu (15)	2,872.19	3,271.23	0.139	31.00
usa	996.54	1,713.37	0.719	55.56	usa	1,384.75	1,354.93	-0.022	-5.19
japan	319.85	339.96	0.063	21.57	japan	303.85	355.87	0.171	99.50
china	209.83	582.93	1.778	220.94	china	668.04	1,281.51	0.918	253.48
Australia	66.12	107.87	0.631	1.50	Australia	67.27	64.95	-0.034	-0.24
new zealand	15.59	25.79	0.654	0.14	new zealand	17.67	20.45	0.158	0.09
asean*	177.90	386.02	1.170	37.66	asean*	389.30	371.37	-0.046	-7.00
NIC**	655.01	948.17	0.448	78.08	NIC**	829.65	583.46	-0.297	-66.33
Other	2,002.71	2,674.39	0.335	20.67	Other	2,595.42	2,795.57	0.077	12.13
	7,219.55	9,908.61	0.372	449.84		9,128.14	10,099.35	0.106	317.44
		$rv =$	343.77				$rv =$	198.07	

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003					
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			
eu (15)	-0.245	-26.34		eu (15)	0.033	7.26			
usa	0.347	26.79		usa	-0.128	-30.84			
japan	-0.310	-106.20		japan	0.065	37.66			
china	1.406	174.66		china	0.812	224.11			
Australia	0.259	0.61		Australia	-0.141	-0.96			
new zealand	0.281	0.06		new zealand	0.051	0.03			
asean*	0.797	25.67		asean*	-0.152	-23.17			
NIC**	0.075	13.10		NIC**	-0.403	-90.11			
Other	-0.037	-2.29		Other	-0.029	-4.61			
		106.07				119.37			
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp	
มูลค่า	1,539.10	343.77	106.07	1,089.26	มูลค่า	1,036.78	198.07	119.37	719.34
%	100.00	22.34	6.89	70.77	%	100.00	19.10	11.51	69.38

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 38 จำนวน CMS สินค้าประเภทผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ (SITC 65) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	45,511.04	53,814.92	290.69	400.03	eu (15)	54,018.58	51,517.35	414.46	288.74
usa	4,939.18	9,359.49	119.81	199.91	usa	11,343.57	16,169.40	246.80	261.88
japan	2,712.47	5,138.12	56.02	114.15	japan	4,842.79	4,510.64	125.07	161.76
china	760.21	13,015.34	6.95	53.68	china	15,167.01	15,492.64	69.50	118.63
Australia	1,082.86	1,540.59	32.63	68.13	Australia	1,536.75	1,467.86	61.88	44.33
new zealand	269.73	389.66	4.28	4.47	new zealand	366.20	356.82	5.68	7.73
asean*	2,623.51	6,821.29	41.73	220.50	asean*	7,299.09	8,648.75	239.83	343.28
NIC**	5,834.28	17,549.33	136.50	323.22	NIC**	16,250.18	15,071.86	303.79	236.36
Other	20,351.17	39,928.63	239.28	553.29	Other	44,433.38	58,294.00	553.33	698.68
	84,084.45	147,557.37	927.90	1,937.37		155,257.56	171,529.32	2,020.33	2,161.39
			$v_j' - v_j =$	1,009.47				$v_j' - v_j =$	141.06

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	45,220.35	53,414.90	0.181	52.68	eu (15)	53,604.13	51,228.61	-0.044	-18.37
usa	4,819.37	9,159.58	0.901	107.90	Usa	11,096.77	15,907.52	0.434	106.99
japan	2,656.44	5,023.98	0.891	49.93	Japan	4,717.72	4,348.88	-0.078	-9.78
china	753.26	12,961.65	16.207	112.60	China	15,097.51	15,374.01	0.018	1.27
Australia	1,050.23	1,472.46	0.402	13.12	Australia	1,474.87	1,423.53	-0.035	-2.15
new zealand	265.46	385.19	0.451	1.93	new zealand	360.53	349.09	-0.032	-0.18
asean*	2,581.78	6,600.79	1.557	64.96	asean*	7,059.27	8,305.47	0.177	42.34
NIC**	5,697.78	17,226.12	2.023	276.18	NIC**	15,946.39	14,835.51	-0.070	-21.16
Other	20,111.88	39,375.33	0.958	229.19	Other	43,880.05	57,595.32	0.313	172.95
	83,156.55	145,620.00	0.751	908.48		153,237.23	169,367.93	0.105	271.91
			$rv =$	697.00				$rv =$	212.67

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			Mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.570	-165.68			eu (15)	-0.150	-62.00		
usa	0.149	17.90			Usa	0.328	81.01		
japan	0.140	7.85			Japan	-0.183	-22.94		
china	15.456	107.38			China	-0.087	-6.04		
Australia	-0.349	-11.39			Australia	-0.140	-8.67		
new zealand	-0.300	-1.28			new zealand	-0.137	-0.78		
asean*	0.806	33.61			asean*	0.071	17.09		
NIC**	1.272	173.65			NIC**	-0.175	-53.14		
Other	0.207	49.45			Other	0.207	114.70		
		211.48					59.24		
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp		$v_j' - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	1009.47	697.00	211.48	100.99	มูลค่า	141.06	212.67	59.24	-130.86
%	100.00	69.05	20.95	10.00	%	100.00	150.77	42.00	-92.77

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 39 จำนวน CMS สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่โลหะ (SITC 66) ช่วงก่อนและหลัง
วิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์^๑)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v'_j)			(v_j)	(v'_j)	
eu (15)	29,016.73	37,871.79	273.24	414.64	eu (15)	35,541.79	44,908.72	295.95	434.37
usa	9,278.93	14,176.71	205.45	236.85	usa	17,226.33	24,458.16	247.04	311.76
japan	4,285.21	5,550.86	275.00	242.29	japan	4,389.34	3,936.21	145.64	251.04
china	249.12	1,164.72	0.71	4.76	china	1,610.54	3,139.86	3.13	50.38
Australia	642.02	827.79	24.81	30.50	Australia	867.21	1,127.20	27.36	38.53
new zealand	109.15	183.05	3.08	7.23	new zealand	188.83	235.40	7.93	14.30
asean*	758.67	2,475.54	18.64	188.33	asean*	2,902.29	2,033.43	280.71	244.00
NIC**	4,081.06	9,068.69	122.49	472.49	NIC**	8,720.70	11,125.41	271.48	146.51
Other	16,726.88	29,446.99	154.46	263.82	Other	34,384.79	44,705.38	296.66	381.48
	65,147.76	100,766.14	1,077.89	1,860.91		105,831.83	135,669.77	1,575.89	1,872.37
			$v'_j - v_j =$	783.02				$v'_j - v_j =$	296.47

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	28,743.49	37,457.15	0.303	82.83	eu (15)	35,245.84	44,474.35	0.262	77.49
usa	9,073.47	13,939.86	0.536	110.19	Usa	16,979.29	24,146.40	0.422	104.28
japan	4,010.21	5,308.58	0.324	89.04	Japan	4,243.70	3,685.17	-0.132	-19.17
china	248.41	1,159.96	3.670	2.60	China	1,607.41	3,089.48	0.922	2.89
Australia	617.20	797.29	0.292	7.24	Australia	839.85	1,088.68	0.296	8.11
new zealand	106.07	175.82	0.658	2.03	new zealand	180.91	221.10	0.222	1.76
asean*	740.02	2,287.21	2.091	38.98	asean*	2,621.58	1,789.43	-0.317	-89.10
NIC**	3,958.57	8,596.20	1.172	143.50	NIC**	8,449.22	10,978.90	0.299	81.28
Other	16,572.42	29,183.17	0.761	117.54	Other	34,088.13	44,323.90	0.300	89.08
	64,069.87	98,905.23	0.544	593.95		104,255.93	133,797.40	0.283	256.61
			$rv =$	586.06				$rv =$	446.54

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003					
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		Mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			
eu (15)	-0.241	-65.73		eu (15)	-0.022	-6.37			
usa	-0.007	-1.52		Usa	0.139	34.28			
japan	-0.220	-60.49		Japan	-0.415	-60.44			
china	3.126	2.22		China	0.639	2.00			
Australia	-0.252	-6.25		Australia	0.013	0.35			
new zealand	0.114	0.35		new zealand	-0.061	-0.48			
asean*	1.547	28.84		asean*	-0.601	-168.64			
NIC**	0.628	76.90		NIC**	0.016	4.36			
Other	0.217	33.56		Other	0.017	5.02			
		7.89				-189.93			
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp	
มูลค่า	783.02	586.06	7.89	189.07	มูลค่า	296.47	446.54	-189.93	39.87
%	100.00	74.85	1.01	24.15	%	100.00	150.62	-64.06	13.45

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 40 จำนวน CMS สินค้าประเภทเครื่องมือในโรงงาน (SITC 74) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	56,715.61	73,964.62	66.94	158.86	eu (15)	75,238.87	103,579.55	201.87	627.76
usa	12,984.06	22,399.32	81.71	168.13	usa	24,708.23	36,166.03	177.89	255.23
japan	2,664.66	4,192.84	207.72	484.58	japan	4,645.22	6,713.40	365.93	487.42
china	1,569.34	8,014.72	1.04	27.68	china	7,493.99	12,833.94	38.00	102.86
Australia	1,816.38	2,723.16	4.91	38.19	Australia	3,041.59	4,015.79	64.16	200.41
new zealand	288.41	496.14	0.15	2.23	new zealand	493.61	620.02	3.33	15.02
asean*	3,080.67	8,083.60	23.56	134.81	asean*	9,562.27	6,978.01	206.95	304.97
NIC**	7,175.07	16,301.08	68.76	514.77	NIC**	14,492.08	13,751.30	443.02	332.01
Other	37,945.75	58,436.71	31.47	243.21	Other	66,890.55	84,131.70	290.38	550.87
	124,239.96	194,612.20	486.25	1,772.46		206,566.42	268,789.74	1,791.51	2,876.56
			$v_j' - v_j =$	1286.21				$v_j' - v_j =$	1085.04

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	56,648.67	73,805.76	0.303	20.27	eu (15)	75,037.00	102,951.79	0.372	75.10
usa	12,902.36	22,231.19	0.723	59.08	usa	24,530.34	35,910.81	0.464	82.53
japan	2,456.94	3,708.26	0.509	105.79	japan	4,279.30	6,225.98	0.455	166.46
china	1,568.31	7,987.04	4.093	4.25	china	7,455.99	12,731.08	0.707	26.88
Australia	1,811.47	2,684.97	0.482	2.37	Australia	2,977.43	3,815.38	0.281	18.06
new zealand	288.26	493.92	0.713	0.11	new zealand	490.29	605.00	0.234	0.78
asean*	3,057.11	7,948.79	1.600	37.70	asean*	9,355.32	6,673.05	-0.287	-59.33
NIC**	7,106.32	15,786.32	1.221	83.98	NIC**	14,049.07	13,419.28	-0.045	-19.86
Other	37,914.27	58,193.50	0.535	16.83	Other	66,600.17	83,580.83	0.255	74.04
	123,753.71	192,839.74	0.558	330.37		204,774.91	265,913.18	0.299	364.65
			$rv =$	271.45				$rv =$	534.88

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003					
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			
eu (15)	-0.255	-17.09		eu (15)	0.073	14.83			
usa	0.165	13.46		usa	0.165	29.42			
japan	-0.049	-10.17		japan	0.156	57.21			
china	3.535	3.67		china	0.409	15.54			
Australia	-0.076	-0.37		Australia	-0.017	-1.10			
new zealand	0.155	0.02		new zealand	-0.065	-0.21			
asean*	1.042	24.55		asean*	-0.585	-121.12			
NIC**	0.663	45.60		NIC**	-0.343	-152.13			
Other	-0.023	-0.74		Other	-0.044	-12.66			
		58.92				-170.23			
	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp	
มูลค่า	1,286.21	271.45	58.92	955.84	มูลค่า	1,085.04	534.88	-170.23	720.39
%	100.00	21.10	4.58	74.31	%	100.00	49.30	-15.69	66.39

หมายเหตุ : $v'_j - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 41 สินค้าประเภทเครื่องมือสำหรับสำนักงาน (SITC 75) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	65,084.80	101,556.96	210.61	1,113.32	eu (15)	121,228.85	134,144.83	1,321.97	1,468.68
usa	25,124.77	53,174.43	506.05	1,237.71	usa	61,796.73	71,554.96	1,679.37	1,341.35
japan	4,805.59	12,503.00	141.71	498.66	japan	15,464.44	18,838.32	705.41	563.62
china	306.18	3,902.57	0.01	25.36	china	5,765.04	25,095.60	231.27	1,175.17
Australia	2,173.29	3,598.75	1.70	45.15	Australia	4,031.72	4,018.52	73.90	62.53
new zealand	359.40	670.31	0.13	4.98	new zealand	720.70	743.55	3.51	7.40
asean*	1,451.57	5,209.41	55.23	137.05	asean*	8,734.16	11,687.65	598.48	458.38
NIC**	6,213.13	19,646.35	598.85	2,422.17	NIC**	24,949.87	40,571.88	2,381.13	2,407.50
Other	14,806.27	30,214.87	48.08	208.18	Other	38,357.42	52,860.75	448.45	806.96
	120,324.99	230,476.66	1,562.40	5,692.58		281,048.94	359,516.06	7,443.48	8,291.60
			$v_j' - v_j =$	4130.18				$v_j' - v_j =$	848.11

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกซ์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	64,874.18	100,443.64	0.548	115.48	eu (15)	119,906.88	132,676.15	0.106	140.78
usa	24,618.72	51,936.71	1.110	561.54	usa	60,117.37	70,213.61	0.168	282.04
japan	4,663.87	12,004.35	1.574	223.04	japan	14,759.03	18,274.70	0.238	168.03
china	306.17	3,877.21	11.664	0.14	china	5,533.77	23,920.43	3.323	768.42
Australia	2,171.58	3,553.59	0.636	1.08	Australia	3,957.82	3,955.99	0.000	-0.03
new zealand	359.27	665.34	0.852	0.11	new zealand	717.19	736.15	0.026	0.09
asean*	1,396.34	5,072.36	2.633	145.41	asean*	8,135.68	11,229.27	0.380	227.57
NIC**	5,614.27	17,224.18	2.068	1,238.39	NIC**	22,568.74	38,164.37	0.691	1,645.43
Other	14,758.19	30,006.69	1.033	49.68	Other	37,908.98	52,053.79	0.373	167.33
	118,762.59	224,784.09	0.893	2,334.87		273,605.46	351,224.46	0.284	3,399.65
			$rv =$	1,394.78				$rv =$	2,111.64

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.344	-72.54			eu (15)	-0.177	-234.25		
usa	0.217	109.78			usa	-0.116	-194.38		
japan	0.681	96.53			japan	-0.045	-32.09		
china	10.771	0.13			china	3.039	702.81		
Australia	-0.256	-0.44			Australia	-0.284	-21.00		
new zealand	-0.041	-0.01			new zealand	-0.257	-0.90		
asean*	1.740	96.10			asean*	0.097	57.79		
NIC**	1.175	703.78			NIC**	0.407	969.93		
Other	0.141	6.76			Other	0.089	40.11		
		940.09					1,288.01		
	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp		$v'_j - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	4,130.18	1,394.78	940.09	1,795.31	มูลค่า	848.11	2,111.64	1,288.01	-2,551.54
%	100.00	33.77	22.76	43.47	%	100.00	248.98	151.87	-300.85

หมายเหตุ : $v'_j - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 42 คำนวณ CMS สินค้าประเภทวิทยุแลวิทยุสื่อสาร (SITC 76) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์^๑)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	37,302.27	54,504.93	294.01	432.48	eu (15)	61,623.75	103,738.81	612.38	813.05
usa	17,090.02	35,404.42	462.73	875.22	usa	38,345.50	65,323.43	1,086.27	1,522.14
japan	2,146.47	9,441.26	115.24	677.89	japan	9,665.45	13,526.16	551.68	869.89
china	1,293.20	10,328.73	0.45	5.99	china	9,682.32	22,639.27	16.45	102.49
Australia	1,289.07	2,683.21	6.33	48.30	Australia	2,652.41	3,726.29	77.86	58.07
new zealand	371.67	537.41	0.42	1.64	new zealand	461.48	573.20	5.14	3.74
asean*	2,514.75	8,950.48	10.80	160.61	asean*	9,311.61	9,064.07	173.09	383.86
NIC**	6,961.31	20,865.81	108.41	602.21	NIC**	20,867.01	28,734.17	506.95	626.07
Other	21,313.97	39,749.18	58.60	227.96	Other	49,412.55	66,459.20	297.44	502.85
	90,282.73	182,465.42	1,056.99	3,032.31		202,022.08	313,784.59	3,327.26	4882.17
			$v_j' - v_j =$	1975.31				$v_j' - v_j =$	1,554.91

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ส่องกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	37,008.26	54,072.45	0.461	135.57	eu (15)	61,011.37	102,925.75	0.687	420.70
usa	16,627.29	34,529.20	1.077	498.20	Usa	37,259.23	63,801.29	0.712	773.82
japan	2,031.23	8,763.37	3.314	381.94	Japan	9,113.77	12,656.27	0.389	214.44
china	1,292.75	10,322.74	6.985	3.14	China	9,665.87	22,536.78	1.332	21.90
Australia	1,282.74	2,634.90	1.054	6.67	Australia	2,574.55	3,668.21	0.425	33.08
new zealand	371.25	535.77	0.443	0.19	new zealand	456.34	569.46	0.248	1.27
asean*	2,503.94	8,789.87	2.510	27.12	asean*	9,138.52	8,680.20	-0.050	-8.68
NIC**	6,852.90	20,263.61	1.957	212.15	NIC**	20,360.07	28,108.10	0.381	192.92
Other	21,255.37	39,521.22	0.859	50.36	Other	49,115.11	65,956.36	0.343	101.99
	89,225.73	179,433.11	1.011	1,315.33		198,694.82	308,902.42	0.555	1,751.44
			$rv =$	1,068.62				$rv =$	1,845.49

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			Mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.550	-161.68			eu (15)	0.132	81.04		
usa	0.066	30.38			Usa	0.158	171.31		
japan	2.303	265.43			Japan	-0.166	-91.56		
china	5.974	2.69			China	0.777	12.78		
Australia	0.043	0.27			Australia	-0.130	-10.11		
new zealand	-0.568	-0.24			new zealand	-0.307	-1.58		
asean*	1.499	16.20			asean*	-0.605	-104.69		
NIC**	0.946	102.55			NIC**	-0.174	-88.26		
Other	-0.152	-8.89			Other	-0.212	-62.99		
		246.71					-94.05		
	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp		$v'_j - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	1,975.31	1,068.62	246.71	659.98	มูลค่า	1,554.91	1,845.49	-94.05	-196.53
%	100.00	54.10	12.49	33.41	%	100.00	118.69	-6.05	-12.64

หมายเหตุ : $v'_j - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 43 คำนวณ CMS สินค้าประเภทเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ (SITC 77) ช่วงก่อนและหลัง
วิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	71,161.94	127,281.49	220.71	866.56	eu (15)	138,985.78	165,231.22	1,080.55	1,604.24
usa	24,700.79	71,728.14	594.69	1,480.00	usa	77,543.27	83,257.50	1,736.38	1,760.16
japan	6,532.69	18,482.94	152.48	1,027.93	japan	21,146.18	28,102.05	1,045.02	2,220.42
china	1,428.48	9,913.79	0.21	37.78	china	13,785.57	54,383.86	67.91	569.08
Australia	1,697.33	3,299.61	26.17	41.73	Australia	3,118.00	4,008.12	36.99	76.55
new zealand	412.39	598.00	0.42	2.15	new zealand	599.13	674.54	3.28	9.01
asean*	8,138.47	33,821.92	94.16	410.15	asean*	40,760.92	53,129.86	513.57	1,448.91
NIC**	17,695.10	58,029.23	366.41	1,893.04	NIC**	61,708.62	93,125.63	1,639.62	2,345.34
Other	42,239.19	91,583.87	84.27	548.61	Other	101,223.53	131,837.65	705.12	1,910.69
	174,006.38	414,738.98	1,539.52	6,307.95		458,870.99	613,750.43	6,828.44	11,944.40
			$v_j' - v_j =$	4,768.43				$v_j' - v_j =$	5,115.97

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ส่องกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	70,941.23	126,414.93	0.782	172.59	eu (15)	137,905.23	163,626.98	0.187	201.54
usa	24,106.10	70,248.13	1.914	1,138.32	Usa	75,806.89	81,497.34	0.075	130.34
japan	6,380.21	17,455.02	1.736	264.68	Japan	20,101.15	25,881.62	0.288	300.52
china	1,428.27	9,876.01	5.915	1.24	China	13,717.66	53,814.78	2.923	198.50
Australia	1,671.16	3,257.88	0.949	24.85	Australia	3,081.01	3,931.58	0.276	10.21
new zealand	411.97	595.85	0.446	0.19	new zealand	595.85	665.53	0.117	0.38
asean*	8,044.30	33,411.78	3.153	296.94	asean*	40,247.35	51,680.95	0.284	145.90
NIC**	17,328.69	56,136.19	2.239	820.56	NIC**	60,068.99	90,780.28	0.511	838.29
Other	42,154.93	91,035.25	1.160	97.71	Other	100,518.41	129,926.96	0.293	206.30
	172,466.86	408,431.03	1.368	2,817.06		452,042.55	601,806.03	0.331	2,031.97
			$rv =$	2,106.32				$rv =$	2,262.29

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			Mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.586	-129.38			eu (15)	-0.145	-156.45		
usa	0.546	324.67			Usa	-0.256	-444.93		
japan	0.368	56.06			Japan	-0.044	-45.70		
china	4.547	0.95			China	2.592	176.00		
Australia	-0.419	-10.96			Australia	-0.055	-2.04		
new zealand	-0.922	-0.39			new zealand	-0.214	-0.70		
asean*	1.785	168.11			asean*	-0.047	-24.25		
NIC**	0.871	319.26			NIC**	0.180	295.07		
Other	-0.209	-17.58			Other	-0.039	-27.31		
		710.74					-230.32		
	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp		$v'_j - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	4,768.43	2,106.32	710.74	1,951.37	มูลค่า	5,115.97	2,262.29	-230.32	3,084.00
%	100.00	44.17	14.91	40.92	%	100.00	44.22	-4.50	60.28

หมายเหตุ : $v'_j - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 44 จำนวน CMS สินค้าประเภทเครื่องแต่งกาย (SITC 84) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	42,933.79	66,924.76	901.10	843.85	eu (15)	77,403.12	91,389.02	848.86	881.81
usa	11,428.32	29,277.48	540.15	1,247.00	usa	35,895.62	47,594.71	1,567.78	1,871.96
japan	4,890.60	16,236.44	221.48	497.28	japan	14,963.27	17,422.04	383.22	251.59
china	48.29	1,230.84	0.24	1.90	china	2,229.87	3,078.39	2.28	2.65
Australia	301.81	1,250.63	24.31	39.36	Australia	1,482.54	2,215.91	25.66	30.99
new zealand	104.77	278.57	2.59	5.71	new zealand	340.01	420.41	3.73	4.30
asean*	198.49	678.54	26.87	63.46	asean*	900.82	1,358.76	31.32	47.84
NIC**	1,184.70	10,071.01	126.81	449.25	NIC**	15,572.20	14,633.56	90.75	66.90
Other	12,275.61	27,567.56	973.23	1,860.60	Other	32,498.82	42,589.54	732.14	456.68
	73,366.37	153,515.83	2,816.77	5,008.42		181,286.28	220,702.33	3,685.74	3,614.72
			$v_j' - v_j =$	2,191.64				$v_j' - v_j =$	-71.02

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	42,032.69	66,080.91	0.572	515.55	eu (15)	76,554.26	90,507.21	0.182	154.72
usa	10,888.17	28,030.48	1.574	850.40	Usa	34,327.84	45,722.74	0.332	520.41
japan	4,669.13	15,739.17	2.371	525.10	Japan	14,580.05	17,170.45	0.178	68.09
china	48.05	1,228.94	24.577	5.90	China	2,227.59	3,075.75	0.381	0.87
Australia	277.50	1,211.27	3.365	81.81	Australia	1,456.88	2,184.91	0.500	12.82
new zealand	102.18	272.86	1.670	4.32	new zealand	336.28	416.11	0.237	0.89
asean*	171.62	615.08	2.584	69.43	asean*	869.50	1,310.92	0.508	15.90
NIC**	1,057.89	9,621.76	8.095	1,026.52	NIC**	15,481.45	14,566.65	-0.059	-5.36
Other	11,302.38	25,706.96	1.274	1,240.36	Other	31,766.68	42,132.86	0.326	238.91
	70,549.60	148,507.42	1.105	4,319.39		177,600.53	217,087.61	0.222	1,007.24
			$rv =$	3,112.55				$rv =$	819.47

ตารางที่ 44 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	(r _j - r)	(r _j - r)v			Mk	(r _j - r)	(r _j - r)v		
eu (15)	-0.533	-480.18			eu (15)	-0.040	-34.02		
usa	0.469	253.54			Usa	0.110	171.84		
japan	1.266	280.37			Japan	-0.045	-17.12		
china	23.472	5.63			China	0.158	0.36		
Australia	2.260	54.95			Australia	0.277	7.12		
new zealand	0.565	1.46			new zealand	0.015	0.06		
asean*	1.479	39.74			asean*	0.285	8.94		
NIC**	6.990	886.40			NIC**	-0.281	-25.54		
Other	0.169	164.93			Other	0.104	76.13		
		1,206.84					187.77		
	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp		$v'_j - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	2191.64	3,112.55	1,206.84	-2,127.75	มูลค่า	-71.02	819.47	187.77	-1,078.26
%	100.00	142.02	55.07	-97.08	%	-100.00	1,153.88	264.39	-1,518.27

หมายเหตุ : $v'_j - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 45 จำนวน CMS สินค้าประเภทรองเท้า (SITC 85) ช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	12,137.35	16,563.14	331.86	387.50	eu (15)	18,400.90	21,583.17	378.71	281.99
usa	5,896.65	13,152.88	324.24	411.45	usa	14,159.58	12,444.21	415.97	291.31
japan	851.79	2,563.31	7.51	43.18	japan	2,630.37	2,466.61	33.97	44.51
china	11.80	292.55	0.09	18.80	china	455.22	484.07	0.50	3.44
Australia	158.92	422.81	7.78	25.80	Australia	461.90	446.80	11.70	9.80
new zealand	36.61	78.14	1.08	1.23	new zealand	88.79	85.75	1.69	1.08
asean*	243.64	516.01	3.63	70.38	asean*	572.85	612.73	22.39	18.89
NIC**	424.62	1,615.75	19.35	121.34	NIC**	1,838.04	1,555.18	26.77	25.33
Other	3,837.36	9,006.85	95.28	1,078.60	Other	9,577.64	10,657.32	247.10	125.90
	23,598.74	44,211.46	790.82	2,158.27		48,185.30	50,335.83	1,138.79	802.27
			$v_j - v_j' =$	1,367.45				$v_j' - v_j =$	-336.53

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกซ์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	11,805.49	16,175.64	0.370	122.85	eu (15)	18,022.19	21,301.17	0.182	68.90
usa	5,572.40	12,741.44	1.287	417.15	Usa	13,743.61	12,152.90	-0.116	-48.15
japan	844.29	2,520.13	1.985	14.90	Japan	2,596.40	2,422.09	-0.067	-2.28
china	11.71	273.75	22.373	1.97	China	454.72	480.63	0.057	0.03
Australia	151.14	397.01	1.627	12.66	Australia	450.20	437.00	-0.029	-0.34
new zealand	35.53	76.91	1.165	1.26	new zealand	87.10	84.67	-0.028	-0.05
asean*	240.01	445.64	0.857	3.11	asean*	550.46	593.84	0.079	1.76
NIC**	405.27	1,494.41	2.687	52.00	NIC**	1,811.27	1,529.84	-0.155	-4.16
Other	3,742.07	7,928.25	1.119	106.59	Other	9,330.55	10,531.42	0.129	31.80
	22,807.91	42,053.18	0.844	732.49		47,046.51	49,533.56	0.053	47.52
		$rv =$	667.30				$rv =$	60.20	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			Mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.474	-157.18			eu (15)	0.129	48.88		
usa	0.443	143.55			Usa	-0.169	-70.13		
japan	1.141	8.57			Japan	-0.120	-4.08		
china	21.529	1.90			China	0.004	0.00		
Australia	0.783	6.09			Australia	-0.082	-0.96		
new zealand	0.321	0.35			new zealand	-0.081	-0.14		
asean*	0.013	0.05			asean*	0.026	0.58		
NIC**	1.844	35.67			NIC**	-0.208	-5.57		
Other	0.275	26.19			Other	0.076	18.74		
		65.19					-12.68		
	$v'_j - v_j$	rv	mk	cp		$v'_j - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	1,367.45	667.30	65.19	634.96	มูลค่า	-336.53	60.20	-12.68	-384.05
%	100.00	48.80	4.77	46.43	%	-100.00	17.89	-3.77	-114.12

หมายเหตุ : $v'_j - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 46 จำนวน CMS สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ (SITC 89) ช่วงก่อนและ
หลังวิกฤตเศรษฐกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ฯ)

	ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995				หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
	World		Thailand		World		Thailand		
	1990	1995	1990	1995	1997	2003	1997	2003	
			(v_j)	(v_j')			(v_j)	(v_j')	
eu (15)	54,671.56	73,475.76	376.04	735.76	eu (15)	76,260.62	102,339.03	648.26	736.45
usa	14,568.03	34,396.16	672.39	942.65	usa	40,440.31	55,539.92	795.92	1,113.14
japan	7,486.76	10,625.28	215.40	536.06	japan	10,583.59	12,647.44	483.71	461.24
china	330.18	2,854.27	2.08	11.91	china	3,393.11	5,046.50	3.88	32.08
Australia	1,724.47	2,864.63	42.83	74.81	Australia	2,980.07	4,211.07	57.16	158.34
new zealand	361.68	608.92	3.35	12.00	new zealand	676.46	970.39	5.06	10.30
asean*	1,468.87	4,194.87	16.46	124.85	asean*	5,252.29	4,478.16	90.85	147.59
NIC**	4,817.71	14,215.19	87.25	636.19	NIC**	14,858.86	15,580.69	322.26	187.27
Other	26,077.01	46,686.35	125.21	657.96	Other	51,069.10	65,251.50	346.72	429.39
	111,506.27	189,921.44	1,541.01	3,732.19		205,514.40	266,064.70	2,753.82	3,275.79
			$v_j' - v_j =$	2,191.18			$v_j' - v_j =$	521.97	

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** อาเซียนนิกซ์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$	Rv	World - Thailand		r_j	$r_j * v_j$
	1990	1995				1997	2003		
eu (15)	54,295.51	72,740.00	0.34	127.74	eu (15)	75,612.35	101,602.58	0.34	222.83
usa	13,895.64	33,453.50	1.41	946.38	Usa	39,644.39	54,426.79	0.37	296.78
japan	7,271.37	10,089.22	0.39	83.47	Japan	10,099.88	12,186.20	0.21	99.92
china	328.09	2,842.36	7.66	15.95	China	3,389.23	5,014.42	0.48	1.86
Australia	1,681.64	2,789.82	0.66	28.22	Australia	2,922.91	4,052.74	0.39	22.10
new zealand	358.33	596.92	0.67	2.23	new zealand	671.40	960.09	0.43	2.18
asean*	1,452.41	4,070.02	1.80	29.66	asean*	5,161.44	4,330.57	-0.16	-14.62
NIC**	4,730.47	13,578.99	1.87	163.20	NIC**	14,536.60	15,393.42	0.06	18.99
Other	25,951.80	46,028.39	0.77	96.87	Other	50,722.38	64,822.11	0.28	96.38
	109,965.26	186,189.24	0.69	1,493.73		202,760.58	262,788.92	0.30	746.41
			$rv =$	1,068.18			$rv =$	815.28	

ตารางที่ 46 (ต่อ)

ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1990-1995					หลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997-2003				
mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$			Mk	$(r_j - r)$	$(r_j - r)v$		
eu (15)	-0.353	-132.92			eu (15)	0.048	30.91		
usa	0.714	480.30			Usa	0.077	61.14		
japan	-0.306	-65.83			Japan	-0.089	-43.29		
china	6.970	14.51			China	0.183	0.71		
Australia	-0.034	-1.46			Australia	0.090	5.17		
new zealand	-0.027	-0.09			new zealand	0.134	0.68		
asean*	1.109	18.25			asean*	-0.457	-41.52		
NIC**	1.177	102.72			NIC**	-0.237	-76.41		
Other	0.080	10.07			Other	-0.018	-6.27		
		425.56					-68.87		
	$v_j' - v_j$	rv	mk	cp		$v_j' - v_j$	rv	mk	cp
มูลค่า	2,191.18	1,068.18	425.56	697.44	มูลค่า	521.97	815.28	-68.87	-224.44
%	100.00	48.75	19.42	31.83	%	100.00	156.19	-13.20	-43.00

หมายเหตุ : $v_j' - v_j$ คือ มูลค่าส่งออกที่เปลี่ยนแปลงไป

rv คือ ผลจากการขยายตัวของโลก

mk คือ ผลจากการกระจายตลาด

cp คือ ผลจากความสามารถในการแข่งขัน

ตารางที่ 39 แสดงผลการคำนวณ cms มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2533-2538)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตลาด	(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2533	2538	2533 = (v _j)	2538 = (v' _j)	(2)/(1) - 1 = (r _j)	(5) x (3) = (r _j v _j)	0.660 * (3) = (r v _j)	$\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$	
1. eu (15)	1,319,376.10	1,819,600.71	5,215.12	8,516.85	0.379	1,977.25	3,442.55	2,064	
2. สหรัฐฯ	390,185.11	687,051.62	5,240.02	10,078.29	0.761	3,986.79	3,458.99	4,029	
3. ญี่ปุ่น	143,939.61	246,164.23	3,967.98	9,475.33	0.710	2,818.02	2,619.30	3,059	
4. จีน	25,822.44	136,982.71	266.53	1,640.10	4.305	1,147.36	175.94	824	
5. ออสเตรเลีย	31,949.25	49,061.45	373.02	777.55	0.536	199.79	246.24	209	
6. นิวซีแลนด์	6,744.72	11,341.86	39.64	92.70	0.682	27.02	26.17	25	
7. อาเซียน*	54,909.04	156,378.27	1,054.54	4,347.68	1.848	1,948.75	696.12	2,105	
8. เอเชียติกส์** (3)	133,782.30	338,219.82	3,127.87	11,639.85	1.528	4,779.81	2,064.74	4,830	
9. อื่นๆ	706,501.51	1,225,437.74	3,783.99	9,870.99	0.735	2,779.40	2,497.85	2,866	
รวม	2,813,210.08	4,670,238.40	23,068.72	56,439.34	0.6601	19,664.18	15,227.89	20,010	
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{j=1}^9 r_j v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{j=1}^9 r v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{.j} v_{.ij} \right)$	

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** เอเชียติกส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

ตารางที่ 39 (ต่อ)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้า	(1) การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2533	(2) การส่งออกของไทย 2538	(3) 2533 = (v _i)	(4) 2538 = (v' _i)	(5) (2)/(1) - 1 = (r _i)	(6) (5) x (3) = (r _i V _i)	(7) 0.660 * (3) = (r V _i)	(8) $\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$
1. SITC 0 & 1	238,856.17	382,472.76	6,585.59	10,836.55	0.601	3,959.70	4,347.21	5,355
2. SITC 2 & 4	142,570.97	214,456.32	1,324.30	3,309.90	0.504	667.72	874.18	1,019
3. SITC 3	176,424.81	264,197.35	191.53	406.22	0.498	95.29	126.43	129
4. SITC 5	270,696.08	456,687.19	471.85	2,486.23	0.687	324.20	311.47	495
5. SITC 7	1,124,221.94	1,861,240.59	5,070.44	18,996.95	0.656	3,324.09	3,347.05	5,080
6. SITC 6 & 8	801,295.97	1,346,212.17	9,150.98	19,860.50	0.680	6,223.06	6,040.65	7,510
7. SITC 9	59,144.17	144,972.07	274.03	542.99	1.451	397.67	180.89	421
รวม	2,813,210.10	4,670,238.44	23,068.72	56,439.34	0.6601	14,991.73	15,227.89	20,010
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{i=1}^7 r_i v_i \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 r v_i \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} \right)$

ผลการวิเคราะห์

การส่งออกของไทยปี 2538							56,439.34	
การส่งออกของไทยปี 2533							<u>23,068.72</u>	
การเปลี่ยนแปลงของการส่งออก							<u>33,370.62</u>	100.0%
1. world trade effect :	$\sum_{i=1}^7 r v_i$						15,227.89	45.63
2. commodity composition effect :	$\sum_{i=1}^7 r_i v_i - \sum_{i=1}^7 r v_i$					14,991.73	15,227.89	-236.16
3. market distribution effect :	$\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} - \sum_{i=1}^7 r_i v_i$					20,009.99	14,991.73	5,018.27
4. competitiveness effect :	$\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} - \sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} - \sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij}$					23,068.72	20,009.99	13,360.63

ตารางที่ 40 แสดงผลการคำนวณ cms มูลค่าการส่งออกโดยรวมของไทยในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2540-2546)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตลาด	(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2540	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย 2546	การส่งออกของไทย 2540 = (v _{.j})	การส่งออกของไทย 2546 = (v' _{.j})	(2)/(1) - 1 = (r _j)	(5) x (3) = (r _j v _{.j})	0.300 * (3) = (r v _{.j})	$\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$	
1. eu (15)	1,915,436.26	2,537,517.42	9,394.02	11,827.22	0.3248	3,050.92	2,819.20	2,748.9	
2. สหรัฐฯ	791,919.04	1,079,039.96	11,448.66	13,671.37	0.3626	4,150.87	3,435.81	3,798.3	
3. ญี่ปุ่น	246,521.88	259,663.79	8,733.88	11,406.26	0.0533	465.60	2,621.09	538.0	
4. จีน	158,277.69	316,473.64	1,790.16	5,701.32	0.9995	1,789.23	537.24	1,397.3	
5. ออสเตรเลีย	53,801.10	72,566.81	958.17	2,166.97	0.3488	334.21	287.55	371.3	
6. นิวซีแลนด์	12,287.12	15,249.19	98.44	265.91	0.2411	23.73	29.54	24.3	
7. อาเซียน*	178,118.74	180,883.58	6,163.77	10,672.91	0.0155	95.68	1,849.78	539.4	
8. เอเชียอื่นส์** (3)	359,486.04	412,166.27	10,896.02	11,787.65	0.1465	1,596.74	3,269.96	2,083.2	
9. อื่นๆ	1,426,688.68	1,812,280.59	8,799.40	12,831.30	0.2703	2,378.22	2,640.75	2,025.6	
รวม	5,142,536.55	6,685,841.26	58,282.51	80,330.92	0.3001	13,885.19	17,490.92	13,526.3	
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{j=1}^9 r_j v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{j=1}^9 r v_{.j} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} \right)$	

หมายเหตุ : * ไม่รวมสิงคโปร์ และไทย

** เอเชียอื่นส์ (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้)

ตารางที่ 40 (ต่อ)

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้า	(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	การส่งออกของโลกไม่รวมไทย		การส่งออกของไทย						$\left(\sum_i r_{ij} v_{ij} \right)$
	2540	2546	2540 = (v _i)	2546 = (v' _i)	(2)/(1) - 1 = (r _i)	(5) x (3) = (r _i V _i)	0.300 * (3) = (r V _i)		
1. SITC 0 & 1	402,877.06	445,112.26	10,612.17	11,142.91	0.10483	1,112.52	3,184.77		811.1
2. SITC 2 & 4	215,314.95	235,019.97	2,722.98	4,359.67	0.09152	249.20	817.18		307.7
3. SITC 3	339,331.80	506,179.53	1,369.81	2,125.99	0.49169	673.53	411.09		428.1
4. SITC 5	492,007.79	759,748.16	2,482.94	5,257.15	0.54418	1,351.17	745.15		861.2
5. SITC 7	2,083,589.28	2,781,688.79	22,344.98	35,197.96	0.33505	7,486.61	6,705.86		7,217.6
6. SITC 6 & 8	1,453,847.14	1,754,623.84	16,676.66	20,013.74	0.20688	3,450.12	5,004.76		3,458.2
7. SITC 9	155,568.54	203,468.70	2,072.98	2,233.49	0.30790	638.28	622.11		442.4
รวม	5,142,536.55	6,685,841.25	58,282.51	80,330.91	0.3001	14,961.42	17,490.92		13,526.3
			$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} \right)$	(r)	$\left(\sum_{i=1}^7 r_i v_i \right)$	$\left(\sum_{i=1}^7 r v_i \right)$		$\left(\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} \right)$

ผลการวิเคราะห์

การส่งออกของไทยปี 2546									80,330.91
การส่งออกของไทยปี 2540									<u>58,282.51</u>
การเปลี่ยนแปลงของการส่งออก									<u>22,048.40</u>
1. world trade effect :	$\sum_{i=1}^7 r v_i$								17,490.92
2. commodity composition effect :	$\sum_{i=1}^7 r_i v_i - \sum_{i=1}^7 r v_i$					14,961.42	17,490.92	-2,529.50	-11.47
3. market distribution effect :	$\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij} - \sum_{i=1}^7 r_i v_i$					13,526.25	14,961.42	-1,435.16	-6.51
4. competitiveness effect :	$\sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v'_{ij} - \sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 v_{ij} - \sum_{i=1}^7 \sum_{j=1}^9 r_{ij} v_{ij}$					80,330.91	58,282.51	13,526.25	8,522.14

DRU

ภาคผนวก จ

ตารางที่ 47-55 ว่าด้วยเรื่อง สถิติการส่งออกของไทยแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2539-2547

ตารางที่ 47	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2539
ตารางที่ 48	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2540
ตารางที่ 49	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2541
ตารางที่ 50	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2542
ตารางที่ 51	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2543
ตารางที่ 52	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2544
ตารางที่ 53	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2545
ตารางที่ 54	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2546
ตารางที่ 55	สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2547

ตารางที่ 47 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2539

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	23,811,012,894	56,473,590,232	593,598,320,725	5,197,317
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	2,067,786	2,162,159	20,857,289	0
207	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ข้าวเอกชน (ที่ผ่านพิธีการทำเรือกรุงเทพ(0207))	170,890	792,458	16,004,825	0
208	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ข้าวรัฐบาล (ที่ผ่านพิธีการทำเรือกรุงเทพ(0207))	1,291	103,982	361,961	0
209	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ยาง (ที่ผ่านพิธีการทำเรือกรุงเทพ(0207))	343,070	343,070	10,713,015	0
210	ใบอนุญาตขาออก(ผู้ส่งออกระดับพิเศษ)	5,993,279	9,774,930	318,418,080	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	47,155,973	1,098,609,256	15,603,338,949	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	14,126,706	566,519,946	6,320,137,253	0
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	9,314,311,367	30,835,727,457	322,184,844,553	39,716
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิ	12,123,633,188	36,926,358,788	431,759,344,228	0
270	ใบอนุญาตขาออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	4,053,240	502,515	18,078,488,552	0
281	แบบสำแดงสินค้าขาออกพิเศษ	277,571,259	1,139,741,633	20,504,316,611	3,225
290	ใบอนุญาตขอยิงเรือ (ของใช้ในเรือ)	1,222,018	525,441	33,678,676	0
รวมทั้งหมด		45,601,662,961	127,054,751,867	1,408,448,824,717	5,240,258

ตารางที่ 48 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาตปี 2540

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	22,925,806,563	50,630,692,700	636,959,749,339	6,907,363
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	2,863,855	4,156,266	25,866,080	0
207	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ข้าวเอกชน (ที่ผ่านพิธีการทำเรื่องกรุงเทพ(0207))	1,033,330	1,467,496	32,344,557	0
208	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ข้าวรัฐบาล (ที่ผ่านพิธีการทำเรื่องกรุงเทพ(0207))	208,997	207,162	1,621,225	0
209	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ยาง (ที่ผ่านพิธีการทำเรื่องกรุงเทพ(0207))	135,043,419	86,934,999	4,161,624,674	0
210	ใบอนุญาตขาออก(ผู้ส่งออกระดับพิเศษ)	135,306,477	244,893,769	9,380,025,813	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	61,619,984	4,171,840,426	29,767,718,962	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	132,479,388	5,380,984,716	77,006,353,733	1
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	15,093,089,749	36,262,496,243	407,993,258,555	185,219
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิ	12,912,560,235	38,457,350,809	582,535,707,404	0
270	ใบอนุญาตขาออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	6,369,664	3,027,973	27,467,025,530	0
281	แบบสำแดงสินค้าขาออกพิเศษ	150,334,102	1,150,900,651	16,004,178,858	0
290	ใบอนุญาตขอยิงเรือ (ของใช้ในเรือ)	1,384,806	8,384,149	42,148,699	0
รวมทั้งหมด		51,558,100,569	136,403,337,359	1,791,377,623,429	7,092,583

ตารางที่ 49 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2541

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	17,336,856,598	40,559,636,646	675,609,850,016	11,722,846
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	3,725,206	4,436,764	470,566,501	0
207	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ข้าวเอกชน (ที่ผ่านพิธีการทำเรือกรุงเทพ(0207))	447,957	10,210,046	18,156,821	0
208	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ข้าวรัฐบาล (ที่ผ่านพิธีการทำเรือกรุงเทพ(0207))	132,312	197,513	10,923,515	0
209	ใบอนุญาตขาออกโครงการออนไลน์นำร่อง ขาง (ที่ผ่านพิธีการทำเรือกรุงเทพ(0207))	1,042,259,975	450,550,488	28,246,557,216	854,305
210	ใบอนุญาตขาออก(ผู้ส่งออกระดับพิเศษ)	551,105,262	1,513,230,283	46,256,276,905	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	8,777,205,516	10,461,036,282	162,266,733,228	0
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	1,293,617	1,700,974	90,450,677	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	424,131,511	5,856,020,176	118,679,926,425	0
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	17,451,788,696	43,684,535,372	489,667,030,336	8,240
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวี	15,420,280,490	36,229,303,263	654,743,315,998	0
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและชดเชย	2,090,997	6,072,468	252,838,896	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและ BOI	67,616,458	86,444,685	9,759,694,539	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและชดเชยและ BOI	1,810,997	6,722,891	733,498,684	0

ตารางที่ 49 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
223	ใบอนุญาตนำเข้าออกชดเชยและ BOI	457,720	19,026,229	112,092,241	0
224	ใบอนุญาตนำกลับ	35,376,954	8,790,624	2,310,778,702	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	8,193,695	223,977	36,595,504,825	0
281	แบบสำแดงนำเข้าออกพิเศษ	170,671,222	936,982,962	16,027,767,698	0
290	ใบอนุญาตเบี่ยงเรือ (ของใช้ในเรือ)	1,237,198	8,178,374	37,403,964	0
รวมทั้งหมด		61,296,682,381	139,843,300,017	2,241,889,367,187	12,585,391

ตารางที่ 50 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2542

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	18,227,550,849	25,573,246,760	336,134,780,934	32,274,351
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	44,250,679	116,003,628	1,609,548,999	0
210	ใบอนุญาตขาออก(ผู้ส่งออกกระต๊อพิเศษ)	240,374,380	483,609,822	9,776,103,744	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	2,887,647,374	40,243,345,023	515,785,432,448	0
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	28,388,997	274,040,142	1,469,793,945	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	667,382,723	10,142,456,838	127,277,881,837	0
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	22,924,126,910	44,924,380,726	495,518,175,543	19,361
218	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บนและชดเชยอากร	24,178,852	2,205,971	6,177,580,258	0
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิ	18,742,986,494	39,039,340,448	508,723,077,017	7,060,652
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชย	31,256,359	55,410,566	2,779,097,432	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและ BOI	938,008,889	2,065,566,465	123,265,137,545	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชยและ BOI	2,168,061	5,906,983	670,540,900	0
223	ใบอนุญาตขาออกชดเชยและ BOI	24,383,099	132,376,919	1,496,465,636	0
224	ใบสุทธินำกลับ	151,902,662	85,416,247	15,263,196,465	0

ตารางที่ 50 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
225	ใบอนุญาตนำกลับและเขตเช่าภาษีอากร	2,641,748	2,537,690	276,298,734	0
226	ใบอนุญาตนำกลับและ BOI	1,328,638	2,893,787	292,969,839	0
227	ใบอนุญาตนำกลับและขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิ	61,617	157,580	6,989,640	0
230	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและ BOI	13,474	1,600,807	5,830,658	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	7,017,754	113,825	31,930,215,343	0
281	แบบสำแดงสินค้าขาออกพิเศษ	496,763,721	696,619,469	16,849,306,840	0
290	ใบอนุญาตเบี่ยงเรือ (ของใช้ในเรือ)	296,932	69,710	7,049,243	0
รวมทั้งหมด		65,442,730,212	163,847,299,406	2,195,315,473,000	39,354,364

ตารางที่ 51 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2543

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	60,038,156,895	39,297,314,116	465,560,142,604	74,937,622
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	65,228,979	92,547,519	3,533,099,197	366,370
210	ใบอนุญาตขาออก(ผู้ส่งออกระดับพิเศษ)	262,850	13,642,800	32,526,468	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	4,925,399,971	76,248,973,208	745,057,098,866	15,631
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	125,495,427	287,802,223	6,793,337,246	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	572,064,065	16,192,389,998	171,739,649,769	1,450,872
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	30,360,636,019	79,272,600,240	587,438,221,137	328,233
218	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บนและชดเชยอากร	127,027,140	35,734,366	28,842,032,915	0
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวี	16,807,964,996	59,627,286,849	328,861,831,335	2,257,888
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและชดเชย	145,069,039	483,636,206	16,610,341,990	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและ BOI	1,847,891,990	8,041,469,526	366,564,683,160	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและชดเชยและ BOI	9,643,461	13,147,545	1,640,896,332	0
223	ใบอนุญาตขาออกชดเชยและ BOI	44,719,350	428,692,253	3,643,375,821	0
224	ใบสุทธินำกลับ	153,803,161	123,610,641	18,794,674,934	0

ตารางที่ 51 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
225	ใบอนุญาตนำกลับและชดเชยค่าภาษีอากร	58,906,644	69,472,782	2,425,609,690	0
226	ใบอนุญาตนำกลับและ BOI	31,918,729	280,165,075	3,294,672,918	0
227	ใบอนุญาตนำกลับและขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิ	20,841,839	11,731,397	1,174,560,970	0
228	ใบอนุญาตนำกลับ ชดเชยและ BOI	6	73	54,473	0
229	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและชดเชย	52,069	50,233	10,291,777	0
230	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและ BOI	9,340,928	49,424,587	2,329,672,608	0
231	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและชดเชยและ BOI	268,022	142,046	130,076,204	0
232	ใบอนุญาตนำกลับและคลังสินค้าทัณฑ์บน	8,940	21,655,528	43,997,585	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	3,521,982	3,194,364	9,831,618,542	0
รวมทั้งหมด		115,348,222,502	280,594,683,575	2,764,352,466,541	79,356,616

ตารางที่ 52 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2544

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	24,010,028,030	55,118,895,837	532,947,029,144	95,718,996
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	46,709,759	71,961,233	6,774,054,415	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	4,301,611,826	84,728,857,364	756,270,837,940	138,400
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	45,069,744	123,606,673	6,242,998,948	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	613,749,242	11,838,562,828	207,794,987,242	1,931,665
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	27,433,954,366	81,075,036,598	593,177,421,387	3,552
218	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บนและชดเชยอากร	125,044,035	25,870,499	32,242,075,750	0
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิ	17,176,645,778	37,733,966,875	338,184,603,846	2,621,574
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชย	156,374,462	572,150,944	19,346,350,568	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและ BOI	1,596,065,564	8,666,778,796	345,215,867,695	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชยและ BOI	12,678,175	18,978,714	2,121,288,843	0
223	ใบอนุญาตขาออกชดเชยและ BOI	47,248,146	228,224,202	4,966,759,862	0
224	ใบสุทธินำกลับ	188,868,793	228,266,889	22,955,613,535	0
225	ใบสุทธินำกลับและชดเชยค่าภาษีอากร	77,940,014	92,809,320	3,113,659,038	0
226	ใบสุทธินำกลับและ BOI	46,240,254	155,168,248	4,245,619,088	0

ตารางที่ 52 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
227	ใบอนุญาตนำกลับและขอคืนอากรตาม ม.19 ทวี	27,264,106	18,289,086	1,432,470,644	0
229	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและชดเชย	370,799	118,493	193,509,989	0
230	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและ BOI	10,402,757	61,597,484	2,582,033,215	0
231	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและชดเชยและ BOI	1,166,558	214,228	216,586,509	0
232	ใบอนุญาตนำกลับและคลังสินค้าทัณฑ์บน	148,406	69,028,084	115,374,338	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	2,014,473	2,014,473	322,971,454	0
290	ใบอนุญาตเบี่ยงเรือ (ของใช้ในเรือ)	5,687	5,687	958,210	0
รวมทั้งหมด		75,919,600,974	280,830,402,555	2,880,463,071,660	100,414,187

ตารางที่ 53 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2545

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	23,477,576,146	45,793,818,462	567,700,866,400	203,700,554
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	30,495,507	67,162,171	2,723,596,575	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	5,022,564,712	117,407,559,896	807,435,048,748	2,029,384
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	29,629,695	188,984,839	8,147,637,850	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	528,126,424	13,322,174,593	181,194,012,563	0
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	29,600,870,934	68,296,468,416	576,900,174,457	12,336
218	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บนและชดเชยอากร	158,835,615	53,262,943	39,523,062,900	0
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวี	13,065,934,560	38,556,646,716	319,512,396,412	3,848,139
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและชดเชย	198,442,512	708,025,292	23,831,259,979	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและ BOI	1,821,058,962	9,809,763,268	340,535,349,084	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวีและชดเชยและ BOI	21,979,595	52,198,794	2,341,644,782	0
223	ใบอนุญาตขาออกชดเชยและ BOI	43,784,324	178,550,230	5,689,084,144	0
224	ใบสุทธินำกลับ	181,766,696	344,644,738	25,438,666,934	0
225	ใบสุทธินำกลับและชดเชยค่าภาษีอากร	110,038,056	217,140,724	3,957,570,365	0

ตารางที่ 53 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
226	ใบอนุญาตนำกลับและ BOI	54,413,483	210,722,400	5,344,858,083	0
227	ใบอนุญาตนำกลับและขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิ	46,577,432	44,088,527	2,083,341,577	0
229	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและชดเชย	60,305	63,565	8,587,237	0
230	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและ BOI	4,566,737	67,791,822	758,079,710	0
231	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวิและชดเชยและ BOI	4,825	4,825	1,817,897	0
232	ใบอนุญาตนำกลับและคลังสินค้าทัณฑ์บน	73,053	77,948,279	78,923,567	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด คอย.	239,393,947	239,393,947	360,904,077	0
299	ใบอนุญาตนำเข้าออกคลังฯ โรงผลิตและขอคืนอากร ม.19 ทวิ	7,367,260	146,229,779	4,143,704,271	0
รวมทั้งหมด		74,643,560,780	295,782,644,226	2,917,710,587,612	209,590,413

ตารางที่ 54 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2546

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	27,522,260,529	63,923,400,750	702,063,902,083	222,984,387
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	42,279,399	51,453,228	4,719,565,815	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	5,754,147,262	144,172,299,017	938,227,133,762	6,854,257
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	33,285,845	298,720,094	6,715,335,176	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	453,489,898	14,868,464,713	156,085,656,544	0
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	27,676,446,117	73,544,231,056	635,267,455,962	137,240
218	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บนและชดเชยอากร	168,421,922	63,629,211	43,268,584,976	0
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิ	12,793,008,483	36,503,077,600	332,873,967,619	3,607,282
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชย	254,517,667	855,476,008	29,719,564,495	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและ BOI	2,012,008,064	11,150,629,865	379,816,643,485	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชยและ BOI	20,922,406	58,452,277	2,765,114,289	0
223	ใบอนุญาตขาออกชดเชยและ BOI	44,622,166	157,797,398	5,958,929,537	0
224	ใบสุทธินำกลับ	208,313,846	851,649,603	38,999,791,179	0
225	ใบสุทธินำกลับและชดเชยค่าภาษีอากร	107,660,178	121,756,801	5,783,766,930	0
226	ใบสุทธินำกลับและ BOI	75,046,542	377,156,779	7,587,909,405	0

ตารางที่ 54 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
227	ใบอนุญาตนำกลับและขอคืนอากรตาม ม.19 ทวี	48,632,698	71,158,211	2,037,636,729	0
228	ใบอนุญาตนำกลับ ชดเชยและ BOI	31,799	47,965	6,241,772	0
229	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและชดเชย	274,717	166,121	21,088,404	0
230	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและ BOI	3,445,615	60,311,334	492,419,492	0
232	ใบอนุญาตนำกลับและคลังสินค้าทัณฑ์บน	269,206	62,387,825	127,616,289	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด คอย.	2,829,394	2,829,394	1,610,048,572	0
299	ใบอนุญาตนำเข้าออกคลังฯ โรงผลิตและขอคืนอากร ม.19 ทวี	87,891,195	937,795,645	26,401,081,935	0
รวมทั้งหมด		77,309,804,948	348,132,890,895	3,320,549,454,450	233,583,166

ตารางที่ 55 สถิติการส่งออกแยกตามประเภทใบอนุญาต ปี 2547

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
200	ใบอนุญาตขาออกทั่วไป	33,030,429,236	53,126,682,322	622,876,599,892	284,612,107
206	ใบอนุญาตขาออกส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์	17,647,534	12,743,337	7,729,055,146	0
211	ใบอนุญาตขาออกประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI)	6,478,504,508	165,798,362,279	1,033,030,785,515	8,600,225
214	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน (ประเภททั่วไป)	41,797,073	3,036,108,671	7,495,572,199	0
216	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บน	504,995,882	16,679,197,609	169,426,259,738	0
217	ใบอนุญาตขาออกชดเชยค่าภาษีอากร	27,197,671,519	74,601,888,204	771,005,212,656	50,756
218	ใบอนุญาตขาออกคลังสินค้าทัณฑ์บนและชดเชยอากร	203,299,382	86,557,479	51,575,846,226	0
219	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิ	15,161,026,057	46,505,977,545	356,184,652,110	1,922,114
220	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชย	299,828,506	1,331,863,918	36,630,249,074	0
221	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและ BOI	2,402,788,793	12,500,005,598	497,870,961,309	0
222	ใบอนุญาตขาออกขอคืนอากรตามม.19 ทวิและชดเชยและ BOI	16,167,006	99,311,863	2,925,441,434	0
223	ใบอนุญาตขาออกชดเชยและ BOI	81,546,817	263,958,586	10,207,404,808	0
224	ใบสุทธินำกลับ	235,887,280	1,184,160,313	41,155,279,956	0
225	ใบสุทธินำกลับและชดเชยค่าภาษีอากร	166,539,218	222,053,665	8,105,641,278	0

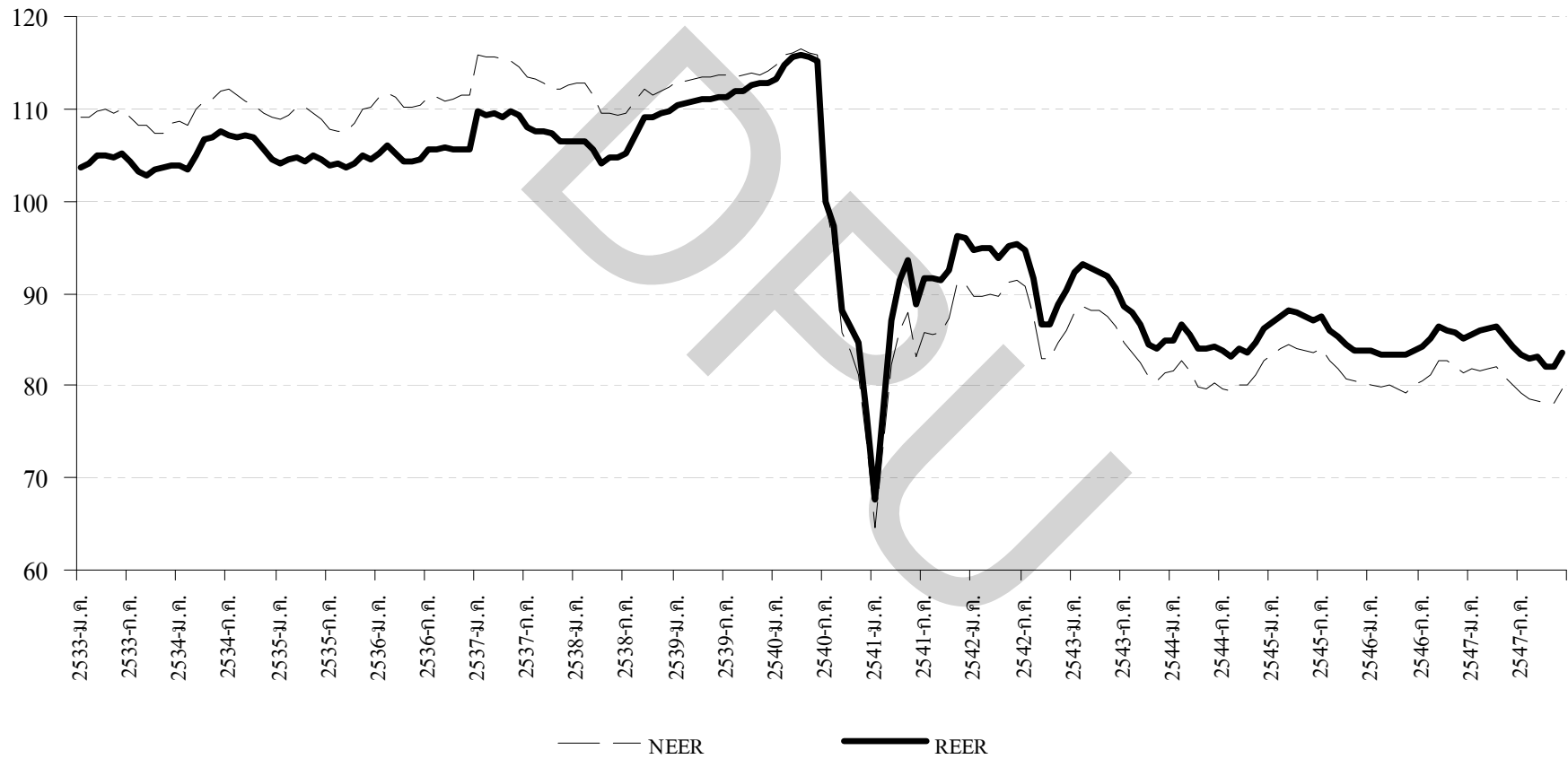
ตารางที่ 55 (ต่อ)

รหัสชนิดใบอนุญาต	ชนิดใบอนุญาต	น้ำหนัก	ปริมาณ	มูลค่าส่งออกเงินบาท	อากร
226	ใบอนุญาตนำกลับและ BOI	116,463,899	1,289,796,486	10,317,946,087	0
227	ใบอนุญาตนำกลับและขอคืนอากรตาม ม.19 ทวี	61,057,467	67,956,771	2,969,545,877	0
228	ใบอนุญาตนำกลับ ชดเชยและ BOI	36,045	46,399	4,878,870	0
229	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและชดเชย	972,837	678,056	58,911,777	0
230	ใบอนุญาตนำกลับ ขอคืนอากรตาม ม.19 ทวีและ BOI	16,275,851	40,149,407	2,575,091,248	0
232	ใบอนุญาตนำกลับและคลังสินค้าทัณฑ์บน	814,949	55,253,548	361,662,626	0
270	ใบอนุญาตนำเข้าออกพิเศษ 7 ชนิด ดอย.	2,025,135	2,025,135	846,782,922	0
290	ใบอนุญาตเบียงเรือ (ของใช้ในเรือ)	5,000	200	20,419	0
299	ใบอนุญาตนำเข้าออกคลังฯ โรงผลิตและขอคืนอากร ม. 19 ทวี	138,114,851	1,257,152,978	38,353,908,609	0
620	ใบอนุญาตนำเข้าออก เขตปลอดอากร/เขตอุตสาหกรรมส่งออก	401,229,021	14,929,484,070	244,254,371,378	16,317
รวมทั้งหมด		86,575,123,866	393,091,414,439	3,915,962,081,154	295,201,519

ที่มา : กลุ่มงานสารสนเทศ กรมศุลกากร

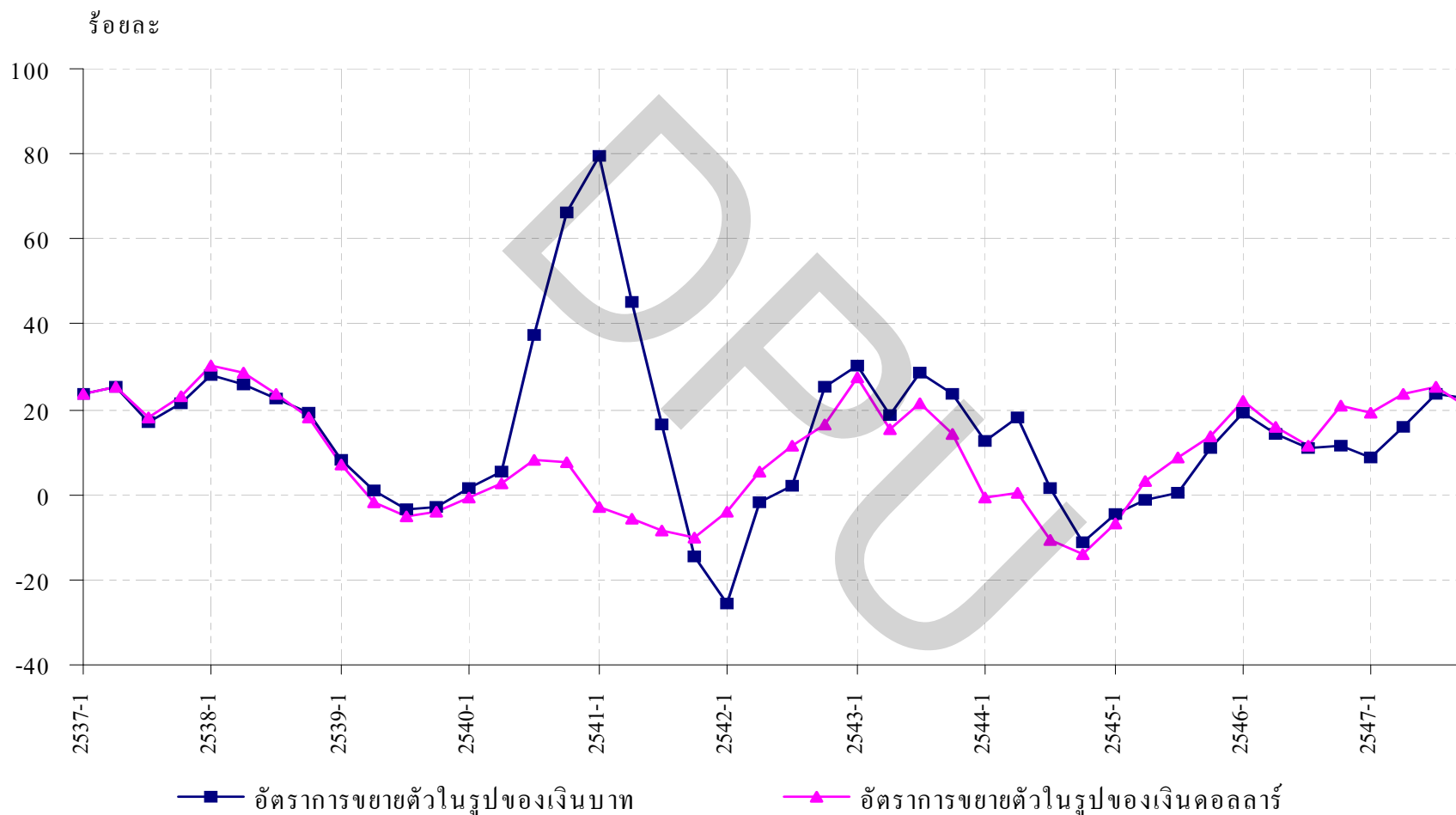

ภาพที่ 1 ค่าดัชนี Real Effective Exchange Rate และ Nominal Effective Exchange Rate รายเดือน ตั้งแต่ มกราคม 2533 ถึง ธันวาคม 2547

ที่มา: ข้อมูลเศรษฐกิจและการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย www.bot.or.th

ภาพที่ 2 อัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกของไทย ในรูปของเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐฯ รายไตรมาสตั้งแต่ปี 2537-2547

ที่มา: ดัชนีค่าเงินบาท ดัชนีเศรษฐกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2548